

revistă medaliată cu Vermeil la iphl@ 2012

Anul V. nr. 1 (24) - ianuarie-februarie 2013

philatelica.ro

editor-fondator: DAN N. DOBRESU

redactor-șef: LÁSZLÓ KÁLLAI

**Un domeniu necunoscut de colecționare:
Controlul coletelor poștale, 1916-1918**

pagina 12 ✓

**Serviciul
telegrafic
român în
Transnistria
1941-1944**

pagina 2 ✓

**Formular
de telegramă
cu marcă fixă
românească**

**Form for
telegram
with Romanian
printed stamp**

**Mărci poștale
personalizate (II)**

pagina 8-11 ✓

**Sticla, între mărgică
și fibra optică (IX)**

pagina 18-20 ✓

**Correspondență externă
prin poșta militară**

pagina 28-29 ✓

**Walter Marty Schirra, Jr.
- Mercury**

pagina 30-35 ✓

**Cluburile filatelice
postdecembriste (VI)**

pagina 36-38 ✓

**Parfum
de trandafir (III)**

pagina 40-41 ✓

inEDITORIAL

Hipsterul filatelic

László KÁLLAI

La 173 de ani de la apariția primei mărci poștale din lume, politica editorială a mărcilor poștale cunoaște cel mai important declin, care se poate compara doar cu cele petrecute în țările comuniste prin deceniul al șaptelea al secolului trecut. Emiterea haotică, fără un plan riguros și după reguli stricte ale mărcilor poștale face ca filateliștii zilelor noastre să renunțe la achiziționarea emisiunilor recent apărute. Valoarea nominală foarte mare, variațiile infinite de așezare în coli și minicoli necesită o investiție prea mare pentru filateliști. Mai grav este că multe din

continuare la pag. 1

Ziua Culturii Naționale

*Ilustrată maximă
realizată de Asociația
Filateliștilor din
București (machete:
dr. Ioan Daniliuc).*

*Suport tipărit
la Editura AXA
Botoșani, marcă
poștală din seria
Portretele banc-
notelor, ștampilă
ocazională - Ziua
Culturii Naționale,
15.01.2013 014700
BUCUREȘTI 1*

Prezența Clubului filatelic BARICADA pe întreguri poștale românești

EXPOZITIE FILATELICĂ
București, 24-26 martie 1998

ROMÂNIA 500L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

ROMÂNIA 2000 L

Expoziție filatelică CEDAN 2
București, 28 - 30 august 2001

ROMÂNIA 2200 L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

București - Muzeul Național de Istorie al României, fostul Palat al Poștelor

CLUBUL FILATELIC "BARICADA"
ZIARUL "ZIUA"
SALONUL CAMPIONILOR 2003
BUCUREȘTI 21 - 23 martie 2003

ROMÂNIA 2000 L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

DUMITERU PRUNARU - Primul comunist român

CLUBUL FILATELIC "BARICADA"
ZIARUL "ZIUA"
SALONUL CAMPIONILOR 2003
BUCUREȘTI 21 - 23 martie 2003

ROMÂNIA 2000 L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

PERSONALITĂȚI DE SEAMĂ ALE FILATELIEI ROMÂNEȘTI

CLUBUL FILATELIC "BARICADA"
ZIARUL "ZIUA"
SALONUL CAMPIONILOR 2003
BUCUREȘTI 21 - 23 martie 2003

ROMÂNIA 2000 L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

CLUBUL FILATELIC "BARICADA"
ZIARUL "ZIUA"
SALONUL CAMPIONILOR 2003

ROMÂNIA 2000 L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

MAI PERSONALITĂȚI ALE ȘTIINȚEI UNIVERSALE
BUCUREȘTI 21 - 23 martie 2003

SALONUL FILATELIC LILIPUT 2005
București, 22 martie - 23 aprilie

ROMÂNIA 2000 L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

Stație de poștă din Moldova
Auguste Târziu 1817
Muzeul Național Filatelic

SALONUL FILATELIC LILIPUT 2005
București, 22 martie - 23 aprilie

ROMÂNIA 2000 L

DESTINATAR _____

Codul Localitatea _____

3-5 OCTOMBRIE 1924
PRIMA EXPOZITIE FILATELICĂ ROMÂNĂ
Jăzura filatelică
Colecția Muzeului Național Filatelic
Donăție MARTIN TIROH (Timișoara)

După patru ani

Recitind, în aceste zile, gândurile pe care le-am așternut în editorialele anterioare, observ că acestea sunt actuale și astăzi.

Expoziția internațională de literatură filatelică **iphl@ 2012** a consacrat revista **philatelica.ro** ca un forum mondial de cercetare și dezbateri filatelică, drept care le mulțumesc celor peste 80 de autori care și-au înscris numele în paginile acestei publicații. Totodată le mulțumesc și acelora fără de care apariția acestei reviste nu ar fi posibilă: László Kállai, Coriolan Chiricheș, Dumitru F. Dumitru, Gilda Roșca, Florin Patapie - Raicu.

În ultimul an, revista a publicat o serie de materiale inedite, dintre care menționăm pe cele semnate de: ing. Gheorghe Tudor (*Cupon răspuns internațional - CRI și Acte de procedură juridică*), ing. Emanoil Săvoiu (*Coală-eseu, 3 bani oliv, emisiunea Paris*), ing. Călin Marinescu (*Noi informații despre prizonierii de război și despre internații civili din România 1917-1919*), Florin Patapie - Raicu (*Femei în spațiul cosmic*), László Kállai (*VALAHICUM sau perenitatea românească în filatelie*). Menționăm de asemenea serialul dedicat cluburilor filatelice post-decembriste.

Să auzim numai de bine!

Dan N. DOBRESCU, ALJP

Four years later

Reading again, these days, my thoughts from the previous editorials, I see that they are up to date.

iphl@ 2012 international exhibition of philatelic literature consecrated **philatelica.ro** magazine as a world forum for philatelic researches and debates, and that's why I'd like to thank over 80 authors who entered their names into the pages of this publication. I thank you also those who without them the issue of this revue would not have been possible: László Kállai, Coriolan Chiricheș, Dumitru F. Dumitru, Gilda Roșca, Florin Patapie - Raicu.

Last year the magazine published a series of unprecedented articles, among them I'd mention the ones signed by the engineer Gheorghe Tudor (*International reply coupon - CRI and Legal procedure acts*), the engineer Emanoil Săvoiu (*Essay sheet, 3 Bani olive, Paris issue*), the engineer Călin Marinescu (*New information about prisoners of war and about civil inmates in Romania 1917-1919*), Florin Patapie - Raicu (*Women in space*), László Kállai (*VALAHICUM or the Romanian perennality in philately*). We also mention the serial dedicated to philatelic clubs founded after December 1989.

All the best!

Hipsterul filatelic

urmare de pe coperta 1

apariții, în realitate nu sunt folosite efectiv de serviciile poștale, astfel că plicuri circulate cu aceste emisiuni sunt doar realizări filatelice, cu ștampile de complezență. În ultima perioadă tot mai des aud de la filателиști că renunță la achiziționarea emisiunilor la zi din cauza costurilor prea ridicate. Aceste informații mă fac să cred că nici măcar din punct de vedere economic nu este o afacere rentabilă emiterea mărcilor poștale.

La acest aspect nefericit se mai adaugă și atitudinile de clan ale conducătorilor organizațiilor naționale și internaționale. Grupurile sunt întovărășite de cele mai multe ori în vederea unui scop reprobabil, alcătuiind adevărate comunități gentile care caracterizează

comunelor primitive, formate din filателиști și colecționari legați prin interese financiare.

Firească filателиștii au reacționat. În afara faptului că nu mai sunt dispuși să cheltuiască sume impresionante pentru emisiuni care nu au nici o legătură cu serviciile poștale, ei au creat - involuntar - un *nou curent în filatelie*. Noua specie de filatelist este independentă și are o orientare liberală în ceea ce privește regulile filateliei și a colecționării efectelor poștale. Noul filatelist optează pentru soluții alternative în realizarea colecției sale și folosește fără ezitare soluții ale tehnicii moderne în realizarea unor piese filatelice sau a comunica cu confrății săi. Aceste manifestări nu sunt aspecte ce însoțesc evoluția inerentă a civilizației, ci sunt replici clare, o nesupunere proprie cetățeanului sătul de decizii și

soluții incompetente sau răuvoitoare care îl afectează în realizarea scopului. Membrii noului curent filatelic, fără exagerare, pot fi comparați cu cei din subcultura tinerilor din mediul urban apărută la începutul anilor '90, definit drept *hipster*.

Membrii grupului sunt interesați de rețele de socializare la mare modă în epoca informaticii. Ca o paralelă, filatelistul nostru apare tot mai des pe *Facebook* și caută să se exprime liber ignorând restrângerile impuse. Încet, încet se formează o adevărată comunitate care, precum maximafiliștii de acum un secol, este tratată de personajele îmbăcșite din filatelie ca niște rebeli care nu înțeleg esența disciplinei ce studiază efectele poștale.

Vom vedea sau vor vedea urmașii noștri dacă *hipsterii filateliei* vor dăinui.

Activitatea PTT Română în Transnistria 1941-1944 Serviciul telegrafic

ing. Călin MARINESCU, engineer

Toate oficiile poștale înființate de Administrația poștală română în Transnistria erau de fapt oficii PTT, adică oficii care executau servicii de POȘTĂ, TELEGRAF și TELEFON. Activitatea telegrafică din cadrul acestor oficii avea unele caracteristici specifice. Datorită rarității pieselor telegrafice, studiile publicate până în prezent în literatura filatelică au vizat numai activitatea strict poștală, activitatea telegrafică subînțelegându-se numai din reproducerea unor piese.

Chiar dacă în ultimii ani, din cauza progreselor științifice, prin apariția unor mijloace de comunicare mult mai rapide, activitatea telegrafică și-a pierdut importanța și, probabil, în următorii câțiva ani va fi desființată, istoria sa în contextul poștalo-telegrafic merită cunoscută.

1. Considerații generale privind serviciul telegrafic în Transnistria

Așa cum a fost deja stabilit, Serviciul PTT român a fost inaugurat în Transnistria pe data de 3 septembrie 1941. Instrucțiunile telegrafice provizorii privind telegramele, puse în practică de la această dată, stipulau ¹:

„2. Pentru public

... Se vor ridica toate telegramele care se găsesc instalate la particulari în acest scop dirigenții vor lua contact cu domnii prefecți pentru a proceda imediat la aplicarea acestei măsuri”

În cursul anului 1942 aceste instrucțiuni au fost modificate astfel ²:

„2. Pentru public

Se admit telegrame scrise numai în limba română și care vor fi supuse controlului cenzurii înainte de expediere. De asemenea se admit telegrame cu indicațiile speciale <fulger> și <urgent>, care vor fi taxate conform tarifelor telegrafice interne în vigoare, însă cu aplicarea taxelor prevăzute pentru România, în ceea ce privește telegramele prezentate la oficiile din țară și cu aplicarea taxelor prevăzute pentru Transnistria în ceea ce privește telegramele prezentate în acea provincie. Telegrammele cu alte indicații speciale, în afară de cele două arătate mai sus, nu sunt admise”.

Activitatea telegrafică pentru public se desfășura în aceleași condiții ca pentru activitatea mandatorilor și a celorlalte servicii PTT.

Se poate ▶▶▶

The activity of the Romanian PTT in Transnistria 1941-1944 Telegraph communication service

All post offices established by the Romanian postal administration in Transnistria were in fact PTT offices, therefore offices providing POSTAL, TELEGRAPH and TELEPHONE services. The telegraph communication activity in these offices had some specific characteristics. Because of the rarity of the items related to the telegraph communication, the studies published until today in the philatelic literature regarded strictly postal activity, the telegraph communication activity being understood from the presentation of some items.

Even if in the last years, due to scientific progress, by the development of much faster means of communication, the telegraph communication activity lost its importance and will probably be ended in the next few years, its history in the postal and telegraph communication activity deserves to be on record.

1. General considerations regarding the telegraph communication service in Transnistria

As it was already established, the Romanian PTT Service was inaugurated in Transnistria on September 3rd, 1941. The provisional instructions for telegraph communication regarding the telegrams put into practice at that date, stipulated ¹:

„2 For public

.....all telegrams installed at individuals will be lifted - for this purpose the postmasters will get in contact with the prefects to proceed immediately to the application of this measure”.

During the year 1942 these instructions were modified as follows ²:

„2 For public

Accepted are only telegrams written in Romanian and submitted to censorship before sending. There are allowed also the telegrams bearing special indication as <fulger> (posthaste) or <urgent> (urgent), which will be charged according to the internal telegraph communication taxes in force, but applying the fees provided for Romania, regarding the telegrams presented to the offices

from the country and applying the fees for Transnistria regarding the telegrams presented in that countryside. The telegrams with other special indications, except those two above, are not accepted”.

The telegraph communication activity for public has been operated in ▶▶▶

Tabelul nr. 1 / Tabel no. 1

Oficiul PTT ODESA / ODESSA PTT Office	Localizare / Address	Orar de funcționare Operation schedule
Poșta Centrală nr. 1 Central Post Office	Str. Viilor nr. 10	08.00 - 20.00
Oficiile Odesa nr. 2, 3, 4 Offices no. 2, 3, 4	Odesa Principală Odessa Main Area Str. Pușkin nr. 10	08.00 - 13.00 și / and 16.00 - 19.00
	Slobodca	

¹ Buletinul PTT, București, nr. 18-23/1941, p. 665

² Ibidem, nr. 3/1943, p. 179

exemplifica (*Tabelul nr. 1*) cu orarul de primire a telegramelor la cele patru oficii PTT din Odesa în data de 24 decembrie 1942³.

2. Funcționarea telegrafului

În mod curios, puținele studii de istorie poștală în care au fost reproduse telegrame sosite, ștampilele aplicate nu au fost interpretate corespunzător, ducând la o descriere eronată. Acest lucru datorită unei cunoașteri insuficiente a operațiilor de expediere/primire a telegramelor.

Pentru perioada 1941-1944 expedierea corespondenței prin telegraf - TELEGRAMELE - presupunea mai multe operații:

2.1. *Prezentarea telegramelor.* Consta în scrierea / completarea unui text pe un formular sau pe un suport de hârtie, achitarea în numerar a taxelor de expediere și lipirea mărcii/mărcilor poștale pe blanchetă/formular (contravaloarea mărcii imprimată când formularul nu avea marca imprimată), urmată de ștampilarea mărcilor poștale.

2.2. *Cenzurarea textului* de către cenzorii de la telegraf și aplicarea ștampilelor care atestau efectuarea operației de cenzurare.

2.3. *Expedierea telegramelor* consta în expedierea textului prin telegraf.

2.4. *Primirea telegramelor* la oficiul poștal de destinație consta în primirea textului prin telegraf, adică tipărirea textului pe banda telegrafică.

2.5. *Confecționarea telegramelor* sosite consta în lipirea benzii telegrafice cu textul telegramei pe un formular special sau pe un alt suport de hârtie sau transcrierea textului telegramei prin dactilografiere sau scriere de mână pe formular sau alt suport de hârtie.

2.6. *Predarea telegramelor* sosite la destinatar.

Din punct de vedere filatelic sunt interesante operațiile 2.1, 2.2 și 2.5 pe care le vom detalia în continuare.

2.1. Drept suport pentru scrierea telegramelor au fost folosite:

- Formulare de telegrame cu marcă fixă (imprimată) românească de 1 leu (*Fig. 1, coperta 1*).

Instrucțiunile telegrafice provizorii privind telegramele, puse în practică de la 3 septembrie 1941, stipulau ⁴:

„c) La vânzarea blanchetelor se va aplica un timbru de 5 lei, astfel ca împreună cu timbrul de 1 leu, imprimat pe blanchetă, să se obțină taxa de 6 lei fixată pentru o blanchetă. ...

La primirea noilor timbre și imprimate speciale pentru Transnistria se vor aplica pe toate trimiterile poștale aceste timbre, cele în uz până la acel moment (timbre, cărți poștale, mandate), se vor reține și trimite la Inspectoratul PTT al Transnistriei, care le vor înainta Direcțiunii Generale PTT...”

- Formulare românești de telegrame simple, ►►►

similar conditions as that for money orders and other PTT services. To illustrate (*Tabel no. 1*) we present the schedule for receipt of telegrams at four PTT Offices from Odesa in December 24th, 1942³.

2. Telegraph operation

Curiously, the few studies of postal history where the incoming telegrams were shown, the applied cancellations were misinterpreted, leading to a wrong description. This happened because of an insufficient knowledge of sending/receiving operations of the telegrams.

For the period between 1941 and 1944 sending the correspondence by telegraph - TELEGRAMS - supposed many operations:

2.1. *The submission of the telegrams.* It meant to write/fulfill a text in a form or a paper, to pay cash the delivery taxes and to stick stamp/stamps on the blank/form (the counter value of the imprinted stamp when the form did not have an imprinted stamp) followed by stamps cancellation.

2.2. *The censorship of the text* made by the censors from the telegraph and the application of the cachets certifying the censorship operation.

2.3. *Sending telegrams* consisted in sending text by telegraph.

2.4. *Receiving telegrams* at the post office of destination consisted in receiving text by telegraph, that is printing text on ticker tape.

2.5. *The realization* of the received telegrams consisted in affixing the ticker tape with the text of the telegram on a special form or other paper or in transcription of the text of the telegram by typing or writing by hand on the form or other paper.

2.6. *The delivery* of the incoming telegrams to the addressee.

From philatelic point of view the operations 2.1, 2.2 and 2.5 are interesting and we'll give further details:

2.1. As support for writing telegrams were used:

- Forms for telegrams with Romanian printed stamp (imprinted) of 1 Leu (*Fig. 1, cover 1*). The provisional telegraph communication instructions regarding the telegrams put into practice from September 3rd, 1941 stipulated ⁴:

„c) At the sale of blank forms a stamp of 5 Lei will be applied, so that together with the printed stamp of 1 leu from the form to add up to 6 Lei, the established tax for a special form....

After the reception of the new stamps and blank forms for Transnistria these stamps will be affixed on all postal dispatches, those in use until that moment (stamps, postcards, money orders) will be withdrawn and sent to PTT Inspectorate of Transnistria to be delivered to PTT General Directorate...”

- Romanian forms for simple, circulated or other telegrams (without printed stamp) - *Fig. 2, 3*.

- Soviet forms for telegrams. An entire such form having the title „Народный Комиссариат Связи СССР” was reproduced by the researcher Horst Scherrer⁵.

³ Ziar *Gazeta Odesei*, Odesa, nr. 10/25 decembrie 1942 / *Gazeta Odesei* newspaper, Odessa no. 10/ December 25th, 1942

⁴ *Buletinul PTT*, București, nr. 18-23/1941, p. 699

tranzitate etc. (fără marcă fixă) - Fig. 2, 3.

- Formulare sovietice de telegrame. Un asemenea formular întreg cu titlul „Народный Комиссариат Связи СССР” a fost reprodus de cercetătorul Horst Scherrer⁵.

- Foi de hârtie albe simple sau de caiet (Fig. 4).

Până în prezent nu s-au descoperit eventuale telegrame tipărite cu marcă fixă tip „Transnistria”.

2.2. Telegrama prezentată cu marca/mărcile lipite pe formular și ștampilate cu ștampile de zi și de serviciu era preluată de cenzorul care răspundea de telegraf, citită și cenzurată conform instrucțiunilor și ștampilată cu ștampila cenzorului respectiv. Telegrammele admise de cenzori erau predate telegrafistului, care le transmitea la oficiul telegrafo-poștal de destinație. Telegrama transmisă trebuia să înceapă totdeauna cu cuvântul „cenz. / cenzurată” spre știința oficiului telegrafo-poștal destinat că telegrama în cauză a fost cenzurată. După transmitere, telegrammele prezentate (formularele scrise) erau îndosariate, numerotate și arhivate la oficiu pentru eventualele reclamații, urmând a fi distruse ulterior.

2.5. Banda cu textul primit la telegraf era lipită pe un formular, iar în cazul lipsei de bandă era scrisă / transcrisă direct pe un formular, formând *Telegrama sosită*. Formularele erau tot de trei categorii: românești, sovietice sau foi albe. Pe telegrammele sosite era aplicată o ștampilă de sosire și în mod teoretic 20% dintre telegrame erau resupuse operației de cenzură. În realitate acest procent era extrem de mic. Telegrama era apoi preluată de funcționarii poștali pentru a fi predată destinatarilor.

Telegrammele sosite aveau o rubrică care trebuia completată cu numele oficiului telegrafo-poștal expeditor. Completarea se făcea fie cu scriere de mână, fie cu o ștampilă (la oficiile mai mari).

Telegrammele puteau fi expediate spre / sosite în interiorul Transnistriei, România și începând cu vara anului 1942, spre/în celelalte țări cu care România avea legături telegrafo-poștale la acea dată. Din punct de vedere filatelic cele mai interesante și cele mai rare sunt cele sosite în interiorul Transnistriei. În Fig. 5 și Fig. 6 sunt prezentate în premieră în literatura filatelică două astfel de telegrame sosite în interiorul Transnistriei la Odesa (expediate de la Constanța). ▶▶▶

- Ordinary white sheets of paper or of copy-books (Fig. 4).

To this day no such printed telegrams with „Transnistria” printed stamp were ever discovered.

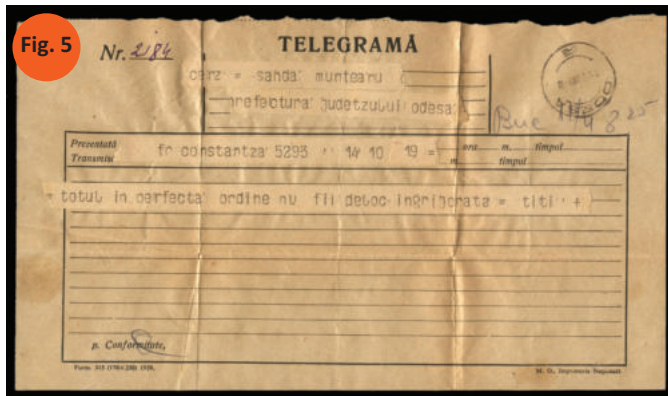
2.2. The telegram handed over the counter with the stamp/stamps affixed on the form and cancelled by day postmark and special cancellations was taken over by the censor who was responsible for the telegraph, was read and censored according to the instructions and cancelled with that censor's cachet. The telegrams allowed by censors were submitted to the telegraph operator who sent them to the telegraph and postal office of destination. The telegram which was sent had to begin always with the word „cenz. / cenzurată” (censored) to notify the telegraph and post office from the destination that the respective telegram was censored. After the transmission, the telegrams received (the written forms) were filed, numbered and sent to the post office archive for subsequent complaints, being destroyed later.

2.5. The tape with the text received from the telegraph was glued to a form, and in case of lack of the tape it was written/transcribed directly on a form, forming the *incoming telegram*. The forms were of three categories: Romanian, Soviet and white sheets. On the arrived telegrams an arrival cancellation was applied and theoretically 20% of the telegrams were submitted to the censorship. In fact this percent was extremely small. Then the telegram was taken by postal operators for delivery to the addressees.

The incoming telegrams had a box which must be filled out with the name of the sender telegraph and post office. The box was filled out by hand or by a cachet (at bigger post offices).

The telegrams could be sent to/arrived on the territory of Transnistria, Romania and beginning with the summer of 1942, to/inside the other countries at that date Romania had telegraph and postal communications with. From philatelic point of view the most interesting and rarest are those that arrived inside Transnistria. In Fig. 5 and Fig. 6 are revealed as a premiere in philatelic literature two such telegrams that arrived inside Transnistria at Odesa (sent ▶▶▶

⁵ Scherrer, Horst - *Transnistrien 1941-1944*, Hamburg, 2003, p. 60

Așa cum se vede și din adnotarea făcută pe telegrama din Fig. 5, toată corespondența telegrafică (ca și cea poștală) dintre Transnistria și România și vice-versa era tranzitată prin București pe la *Cenzura Externă*.

3. Taxele telegrafice

Taxele telegrafice valabile în Transnistria au fost fixate prin ordonanțe date de Guvernământul civil al Transnistriei și decizii ale Direcției PTT a Transnistriei. Primele taxe telegrafice, în vigoare de la 3 septembrie 1941⁶ sunt prezentate în *Tabelul nr. 2*.

Ordonanța nr. 9818/1942 a stabilit pentru telegrame aceleași taxe telegrafice, completeate cu unele taxe specifice⁷. Acestea sunt prezentate în *Tabelul nr. 3*.

Decizia nr. 463 din 30 ianuarie 1943 care a stabilit tariful telegrafic, poștal, telefonic și radiofonic în vigoare din 1 februarie 1943 nu a putut fi găsită. Din analiza fragmentelor de telegrame avute la dispoziție se pare că taxa de 6 lei pentru formularul de telegrame prezentate a fost menținută cel puțin până în luna martie 1943. Deja în data de 17 aprilie 1943 se semnalau mărci poștale de 12 lei pe formularele telegrafice, ceea ce ▶▶▶

Tabelul nr. 2 / Tabel no. 2

	Pentru / For Transnistria România/ (interne / Romania domestic) (externe/ external)			
	Lei	RKKS	Lei	RKKS
Telegrame de fiecare cuvânt / Telegrams of each word	3	0,05	6	0,10
Taxă de înregistrare de fiecare telegramă / Registration tax for each telegram	3	0,05	6	0,10
Blanchete pentru scris telegrame Blanks for writing telegrams	6	0,10	-	-

1 RKKS (Reich) = 60 lei

⁶ *Buletinul PTT*, București, nr. 18-23/1941, p. 665

⁷ *Buletinul Transnistriei*, 1941-42, Vol. 1, p. 325

from Constanța).

As can also be seen from the annotation made on the telegram of Fig. 5, the entire correspondence by telegraph (as the mail correspondence) between Transnistria and Romania and vice-versa was transited through Bucharest *External Censorship*.

3. Taxes for telegraph communication

The taxes for telegraph communication valid in Transnistria were established by decrees of Civil Government of Transnistria and decisions of PTT Directorate of Transnistria. The first taxes for telegraph communication, in force since September 3rd, 1941⁶ are presented in the *Table no. 2*.

The decree no. 9818/1942 established for telegrams the same taxes as for telegraph communication, completed by some specific taxes⁷. ▶▶▶

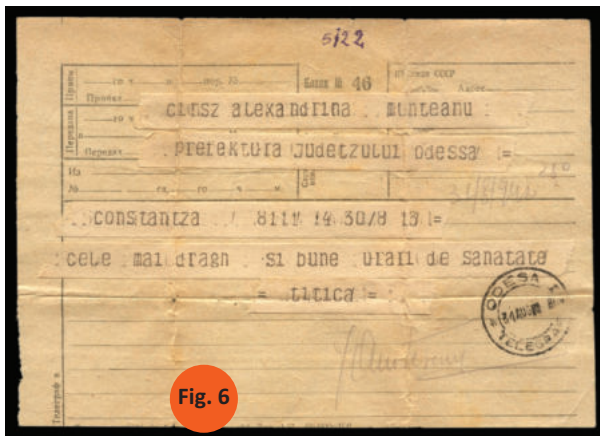

Fig. 6

Tabelul nr. 3 / Tabel no. 3

	Pentru / For Transnistria România / (interne / domestic) Romania / (externe / external)			
	Lei	RKKS	Lei	RKKS
Telegrame de fiecare cuvânt* Telegrams of each word	3	0,05	6	0,10
Taxă de înregistrare de fiecare telegramă / Registration tax for each telegram	3	0,05	6	0,10
Taxă de urgență, un drept fix de Emergency tax, fixed duty of	-	-	60	1,00
Taxă de expres, un drept fix de Express tax, fixed duty of	30	0,50	-	-
Blanchete pentru scris telegrame Blanks for writing telegrams	6	0,10	6	0,10

* Minim de taxe 12 cuvinte/12 words is the minimum for taxation

Tabelul nr. 4 / Tabel no. 4

	Pentru / For			
	Transnistria (interne / domestic)		România și alte țări/ Romania and other countries	
	Lei	RKKS	Lei	RKKS
Telegramă normală de fiecare cuvânt / Ordinary telegram of each word	30	0,50	60	1,00
Telegramă urgentă de fiecare cuvânt / Emergency telegram of each word	60	1,00	120	2,00
Telegramă expresă de fiecare cuvânt / Express telegram of each word	90	1,50	180	3,00
Blanchete pentru scris telegrame	?	?	?	?
Blanks for writing telegrams				

Tabelul nr. 5 / Tabel no. 5

	Oficiul PTT / PTT Office	Text ștampilă / Postmark text	
		TELEGRAM	TELEGRAF
1	ANANIEV	x	x
2	BALTA	...	x
3	BEREZOVCA	x	x
4	GOLTA	x	...
5	MOGHILAU	x	x
6	OCEACOV	x	...
7	ODESA	x	x
8	ODESA	x	...
9	RABNITA	x	x
10	RABNITA - TRANSNISTRIA	...	x
11	...	...	...

denotă o taxă de 12 lei.

Este posibilă o modificare de taxe telegrafice în perioada martie - aprilie 1943. Formulare telegrafice francate cu mărci poștale de 12 lei s-au semnalat și în luna noiembrie 1943.

Decizia nr. 5944 din decembrie 1943 a fixat noul tarif telegrafic, poștal, telefonic și radiofonic valabil de la 16 decembrie 1943⁸. Acesta a fost prezentat în Tabelul nr. 4.

Studiul tarifelor telegrafice necesită completări, mai ales în privința tarifului care trebuia achitat prin mărci poștale lipite pe formularul inițial (blancheta pentru scris telegrame).

4. Ștampilele

Ștampilele poștale aplicate în cazul serviciului telegrafic au fost de patru tipuri:

4.1. Ștampile poștale de zi cu mențiunea TELEGRAF (Fig. 6, Fig. 7, Fig. 8).

4.2. Ștampile poștale de zi cu mențiunea TELEGRAM (Fig. 9 ... Fig. 13).

4.3. Ștampile poștale de zi fără mențiuni speciale, aplicate pe toată corespondența poștală (Fig. 3, Fig. 5).

4.4. Ștampile poștale de zi cu alte mențiuni (MANDATE, MESAGERII etc.) folosite pentru toată corespondența (Fig. 4, Fig. 14).

În anul 1995 cercetătorii Dan Grecu și Ovidiu Reu⁹, pe baza studiului a circa 1.800 de fragmente ▶▶▶

These are presented in the Table no. 3.

The decision no. 463 of January 30th, 1943 which established the telegraph, postal, telephone and radio communication rates in force from February 1st, 1943 could not be found. Analyzing the fragments of the telegrams we had at our disposal it seems that the tax of 6 Lei for the form for the telegrams handed over the counter was maintained at least until March 1943. In April 17th, 1943 were already signaled stamps of 12 Lei on the forms for telegraph communication, which denotes a tax of 12 Lei.

A change of taxes for telegraph communication between March and April is possible. Forms for telegraph communication franked with stamps of 12 Lei were signaled even in November 1943.

The decision no. 5944 of December 1943 established a new rate for telegraph, postal, telephone and radio communication valid from December 16th, 1943⁸. This is presented in Table no. 4.

The study of telegraph communication rates needs completion, especially regarding the rate to be paid by stamps affixed on the initial form (the blank for writing telegrams).

4. Cancellations

The postal cancellations used for telegraph communication service were of four types:

4.1. Day postmark with the mention TELEGRAF (Fig. 6, Fig. 7, Fig. 8). ▶▶▶

⁸ Ziar Молва (Graiul), Odesa, nr. 313/18 decembrie 1943 / Молва (Voice) newspaper, Odessa, nr. 313/December 18th, 1943

⁹ Grecu, Dan; Reu, Ovidiu - Transnistrian Date Cancellations and Censor Markings (1941-1944), Romanian Postal History Bulletin, Volume 6, no. 16/April 1995

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9

de telegrame prezentate și câteva de mandate poștale au realizat o amplă analiză privind ștampilele de zi aplicate în oficiile PTT din Transnistria. Printre acestea s-au numărat 8 ștampile cu textul suplimentar „TELEGRAM” și 6 ștampile cu textul suplimentar „TELEGRAF”. Cele 14 ștampile au fost reproduse ulterior și în volumul de referință al lui Horst Scherrer⁵.

În *Tabelul nr. 5* sunt prezentate cele 14 ștampile, la care a fost adăugată o a 15-a „ODESA, TELEGRAF”, provenind de pe telegrama sosită la Odesa și prezentată în *Fig. 6*.

4.2. Day postmark with the mention TELEGRAM (Fig. 9 ... Fig. 13).

4.3. Day postmark without special mentions, applied on the entire postal correspondence (Fig. 3, Fig. 5).

4.4. Day postmark with other mentions (MANDATE, MESAGERII etc.) used for the entire correspondence (Fig. 4, Fig. 14).

In 1995 the researchers Dan Grecu and Ovidiu Reu⁹, studying 1,800 fragments of telegrams handed over the counter and some money orders, realized

extensive analysis regarding the day postmark made by PTT offices from Transnistria. Among these there are 8 postmarks with supplementary text „TELEGRAM” and 6 with „TELEGRAF”. The 14 postmarks were afterwards reproduced also in the reference book of Horst Scherrer⁵.

In the *Table no. 5* are presented the 14 postmarks, to which we added the 15th one „ODESA, TELEGRAF”, coming from the telegram arrived at Odessa and presented in *Fig. 6*.

Poștă privată din Germania - CITIPOST

Poștă privată, Germania, 2012, emisiune dedicată lui G. W. Leibniz (1646-1716) și mașinii sale de calcul - *Stepped Reckoner* (1671), expozabilă fiind emisă de o societate - CITIPOST (<http://www.citipost.de>) autorizată de Administrația Poștală din Germania să transporte corespondența.

Tirajul emisiunii este:

- 0,40 € (carte poștală) - 7.500;
- 0,50 € (scrisoare simplă) - 50.000;
- 0,90 € (scrisoare până în 50 gr.) - 5.000;
- 1,40 € (scrisoare până în 500 gr.) - 10.000;
- 2,20 € (scrisoare până în 1 kg.) - 5.000.

Dan N. DOBRESCU

Revista presei

CURIERUL FILATELIC, an XXII, nr. 167, octombrie - decembrie 2012. Din sumar: *O dată la 100 de ani odată* (Dan Țăran), *Nefertiti regina Egiptului antic* (Alexandru Muntean); *Considerații despre unele vignete locale realizate la Medias în perioada interbelică* (ing. Liviu Pintican Juga); *Însemne ale unor instituții militare* (Romeo Lucian Stoia); *Carte poștală unicat* (ing. Ioan Dejungan); *Două medalii din bronz emise cu ocazia vizitei Împăratului Iosif al II-lea în Transilvania -1773* (Ovidiu Dicoi); Recenzii filatelice: *EXPO-NATURA - 1980-2009* de M-Kiss Andrei (Dan Țăran), *Lexiconul filatelic român* de Mihai Lucian Valea; *Documentar Fram: Charlie Chaplin (1899-1977) - 35 de ani de la moarte*, *Papa Ioan Paul II beatificat*, *Centenarul IAAF* (rubrică realizată de prof. Nicolae Ilișiu); *Știri din țară*; În memoriam: *Mircea Pătrășcoiu (1933-2012)*, *Adolf Pocorschi (1938-2012)*.

Mărci poștale personalizate (II)

Mărcile poștale personalizate, pe lângă importanța lor economică, reprezintă și un mijloc nou de colecționare pentru filatelisti. Acest tip de efect poștal își găsește locul deja atât în exponate tematice, dar și în exponate care studiază istoria poștei, sau colecții de maximafilie. Deși sunt pe piață de aproape un deceniu și jumătate filateliștii încă nu îi acordă importanța cuvenită. Faptul că din ce în ce mai multe administrații poștale recurg la utilizarea mărcilor poștale personalizate relevă faptul că ele sunt o afacere benefică pentru poștă. Acest tip de serviciu fiind folosit de un număr din ce în ce mai mare de clienți ne lasă să credem că în timp poate face din mărcile poștale tipărite în tiraje mari un produs secundar al poștei.

O mare problemă din punctul de vedere al filateliștilor este imposibilitatea realizării unor cataloage și evaluări reale (se pot lua în evidență doar tipurile și eventual tirajul general, dar nu și tirajul pentru fiecare desen în parte).

În privința studierii unor variații ale tiparului și a erorilor, posibilitățile sunt relativ reduse. Variațiuni se pot realiza doar prin neatenția (neglijența) operatorului de la imprimantă, lucru aproape imposibil având în vedere că un anume desen (comandă) se realizează în doar câteva coli, deci controlul calității este mult mai ușor de realizat decât în cazul tipăririi mărcilor poștale în serie mare. La asta se adaugă tehnologia *hi-tech* ce nu presupune uzarea sau deteriorarea accidentală a matriței de imprimare. Realizarea involuntară a unor variațiuni de culoare este aproape imposibilă. Tiparul acestor efecte poștale fiind realizate cu imprimante laser, cantitatea de cerneluri este reglată constant de aparatură, iar în cazul unor probleme (defecțiuni sau golirea cartușului de pulbere) acestea sunt semnalate operatorului. Dacă acesta ignoră avertizarea sistemului acesta pur și simplu oprește imprimarea.

Erori pot apărea în primul rând din neglijență sau lipsa unor cunoștințe tehnice sau de detalii privind subiectul desenului de către client. În ciuda faptului că urmăresc de mai bine de un deceniu mărcile poștale personalizate cunosc o singură eroare de tipar. Este vorba de o coală de mărci tipărite de administrația poștală din Iran (Fig. 7) și au fost realizate de filatelitul polonez Anthony Wisnicki. Piesa prezentată, coala 074941 formată din 16 timbre cu valoarea nominală de 650 riali iranieni, ne arată o suprapunere de imagine micșorată și cu diferențe coloristice dar și cu textul modificat (tipul de fontă și culoare) cu așezare ►►►

Personalized stamps (II)

László KÁLLAI

Fig. 7

Personalized stamps, along with their economical importance, also represent a new collecting domain for philatelists. This type of postal effect already finds its way in thematic exhibits, as well as in exhibits that study postal history or in maximaphily collections. Although they have been on the market for a decade and a half, philatelists still don't grant them the proper importance. The fact that more and more postal administrations appeal to the usage of personalized stamps shows that they are a favorable business for the post office. This type of service being used by a growing number of clients leads us to believe that, in time, this could transform the high printing number of stamps into a postal secondary product.

A huge problem from the philatelist's point of view is the inaccessibility in making catalogues and correct evaluations (it can only keep track of the types and probably the general printing numbers, but not the circulation for each drawing and its printing number).

Regarding the study of print varieties and errors, the possibilities are relatively small. Variations can only be made by the carelessness (negligence) of the printer operator, an almost impossible event considering that a certain drawing (order) is printed on a small number of sheets, therefore quality control is much more efficient than in the case of large number stamps presswork. Added to this comes the *hi-tech* technology that doesn't leave room for usage or accidental deterioration of the printing mould. The making of unintentional color variety is almost impossible. The pattern of these postal effects being made using laser printers, the quantity of ink is constantly adjusted by the machine, and in the case of errors (glitches or empty cartridge), these are shown to the operator. If he ignores these errors, the system simply stops printing.

Errors can be made, firstly, by negligence or lack of technical knowledge or details regarding the client's drawings' motif. Despite the fact that I have been tracking personalized stamps for over a decade, I only came across one printing error. It is the sheet of stamps printed by the postal administration from Iran (Fig. 7) and was realized by Polish philatelist Anthony Wisnicki. The presented piece, sheet 074941 formed of 16 stamps of face value of 650 Iranian Rial, shows an overlay of a smaller image and with different coloring, but also with the modified text (the ►►►

între mărcile 2 și 3 din rândul 2. În privința autenticității erorii avem un singur element de luat în vedere și anume analiza-re atentă a imaginii, care ne permite să credem că machetarea a fost co-rect realizată, iar greșeala aparține lucrătorilor poș-te rianiene.

Mărcile poștale personalizate încă nu au intrat cu adevărat în circuitul comercial al filateliștilor. Pe portalurile de tip *eBay* sau *Delcampe* (Fig. 8) sunt foarte puține piese expuse spre vânzare. Deși urmăresc cu atenție acțiunile caselor de licitații nu țin minte să fi văzut măcar o singură piesă scoasă la vânzare prin acest sistem. Mărcile poștale mai căutate sunt cele realizate la începuturile apariției acestui serviciu sau acelor modele care au fost retrase din uz de către serviciile poștale. Pieseile interesante, vândute de regulă cu prețuri modice, sunt scrisorile circulare și scrisorile circulare cu francatură mixtă (marca poștală personalizată + marcă poștală tipărită în serie mare ori francatură mecanică). Un exemplu în acest sens vă prezentăm în Fig. 9, o scrisoare circulară în 2010 din capitala statului Sri Lanka, Colombo, în orașul indian Kolkata (Calcutta) cu francatură mixtă - două mărci din emisiunea *Zodiac* (anul apariției 2007) cu viniete personalizate (Maica Tereza respectiv steagul Indiei) și 6 mărci (*Scott #694*) + 6 mărci (*Scott #877*) din respectiv serile *Păsări* emise în 1983 și 1988. Prețul cerut de proprietar este de 102 € și trebuie să remarcăm faptul că sesiunea de vânzare a început în 16 aprilie 2011, deci în urmă cu aproape doi ani și încă nu a fost vândută.

Colile ce sunt scoase la vânzare sunt de regulă realizate de filatelisti cu scop pur comercial. Ele însă nu au o mare căutare. Cei interesați de asemenea piese nu sunt dispuși să achite supraprețul având acces direct și nemijlocit în a comanda și macheta mărcile așa cum acestea sunt mai relevante pentru colecția sau expo-natul din care urmează să facă parte.

Înainte de a trece la prezentarea soluțiilor tehnice pentru realizarea mărcilor postale (metode ▶▶▶▶

type and color of casting) being positioned between stamps 2 and 3 on the 2nd row. Regarding the authenticity of the error, we must only take into consideration one thing, and that is the analyse of the image, he has made a correct drawing, and the mistake belongs to the Iranian post workers.

Personalized stamps have not yet truly entered the philatelist commercial circuit. On web-sites such as *eBay* or *Delcampe* (Fig. 8) there are few pieces for sale. Although I carefully follow the actions of auction houses, I don't remember ever seeing a single piece put up for auction through this system. The most wanted stamps are those made at the beginning of this service or models that have been withdrawn from usage by the postal services. The interesting pieces, usually sold for a frugal price, are circulated letters and circulated letters with combined franking (personalized stamp + stamp from the series issued in a large number or mechanical cancellation). Such an example we present in Fig. 9, a letter circulated in the year 2010 from Sri-Lanka capital, Colombo, to the Indian town Kolkata (Calcutta)

with combined franking - two stamps from the *Zodiac* issue (issuing year 2007) with personalized vignettes (Mother Theresa respectively the Indian flag), and 6 stamps (Scott #694) + 6 stamps (Scott #877) stamps from the *Birds* issue from 1983 and 1988. The owner's price is 102€ and we have to acknowledge the fact that the auction began in April 16th, 2011, for more than two years and it has not been sold yet.

The sheets that are put for sale are usually made by philatelists with a pure commercial purpose. But these don't have a great demand.

The people interested in such pieces are not willing to pay the overprice, having full and easy access to order and design the stamps in the way they are more relevant for the collection or exhibit in which they are to belong.

Before we move ▶▶▶

Fig. 9

de compresie a imaginilor, model de culoare recomandată, rezoluția digitală etc.) doresc să fac o scurtă inventariere a serviciilor poștale similare mărcilor poștale personalizate.

O serie de administrații poștale naționale, văzând succesul mărcilor poștale personalizate, au venit în sprijinul consumatorilor serviciilor poștale oferind servicii de tip carte poștală personalizată⁴ (de exemplu: www.zazzle.com, www.amazing-mail.com sau www.picturepostage.ca) și o serie de soluții pentru scrisori comerciale și ele personalizabile în raport cu necesitățile utilizatorului⁵ (de exemplu: click2mail.com sau *Business Reply and Freepost*TM - www.royal-mail.com). În Fig. 10 vă prezentăm modelul de scrisoare de promovare a serviciului click2mail.com trimis în mod gratuit pentru cei care solicită acest lucru prin completarea online a unui formular. Serviciul fondat în 2003, oferă o serie de aplicații online de creare și personalizare de instrumente poștale (sortare, etichetare, transportul la un oficiu poștal).

Fig. 11 prezintă schema unei scrisori comerciale cu posibilitatea de a o personaliza. Așa cum se poate observa pe schema scrisorii, furnizorul de servicii (Departamentul Comercial, Serviciul Scrisori al Universității Florida - www.maildocserv.ufl.edu/mail.asp) a lăsat liber un spațiu în partea stânga-sus al scrisorii (*Permit holder's area*) pentru personalizarea trimiterii (logo firmă, imagini cu serviciul sau

Fig. 10

Fig. 11 presents the schematics of a commercial letter with the possibility of personalization. As you can see in the schematics, the services provider (Commercial Department, Letter Service of Florida University - www.maildocserv.ufl.edu/mail.asp) left a blank space in the upper-left part of the letter (*Permit holder's area*) for personalizing the sending (company logo, images for the service or

⁴ Termen utilizat de companii naționale de poștă care oferă acest tip de servicii.

⁵ Wikipedia, enciclopedia liberă: *Poșta gratuită* este un serviciu poștal asigurat de diverse administrații poștale, prin intermediul căruia o persoană trimite corespondența fără a plăti taxele poștale pe care le achită destinatarul la ridicarea corespondenței; *Un plic francat auto-adresat (SASE), un plic auto-adresat francat (SSAE)*, sau doar un *plac auto-adresat (SAE)* în Regatul Unit, este un plic cu numele expeditorului și adresa pe el, cu taxa poștală plătită și care este trimis la o companie sau o persoană particulară; *Scrisoare de răspuns de politețe (CRM)*, este un tip de corespondență prin care o companie de afaceri trimite plicuri pre-părite, auto-adresate sau cărți poștale la clienți, care apoi lipește mărci poștale pe plicuri sau cărți poștale și le trimite înapoi companiei; *Scrisoare de răspuns cu amprenta francaturii (MRM)*, este un tip de corespondență prin care o companie trimite plicuri pre-părite, auto-adresate sau cărți poștale la clienți cu taxa poștală preplătită imprimată pe plicuri sau cărți poștale cu mașina de francat poștală. Prin urmare este similar cu *scrisoarea de răspuns de politețe* cu marca poștală deja lipită.

⁴ Term used by the national postal companies which offer these services.

⁵ Wikipedia, the free encyclopedia: *Freepost* is a postal service provided by various postal administrations, whereby a person sends mail without affixing postage, and the recipient pays the postage when collecting the mail; *A self-addressed stamped envelope (SASE), stamped self-addressed envelope (SSAE), or just self addressed envelope (SAE)* in the UK, is an envelope with the sender's name and address on it, with affixed paid postage and mailed to a company or private individual; *Courtesy reply mail (CRM)*, is a type of mail in which a business sends pre-printed, self-addressed envelopes or postcards to customers, who then affix postage stamps to the envelopes or postcards and mail them back to the business; *Metered reply mail (MRM)*, is a type of mail in which a business sends pre-printed, self-addressed envelopes or postcards to customers, with postage prepaid on the envelopes or postcards with a postage meter. It is thus similar to *courtesy reply mail* with a postage stamp already affixed.

produsul oferit, adresă etc.).

Acest tip de efecte postale pot fi și el alături de mărcile poștale personalizate parte integrantă a unei colecții sau exponat. Nici în acest domeniu nu există un sistem elaborat de catalogare. Numărul societăților comerciale care în colaborare cu administrațiile poștale naționale emit asemenea efecte este extrem de mare și nu există nici un sistem transnațional de inventariere a acestora, similar cu regulile de evidență a mărcilor poștale, patronată de UPU.

O altă problemă, din punct de vedere filatelic, este lipsa stampilei de zi (plecare-sosire) de pe aceste instrumente poștale. Ele fiind produsul unor contracte comerciale (societatea care oferă clienților aplicații *online* de creare și personalizare, respectiv serviciul poștal național sau privat) angajații poștei, în urma unor protocoale interne, nu mai trec trimerile prin sistemul clasic de anulare a francaturilor (aplicarea ștampei de plecare). Cărțile poștale și sortimentul scrisori care corespund regulilor ce definesc produsul poștal personalizat nu primesc ștampilă de zi nici la destinație. Acest lucru este firesc dacă avem în vedere că administrațiile poștale scutesc timp și bani în condițiile în care aceste produse sunt cu precădere trimise pe adrese din interiorul țării de origine. Din experiență pot afirma că nici în cazul unor trimiteri internaționale nu sunt aplicate ștampile de zi (Fig. 11). Aceste efecte, totuși, intră în evidența contabilă ale administrațiilor poștale prin aplicarea și/sau citirea unui cod de bare personalizat pentru fiecare trimitere în parte.

Cu toate aceste deficiențe nimeni nu se poate îndoi de faptul că aceste trimiteri au circulat efectiv prin poștă și evident sunt utilizabile într-un expонат. Fac această afirmație în ciuda unor atitudini conservatoare care nu văd asemenea piese într-o colecție sau expонат. În acest sens FIP trebuie să se pronunțe clar și să modifice directivele privind jurizarea expонатelor. Filateliștii nu sunt vinovați și nu pot fi privați de a introduce în colecțiile lor aceste efecte poștale perfect valabile din cauza unei decizii interne a unor administrații poștale care au scopul de a economisi timp și bani.

Fac această apologie cu speranța că odată colecționarea efectelor poștale personalizate va deveni o disciplină de sine stătătoare asemenea aerofilateliei sau maximafiliei.

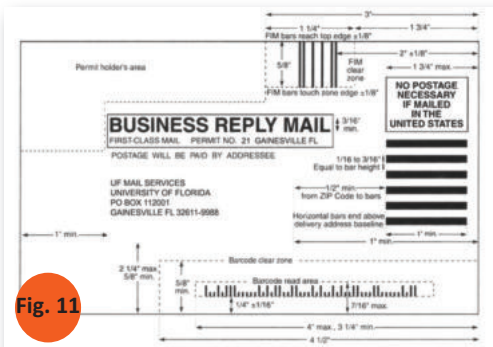

Fig. 11

product offered, address etc).

This type of postal effects can also be next to personalized stamps, integrating part of a collection or exhibit. This domain also doesn't have an elaborated cataloging system. The number of companies that, in collaboration with national postal administrations, issue such effects is extremely high and a trans-national system for inventorying them does

not exist, similar to the rules of inventorying postage stamps, owned by the Universal Postal Union.

Another problem, from the philatelic point of view, is the lack of the daily postmark (leaving-arriving) on these postal instruments. Because they are products of commercial contracts (the company that offers clients *online* applications for creating and personalizing, also national or private postal services), the post office employees, following internal protocols, don't pass the letters through the classic cancellation system (applying the departure postmark). Post cards and letters that match the rules that define the personalized postal product do not receive the daily postmark also at arrival. This is a natural consequence considering that the postal administrations save time and money, under the conditions where these products are sent especially to addresses inside the origin country. From my experience I can say that the same goes for international correspondences (Fig. 11). These effects, still, are recorded in the accounts of the postal administrations by applying and/or reading a bar-code personalized for each dispatch.

Despite all these deficiencies nobody doubts that these dispatches effectively have circulated by post and they are good to be used in an exhibit. I make this statement even there are conservative attitudes according to which such an item is not for a collection or exhibit. In this respect FIP must clearly declare and amend the directives regarding the exhibits evaluation. Philatelists are not guilty and they could not be deprived of using in their exhibits these postal items, entirely valid, because an internal decision of some postal administrations in order to save time and money.

I make this apology hoping that in the future the collection of personalized postal effects will become an absolute discipline as aerophilately or maximaphily.

<http://www.stampland.net>
<http://www.stampland.net>
<http://www.stampland.net>
<http://www.stampland.net>

STAMPLAND

LINK TO WORLD

Un domeniu necunoscut de colecționare: Controlul coletelor poștale, 1916-1918

Dr. Dan GRECU, AEP

Sunt exact 25 ani de când domeniul cenzurii românești este cunoscut și cercetat (referința fiind primul catalog Telegut-Thielk din anul 1987), astfel încât s-ar putea crede că surprize majore nu mai pot exista, toate noutățile limitându-se la inerente descoperiri de noi tipuri și varietăți de ștampile de cenzură, prea puțin importante de altfel. Și totuși, un întreg domeniu a fost necunoscut în toată această perioadă: acela al controlului coletelor poștale în anii primului război mondial, care este echivalent cenzurii obișnuite aplicate obiectelor de corespondență. Mai mult: un întreg grup de ștampile spectaculoase (folosite pentru a atesta controlul coletelor) a fost nesemnalt până în prezent. Motivele acestei evidente rarități nu pot fi decât numărul foarte redus de foi de expediții poștale care au supraviețuit din anii 1916-1918 și, mai ales, timpul extrem de scurt în care se pare că au fost aplicate aceste ștampile.

În noaptea de 27/28 august 1916 (stil nou), România intră în război alături de Antantă, contra Puterilor Centrale. Cu această ocazie se declară starea de asediu, care presupunea și înființarea cenzurii poștale și telegrafice, pe baza instrucțiunilor specifice existente încă din 3 octombrie 1915. Prima zi de funcționare a cenzurii este 15/28 august, atunci când se înființează birouri de cenzură poștală militară în toate capitalele de județ și când gama efectelor poștale acceptate se restrânge foarte mult, fiind primite pentru expediție doar ziare aprobate de cenzură și corespondență internă ușoară: mandate poștale, cărți poștale și plicuri deschise (dar numai ne-recomandate).

Expedierea coletelor poștale interne a fost din nou permisă doar începând cu 18 septembrie 1916 (stil nou). Conform instrucțiunilor din 1915, coletele poștale erau supuse unei duble verificări:

- verificarea înscrisurilor și tipăriturilor (cenzura) era în sarcina biroului de cenzură militară județean;
- verificarea conținutului de altă natură (controlul) cădea în sarcina personalului poștal de la oficiul poștal de reședință din capitala de județ.

În realitate, se pare că aceste operațiuni au avut loc simultan, fiind îndeplinite fie de către o echipă mixtă formată din oficiali poștali și membri ai cenzurii militare, fie au fost îndeplinite în totalitate de organele cenzurii.

Consemnarea acestor verificări urma să se facă, în mod logic, pe foile de expediție poștale și a constat atât din însemne manuscrise cât și din ștampile.

1. Cea mai simplă și frecventă modalitate de atestare era aceea a notațiilor manuscrise, de genul *Controlat* sau *Verificat*. Astfel de însemne sunt cunoscute până în prezent din Fălticeni, Giurgiu, Târgoviște și Turnu Severin (vezi Fig. 1).

A lesser-known collecting domain: Control of postal parcels, 1916-1918

Exactly 25 years have passed since the field of the Romanian censorship has been known and explored (the reference is the first catalogue Telegut-Thielk from 1987), so someone could believe that major surprises are not expected, all news are limited to the inherent discoveries of new types and varieties of censorship cancellations, less important in fact. But an entire domain was unknown during all this time: that of the control of postal parcels in the first years of WWI, which is the equivalent of the ordinary censorship applied to the objects of correspondence. Even more, a whole group of spectacular cancellations (used to attest the control of postal parcels) was not noticed until today. The reasons for this obvious rarity could only be the extremely low number of postal dispatch notes surviving from 1916-1918 and especially the extremely short period of time in which these postmarks have been presumably applied.

On the night of 27/28 of August 1916 (new style) Romania enters the war on Antanta's side, against Central Powers. On this occasion the state of siege is declared which also assumed the establishment of postal and telegraph censorship, based on specific instructions available since the 3rd of October 1915. The first day the censorship was in operation is 15/28 August, when offices for postal military censorship are established in the capital town of each county and when a very small range of postal items is accepted, being received for delivery only the newspapers approved by censorship and the domestic simple correspondence: money orders, postcards and open envelopes (but only unregistered).

The dispatch of the domestic postal parcels was allowed again beginning with September 18th, 1916 (new style). According to the instructions from 1915 the postal parcels were submitted to a double verification:

- control the documents and printings (the censorship) was the task of the county military censoring bureau;
- checking of the content (the control) was the task of the postal operators from the post office of residence from the county town.

In fact, it seems that these operations were made simultaneously, either by a joint commission formed by postal operators and members of military censorship or totally by the organs of censorship.

The registration of these controls was, logically, going to be done on the dispatch notes either as annotations written by hand or as postmarks.

1. The simplest and most frequent way to certify was by handwritten annotations, as *Controlat* (Controlled) or *Verificat* (Verified). Such notes are known until now from Fălticeni, Giurgiu, Târgoviște and Turnu Severin (see Fig. 1).

2. Un singur exemplu de folosire a ștampilei standard de cenzură poștală este cunoscut, la Craiova (vezi Fig. 2).

3. Evident că cele mai spectaculoase situații sunt cele în care au fost aplicate ștampilele special confecționate acestui scop: dreptunghiulare, cu textul **PACHET CONTROLAT / Biurul de cenzură de la / Oficiul Poștal / Data...**, au aspectul general mult asemănător unuia dintre tipurile de ștampile de cenzură utilizate în aceeași perioadă. Astfel de ștampile sunt cunoscute în București (oficiul Mesagerii, Fig. 3), Fălticeni (Fig. 4), Pitești (Fig. 5) și Turnu Severin (Fig. 6). Un tip mult mai mare și de aspect diferit, poate fi întâlnit la oficiul Slatina (Fig. 7). Interesant de observat că oficiile poștale care dispuneau de ștampile, au folosit și notațiile manuscrite exclusiv (vezi tabelul centralizator de mai jos), fapt care ridică întrebarea cât de frecvent și în ce condiții au fost folosite în realitate ștampilele speciale.

Există toate motivele să presupunem că perioada de aplicare a ștampilelor speciale s-a limitat la toamna anului 1916 (practic lunile octombrie - noiembrie 1916), dar confirmarea va veni doar atunci când vor fi descoperite foi de expediții cu însemne de control (sub orice formă ar fi ele) din anii 1917-1918; acestea sunt încă necunoscute. Într-o singură situație am întâlnit o ștampilă specială în martie 1918, dar aplicată pe o carte poștală, vezi Fig. 8; evident rolul său aici era aceea de ștampilă de cenzură provizorie, ceea ce confirmă faptul că aceste ștampile nu mai erau de mult folosite pentru scopul pentru care au fost fabricate.

2. A single example for the use of postal censorship standard cachet is known, at Craiova (see Fig. 2).

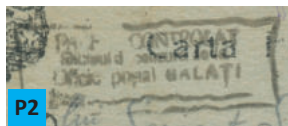
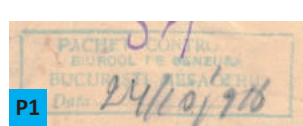
3. Obviously the most spectacular situations are those when they applied cachets specially made for this purpose: rectangular, with the text **PACHET CONTROLAT / Biurul de cenzură de la / Oficiul Poștal / Data...** (CONTROLLED PARCEL/ Censorship bureau from / Post Office.../ Date...), they have the general aspect almost like that of the censorship cachets used in the same period of time. Such cachets are known in Bucharest (Parcel Post Office, Fig. 3), Fălticeni (Fig. 4), Pitești (Fig. 5) and Turnu Severin (Fig. 6). A bigger type of cachet and of different aspect can be found at Slatina post office (Fig. 7). It's interesting to note that the post offices which had cachets at their disposal used also exclusively handwritten annotations (see the centralizing table from below), fact which led us to ask how frequently and in what conditions were there really used special cachets.

There are all the reasons to assume that the period for applying special cachets was limited to the autumn of 1916 (in fact the months October-November 1916), but the confirmation will come only when there will be discovered dispatch notes bearing control signs (in any form they come) from the years 1917-1918; these are still unknown. In a single situation I met a special cancellation of March 1918, but applied on a postcard, see Fig. 8; obviously its role here was of provisional censorship cachet, which confirms the fact that these cachets were not used for a long time for the purpose they were created.

Tabel sinteză a modalităților de atestare a controlului coletelor poștale

(Ms - notație manuscrisă, C - ștampilă de cenzură, P - ștampilă specială pentru controlul pachetelor)

Tabel synthesizing the ways by which the control of postal parcels is attested (Ms - handwritten annotation, C - censorship cachet, P - special cachet for the control of the parcels)

Oficiu / Office	Tip / Type	Data / Date
București Mesagerii Bucharest Parcel Post	P1	24.10.1916
Craiova	C	9.11.1916
Galați	P2	1.4.1918*
Giurgiu	Ms	9.11.1916
Fălticeni	P3	14.10.1916
	Ms	4.11.1916
Pitești	P4	9-10.11.1916
Slatina	P5	9.11.1916
Târgoviște	Ms	9.11.1916
Turnu Severin	P6	6.11.1916
	Ms	8-10.11.1916

** Folosită însă la acea dată pe post de ștampilă de cenzură a corespondenței. / Used at that date as mail censorship cachet.*

Dan Simion GRECU, MD, născut la 2 mai 1962 în Hunedoara, licențiat al Facultății de Medicină Timișoara (1987) și Facultății de Istorie Sibiu (2007), medic primar psihiatru. Preocupări filatelice: istoria poștală a teritoriilor românești pe perioada conflictelor militare. Contact: damiro@yahoo.com.

Dan Simion GRECU, MD, is native of Hunedoara, Romania, and received his education in medicine and history. Working in philately: postal history of Romanian territory. Contact: damiro@yahoo.com.

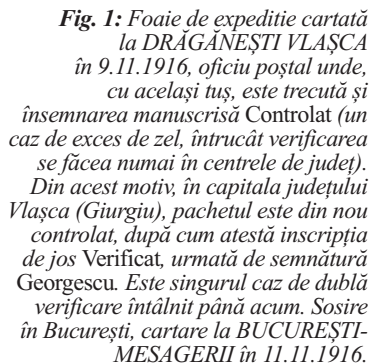

Fig. 1: Dispatch note sorted at DRĂGANEȘTI VLAȘCA in 9.11.1916, post office where, with the same Chinese ink, the handwritten annotation Controlat (Controlled) is set (a case of supererogation, because the verification was done only in county offices). Due to this reason, in the county town of Vlaşca (Giurgiu) the parcel is controlled again, as Verificat (Verified) inscription from below, followed by the signature Georgescu attests. It is the only case of double verification met until now. Arrival at Bucharest, sorted at BUCUREȘTI-MESAGERII (BUCHAREST PARCEL POST) in 11.11.1916.

3056

FOAIE DE EXPEDITIE POSTALA

No. 166 Craiova Ca.

Domn. a *Giorghele Momeser*
Strada Nr. 171 expedind *un pachet*
in greutate *100* gr. continand *Obiecte*

In VALOARE de lei _____
cu RAMBORS de lei _____

Sejlu Domn. *an Lăpău Ion Lăpău*
Str. Apostolilor Nr. 5 -
La *Bucuresti*

Francu _____ lei _____
Porto _____
Taxa expeditiei _____
Factagiu _____
Magazinagiu _____

Signetii cu tax _____
Signetii cu contr _____

19

ROMANIA
10 LEI
POSTA

Obiectele si
prezentarea, su-
destinatia si
de transport
taxe de
obiect.
Vale
mai sus, sau
de si a
centare.

CRAI
1918
POSTA

ROMANIA
10 LEI
POSTA

EXPEDITIE POSTALA
A JUDETELUI DOLJ

Fig. 3: Foaie de expediție cartată BUCUREȘTI COLETE POȘTALE în 24.10.1916, unde se efectuează în aceeași zi controlul coletului, atestat prin aplicarea ștampilei speciale cu textul **PACHET CONTROLAT / BIUROUL DE CENZURĂ / BUCUREȘTI-MESAGERII / Data...** (completată manual 24/10). Pe verso, ștampila de sosire SEGARCEA 26.10.1916 și GIGHERA JUD. DOLJIU la 27.10.1916, după care coletul este returnat datorită mobilizării destinatarului și sosește din nou la BUCUREȘTI-MESAGERII în 11.11.1916.

Fig. 3: Dispatch note sorted at BUCUREȘTI COLETE POȘTALE (BUCHAREST POSTAL PARCELS) in 24.10.1916, where on the same day the control of the parcel is made and is attested by the application of the special cachet with the text **PACHET CONTROLAT / BIUROUL DE CENZURĂ / BUCUREȘTI-MESAGERII / Data...** (CONTROLLED PARCEL / CENSORSHIP BUREAU / BUCHAREST-PARCEL POST - Date...) (written by hand 24/10). On the reverse, the arrival postmark SEGARCEA 26.10.1916 and GIGHERA JUD. DOLJIU at 27.10.1916, afterwards the parcel is returned to addressee because of the mobilization and it arrived again at BUCUREȘTI-MESAGERII in 11.11.1916.

Fig. 4: Foaie de expediție cartată la FĂLTICENI în 14.10.1916, unde se efectuează în aceeași zi controlul conținutului coletului, atestat prin aplicarea unei clare ștampile speciale cu textul **PACHET CONTROLAT / Biurul de cenzură de la / Oficiul poștal FĂLTICENI / Data...** (alături manuscris **Contr(olat) 14/10**). Coletul a fost mult întârziat de la expediere datorită întreruperii comunicației pe calea ferată (conform notației **Retras cfr întreruptă**), va fi retrimis și va ajunge la destinație după o lună, pe verso există ștampila de sosire BUCUREȘTI-MESAGERII SOSITE la 12.11.1916.

Fig. 4: Dispatch note sorted at FĂLTICENI in 14.10.1916, where on the same day the control of the parcel's content is made, fact attested by the application of a clear special cancellation with the text **PACHET CONTROLAT / Biurul de cenzură de la / Oficiul poștal FĂLTICENI / Data...** (CONTROLLED PARCEL / CENSORSHIP BUREAU / Fălticeni Post Office/Date...) (next to it, written by hand **Contr(olled) 14/10**). After a long delay, because of the interruption of the railways

communication (according to the annotation **Retras cfr întreruptă** / Withdrawn - interrupted railway communication) the parcel is sent again and it will arrive at destination after one month; on the reverse there is the arrival postmark BUCUREȘTI-MESAGERII SOSITE (BUCHAREST ARRIVED PARCELS) at 12.11.1916. ▶▶▶

Fig. 5: Foaie de expediție cartată la PITEȘTI MESAGERII in 9.11.1916, unde, a doua zi, se efectuează controlul conținutului coletului, atestat prin aplicarea unei clare ștampile speciale cu textul **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal PITEȘTI / Data...** (completată manual 10/11). Pe verso, ștampila de sosire BUCUREȘTI-MESAGERII la 11.11.1916.

Fig. 5: Dispatch note sorted at PITEȘTI MESAGERII (PITEȘTI-PARCEL POST) in 9.11.1916, where on the next day the control of the parcel's content is made and is attested by the application of the clear special cancellation with the text **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal PITEȘTI / Data...** (CONTROLLED PARCEL / CENSORSHIP BUREAU/ from PITEȘTI Post Office) (completed with 10/11 written by hand). On the reverse: the arrival postmark BUCUREȘTI-MESAGERII (BUCHAREST-PARCEL POST) at 11.11.1916.

Fig. 6: Foaie de expediție integrală, neruptă (asociată unui colet nelivrat destinatarului), cartată la TURNUL SEVERIN in 6.11.1916, cu ștampila de verificare a conținutului coletului, aplicată probabil în aceeași zi, cu textul: **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal TURNUL-SEVERIN / Data...**

Pe verso, pe cupon, o corespondență lungă (care ar fi necesitat cenzura textului) și ștampila de sosire BACLEȘ la 8.11.1916. Motivul nepredării este limpede: apropierea frontului după înfrângerea de pe Jiu a dus la evacuarea populației, satul Bacleș fiind ocupat de inamic în jurul datei de 22 noiembrie.

Fig. 6: Whole, unbroken dispatch note (related to an undelivered parcel to the addressee) sorted at TURNUL SEVERIN in 6.11.1916, with the postmark attesting

the control of the parcel content, probably applied the same day, with the text **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal TURNUL-SEVERIN / Data...** (CONTROLLED PARCEL / CENSORSHIP BUREAU / from TURNUL-SEVERIN Post Office/Date...). On the reverse, on the coupon, a long correspondence (which would ask the censorship of the text) and the arrival postmark BACLEȘ at 8.11.1916. The reason of the non-delivery is obvious: the approach of the front after the defeat at Jiu River determined the evacuation of the population, Bacleș village being occupied by the enemy about November 22nd.

Fig. 7: Foaie de expediție cartată la POTCOAVA în 9.11.1916; coletul este controlat în capitala de județ, unde se aplică o ștampilă specială de format aparte, cu textul **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal SLATINA / Data...** (image litație).

Fig. 7: Dispatch note sorted to POTCOAVA in 9.11.1916; the parcel is controlled in the capital town of the county, where is applied a special cancellation of particular configuration, with the text **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal SLATINA / Data...** (CONTROLLED PARCEL / CENSORSHIP BUREAU / from SLATINA Post Office/Date...) (picture - from the auction).

Fig. 8: Carte poștală expediată de un militar din Spitalul Temporar 192, cartată GALAȚI la 30.03.1918, apoi cenzurată în oficiul local, având aplicate două ștampile (practică curentă): cea rotundă **BIUROUL DE CENZURĂ MILITARĂ GALAȚI** (cu data 1.4.1918) și cea dreptunghiulară de control pachete, folosită aici pentru a înlocui, din cine știe ce motive, ștampila tradițională de cenzură poștală (care avea de altfel un aspect asemănător). Se poate observa uzura și deformarea față de ștampilele nou-nouțe din 1916, textul este însă același: **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal GALAȚI / Data...** Adresare pe front prin poșta militară.

Fig. 8: Postcard sent by a soldier from the Temporary Hospital 192, sorted at GALATI at 30.03.1918, censored then at the local office, bearing 2 postmarks (current practice): the circular cachet **BIUROUL DE CENZURĂ MILITARĂ GALAȚI** (Bureau of Military Censorship Galați) (with the date of 1.4.1918) and the rectangular cachet for the control of the parcels, used here to replace, who knows the reasons, the traditional cachet for postal censorship (which had in fact a similar configuration). It could be seen the wear and deformation, comparing with the brand new cachets from 1916, but the text is the same **PACHET CONTROLAT / Biuroul de cenzură de la / Oficiul poștal GALAȚI / Data...** Sent to front by military mail.

Sticla, între mărgică și fibra optică (IX)

Florin PATAPIE-RAICU

La vremea apariției becului electric și a studierii sale amănunțite în diverse experimente de laborator, inventatorii și cercetătorii au observat apariția unei lumini galben-verzui pe sticla becului - un fenomen de fluorescență pe care nu îl puteau explica. Apoi au remarcat acest fenomen și în *tuburile Crookes* - tuburi de descărcare experimentale, inventate între anii 1869-1875 de mai mulți fizicieni, printre care și britanicul William Crookes (1832 - 1919) de la care și-au luat numele. Fizicianul german Johann Hittorf (1824-1914) - coinventor și cercetător al fenomenelor din *tuburile Crookes* - a descoperit că atunci când plasa plăci fotografice neexpușe în apropierea unui tub aflat sub tensiune, unele dintre aceste plăci erau voalate prin apariția unor umbre, dar Hittorf nu a mers mai departe cu cercetarea acestui efect. Deși sunt nume consacrate în istoria fizicii și a chimiei, William Crookes și Johann Hittorf nu au avut încă onoarea de a fi comemorați pe mărci poștale, dar *tuburile Crookes* de diverse forme apar uneori pe timbre (Fig. 181, Monaco Mi #2261; Guineea-Bissau Mi #4224), alături de portretele unor savanți care s-au ocupat cu studiul razelor catodice, acestea dovedindu-se ulterior a fi fascicule de electroni energetici, create pentru prima dată în aceste tuburi. Atunci când erau conectate la o tensiune continuă cuprinsă între câțiva kV și 100 kV, *tuburile Crookes* produceau electroni liberi prin ionizarea aerului rezidual din interiorul lor. Această tensiune accelera electronii generați de catodul rece la o viteză destul de mare, astfel încât aceștia produceau - atunci când loveau anodul metalic sau peretele de sticlă al tubului - ceea ce va fi cunoscut ulterior sub denumirea consacrată de *raze X*. Mai mulți cercetători au remarcat și notat efectele atribuite acestor radiații, așa cum ar fi fluorescența sticlei *tuburilor Crookes* (la fel ca și fluorescența sticlei becurilor electrice de la începuturi, când acestea erau înalt vidate pentru

obținerea unei mai lungi perioade de funcționare, iar apoi - fluorescența sticlei *tuburilor* electronice cu vid; din acestea, prin perfecționare continuă, au derivat dispozitivele numite astăzi *tuburi de raze X*, care sunt niște tuburi electronice cu vid, dar având o cu totul altă destinație decât *lămpile* folosite în domeniul electronicii): pe lângă Ivan Pulyui, William Crookes, Johann Wilhelm Hittorf și Eugen Goldstein pentru care administrațiile poștale au rămas (încă) nerecunoscătoare, îi amintim pe Heinrich Rudolf Hertz (RFG Mi #252; RFG Mi #1176; RFG Mi #1710; RDG Mi #576; San Marino Mi #1495), Philipp Lenard (Fig. 182, Guineea-Bissau Mi #4253, alături de un *tub de raze catodice* de la începuturi; Nicaragua Mi #3646), Hermann von Helmholtz (RFG Mi #1752), Thomas Alva Edison (Ungaria Mi #1016; Ghana Mi #2835-36), Charles Glover Barkla (Suedia Mi #1011; Fig. 183, Guineea-Bissau Mi #4533, alături de un *tub Crookes* de raze X din jurul anului 1910), Nikola Tesla (Iugoslavia Mi # 712-13; Mi #791-94; Mi #1655; Fig. 184, Ghana Mi #2837-38), Max von Laue (Suedia Mi # 886; Fig. 185, Guineea-Bissau Mi #4538; Republica Guineea Mi #3824) și - în fine - pe unul dintre cei mai popularizați savanți pe mărcile poștale (imediat după Nicolas Copernic și Albert Einstein) - Wilhelm Conrad Röntgen (Surinam Mi #316-317; Afars et Issas Mi #90; Fig. 186, RFG Mi #147), primul savant care a studiat sistematic aceste radiații. În timpul unor experimente cu *tuburi Crookes* din luna noiembrie a anului 1895 (Fig. 187, Antigua & Barbuda Mi #2795), a descoperit că acestea emit radiații foarte penetrante, radiații pe care le-a denumit *raze X* deoarece natura lor încă nu era cunoscută. A scris un raport inițial cu titlul *Asupra unui nou tip de radiație; o comunicare preliminară*, pe care - în data de 28 decembrie 1895 - l-a predat *Jurnalului Societății Fizico-Medicale* din Würz-

burg. Aceasta a fost prima lucrare scrisă în domeniul *razelor X*. Röntgen a observat că aceste radiații treceau prin hârtile și cărțile de pe biroul său, apoi și prin alte materiale, descoperind utilizarea lor în domeniul medical atunci când a expus mâna soției sale la aceste radiații în fața unei plăci fotografice: astfel s-a obținut prima radiografie din lume a unei părți din corpul uman (Fig. 188, Antigua & Barbuda Mi #2796; Mexic Mi #2474; Egipt Mi #1315). Când a văzut această imagine, doamna Röntgen a exclamat puternic impresionată: *Mi-am văzut moartea!* Imaginea *Mâinii cu inele* - prima radiografie medicală realizată la 22 decembrie ►►►

1895 - i-a fost prezentată pe 1 ianuarie 1896 lui Ludwig Zehnder, asistentul său de la Institutul de Fizică al Universității din Freiburg. În același an, prin montajul a 9 filme de *raze X*, Ludwig Zehnder a realizat prima fotografie de *raze X* a scheletului uman, imagine care se păstrează la *Deutsches Museum* din München. Apoi, aceste imagini au făcut rapid înconjurul lumii, aplicațiile radiografice ale tuburilor cu *raze X* au devenit din ce în ce mai obișnuite iar faima lui Röntgen a crescut în mod corespunzător, culminând cu acordarea în anul 1901 a primului Premiu Nobel pentru fizică (Suedia Mi #482A-484A; Mi #1920) *în semn de recunoaștere a extraordinarelor servicii pe care le-a făcut prin descoperirea remarcabilelor raze, ulterior denumite după el*. Astfel, fizicianul german Wilhelm Conrad Röntgen este în mod definitiv creditat de istoria oficială a științei ca fiind descoperitorul *razelor X*, dar în acei ani ai sfârșitului de secol XIX mai mulți savanți studiau intensiv fenomenele legate de acest nou și misterios obiect fizic al momentului. Același Nikola Tesla - despre care am mai scris în serialul nostru - este creditat de unii istorici ai științei ca fiind descoperitorul *razelor X*, înaintea lui Röntgen. Și Thomas A. Edison a fost preocupat de fenomenul fluorescenței produse de acea radiație necunoscută la trecerea sa prin sticlă. Optimizării, sub influența articolelor gen *bombă de presă*, credeau că aceste radiații ar putea vindeca orbirea și alte afecțiuni fără leac până la acel moment! Desigur, era o dorință firească și, poate instintiv, unii au simțit o legătură cu posibile vindecări miraculoase (dintre care unele, mai târziu, s-au dovedit a avea o bază științifică). Tesla i-a avertizat pe necunoscătorii că *radiațiile X* pot fi periculoase și a refuzat să le utilizeze la modul ireponsabil în experimente medicale. Alții s-au aventurat în acest domeniu încă necunoscut la acea vreme, dornici de faimă dar și de câștiguri materiale rapide. Edison, neevitând nicio oportunitate atunci când putea să-și mărească faima, s-a pus imediat pe treabă în experimente cu *raze X* pe oameni. Unul dintre asistenții săi, Clarence Dally, care

era plin de zel în astfel de cazuri, s-a expus atât de mult la doze ridicate ale fasciculelor de *raze X* încât a ajuns în situația de a se amputa ambele brațe pentru a i se salva viața; din păcate nu a fost suficient, deoarece doza de radiații la care s-a autoexpus fusese prea mare, asistentul lui Edison murind din cauza unui cancer al mediastinului. Ca o remarcă asociată cu subiectul general al serialului nostru, Clarence Dally a lucrat în meseria de suflător în sticlă împreună cu tatăl și fratele său la fabrica de becuri *Edison Lamp Works* de lângă Harrison, New Jersey. Cererea de becuri electrice era din ce în ce mai mare, și cum în acest domeniu încă nu apăruse banda de producție automatizată, suflătorii în sticlă - angajați în număr la fel de mare - lucrau în echipe, chiar de familie, pentru a produce globurile din sticlă la fabrica de becuri a lui Edison (Cambodgia Mi #1295; Fig. 189, Israel Mi #1421 din Mi Block 55). Nici Edison nu a scăpat de efectele periculoase ale *radiațiilor X* la care s-a expus (ceva „mai discret” însă decât asistentul său Clarence Dally), ajungând cât pe ce să-și piardă ochiul stâng și devenind irascibil ori de câte ori era întrebat dacă mai are preocupări în acest domeniu. Într-un interviu din anul 1903 acordat ziarului *New York World*, un Edison agitat a răspuns atunci când a fost întrebat dacă mai lucrează la perfecționarea fluoroscopului (un aparat de *raze X* cu care se fac radiografii și al cărui design de bază este și astăzi valabil): *Don't talk to me about X-rays, I am afraid of them. (Nu vorbi cu mine despre raze X, mi-e teamă de ele.)*

Radiațiile X au mai fost numite

și *radiații Röntgen*, deși savantul al cărui nume îl poartă - poate din modestie, poate pentru că știa că nu era singurul lor descoperitor - s-a opus acestei denumiri. *Razele X* se pot obține în tuburi electronice vidate, în care electronii emiși de un catod incandescent sunt accelerați de câmpul electric dintre catod și anod (numit *anticatod* în acest caz). Pentru a înțelege imediat ceea ce pentru savanții de la sfârșitul secolului XIX a necesitat ani de cercetări, să ne amintim că la orele de fizică din ultima clasă de liceu am învățat că electronii de mare viteză ciocnesc anodul (respectiv anticatodul) metalic, interacționând cu atomii acestuia în două moduri:

= electronii accelerați trec prin învelișurile de electroni ale atomilor anodului și se apropie de nucleu; nucleul - fiind pozitiv - deviază electronii (despre care știm că au o sarcină electrică negativă) de la direcția lor inițială; atunci când electronii se îndepărtează de nucleu, ei sunt frânați de câmpurile electrice ale nucleelor; în acest proces se emite o radiație electromagnetică (adică lumină, pe înțelesul tuturor) sub forma unor fotoni de mare energie, care reprezintă ceea ce cunoaștem ca fiind una din cele două forme de obținere a *radiațiilor X* și pe care savanții au numit-o *Bremssstrahlung* prin îmbinarea a două cuvinte din limba germană, *bremesen* - tradus în limba română prin *a frâna* - și *Strahlung* - tradus prin *radiație* - de unde și denumirea de *radiație de frânare*. caracterizată printr-un spectru continuu; acesta a fost și modul prin care Nikola Tesla a obținut primele sale fascicule de *raze X*, înaintea lui Wilhelm Conrad Röntgen, utilizând un tub mono-electrod de *raze X* de concepție proprie, care nu necesita anticatod și în care rolul de anod era jucat chiar de învelișul din sticlă al tubului (*U.S. Patent number 514170* din 6 februarie 1894);

= la trecerea prin învelișurile de electroni ale atomilor anticatodului (Fig. 190, Republica Cehă Mi #91), electronii rapizi pot ciocni electronii atomilor acestuia; în urma ciocnirii, un electron de pe un strat interior (de exemplu de pe stratul K) ▶▶▶▶

poate fi dislocat, locul rămas vacant fiind ocupat imediat de un electron aflat pe straturile următoare (de exemplu de pe straturile L, M sau N); redistribuirea electronilor pe straturile electronice ale atomilor anticatodului este însoțită de emisia unor fotoni de *raze X*, asociată cu procesul de fluorescență deja amintit.

William D. Coolidge a inventat un nou tub de *raze X* - mult mai reliabil în raport cu *tubul Crookes* - prin utilizarea unui catod încălzit, dotat cu un filament confecționat din wolfram - un metal greu fuzibil. Wolframul nu a fost disponibil inițial într-o formă care să permită tragera sa în fire subțiri. Filamentele realizate din pulbere de tungsten / wolfram sinterizată erau destul de fragile. Un proces pentru producerea unei forme ductile de tungsten a fost dezvoltat de William D. Coolidge în anul 1909 la firma americană *General Electric*. Filatelii tematici așteaptă de mulți ani apariția unui timbru poștal dedicat acestui savant, care în anul 1913 a inventat *tubul Coolidge* - un tub de *raze X* cu un catod îmbunătățit pentru utilizarea în aparatele cu *raze X*, permițând o vizualizare mai intensă și de profunzime a anatomiei umane și a tumorilor. *Tubul Coolidge* a fost o dezvoltare majoră în specialitatea medicală - incipientă pe atunci - a radiologiei, iar designul său de bază este încă în uz. Coolidge a depus cererea pentru brevet în 1913 și, în final, acesta a fost acordat ca *US Patent 1203495* în anul 1916.

Radiologia (Fig. 191, Spania Mi #1676) a avut o evoluție remarcabilă în a doua jumătate a secolului XX; cei de vârsta mea își amintesc cu siguranță că atunci când eram supt unui examen radiologic pulmonar, eram așezați de medicul radiolog în spatele unui ecran fluorescent (Fig. 192, Imperiul Centrafrican Mi #459), apoi aparatura era pusă sub tensiune iar în camera radiologică se auzea un zumzet electromagnetic continuu pe parcursul examinării; radiologul era protejat de un imens șorț cauciucat, armat cu plăci din plumb pentru absorbi cât mai completă a *razelor X* care - ieșind din tubul sursă - ne traversau toracele (Fig. 193, o ștampilă ocazio-

nală de la Iași pe care am machetat-o cu prilejul Conferinței Naționale de Radiologie din 06.10.1990), vizualizau plămânii pe ecranul fluorescent și treceau mai departe spre medicul protejat de șorțul plumbuit cântărind vreo 7-8 kg. În prezent, aparatura din domeniu beneficiază - grație evoluției electronicii - de comutări ultrarapide ale tuburilor moderne de *raze X* (Fig. 194, Austria Mi #2037), astfel încât pacienții sunt expuși unor doze mici de radiații, strict focalizate - acolo unde este nevoie - până la diametre de 1 micron ale fasciculelor exploratorii din tomografele computerizate cu *raze X* (Fig. 195, Saint Vincent Mi #1884; Anglia Mi #1538; Malaezia Mi #562; Marshall Islands Mi #1249) sau ale fasciculelor de *raze X* cu care sunt distruse celulele tumorale ale unor organe afectate. Pe primul timbru din lume emis în onoarea lui Wilhelm Conrad Röntgen (anul 1939, Fig. 196, Orașul Liber Danzig Mi #308) este inscripționat la modul vizionar: *Lupta contra cancerului / Cancerul este vindecabil*.

Tuburile de *raze X* și-au găsit aplicații și în studiul structurii materiei nevăzute, atât în cercetarea fundamentală cât și în cea cu aplicații tehnologice pentru o diversitate de materiale, de la cele curente din casele noastre până la cele din dome-

niul aerospațial ori cel nuclear. În anul 1912, fizicienii Max von Laue (Fig. 197, RDG Mi #2407) ilustrat cu o difractogramă de *raze X* alături de portretul laureatului Nobel pentru fizică în anul 1914; RFG Mi #1021 ilustrat cu o altă difractogramă), Paul Knipping și Walter Friedrich au observat pentru prima dată fenomenul difracției *razelor X* în cristale, descoperire care - împreună cu lucrările de început ale lui Paul Peter Ewald, William Henry Bragg și William Lawrence Bragg (Fig. 198, Suedia Mi #932, Premiul Nobel pentru fizică în anul 1915) - a condus la apariția cristalografiei de *raze X*. Apoi, microscopia de *raze X* a fost dezvoltată la mijlocul secolului XX, la fel ca și difractometria de *raze X*; în Fig. 199 prezint o ștampilă ocazională de la Iași - ilustrată cu schema de principiu a unui difractometru de *raze X* și cu portretul lui Röntgen - pe care am machetat-o cu prilejul celei de-a 150-a aniversări a nașterii savantului din 27.03.1995, eu împinind în acea zi doar... 45 de ani.

Cartofilie și nu numai: Chipul lui Mihai Eminescu pe ilustrate basarabene

Prof. Gheorghe CIOTINĂ

15 ianuarie - ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu - ne prilejuește să trecem în revistă o parte din cărțile poștale ilustrate (cpi) editate și în Republica Moldova care îl înfățișează pe acesta. În afara celor prezentate alăturat au fost editate și cpi cu bustul acestuia aflate în următoarele localități: Criuleni (cod 05/2009), Nisporeni (cod 06/2009), Rezina (cod 07/2009), Sângerei (cod 15/2005), Ștefănești - Florești (cod 17/2005), Strășeni (cod 08/2009), Telenești (cod 09/2009).

Anenii Noi. Bust. 1993.
(cod 13/2005)

Drochia. Statuie. 1993.
(cod 12/2005)

Chișinău. Bustul lui
Mihai Eminescu pe
aleea clasicilor
literaturii moldovenești
înălțat în anul 1957.
(cda. 4899/1990)

Chișinău. Statuie.
(cod 04/2009). Obli-
terat CHIȘINĂU
15.06.2009

Soroca. Bust. 1997.(cod 16/2005).
Obliterat CHIȘINĂU 15.01.2006

O întrunire care nu putea fi omisă *

Ernst BOCK

Toate ce urmează s-au întâmplat la un Târg Filatelic Internațional în Londra.

Au venit vizitatori din întreaga lume pentru a vedea comorile unor renumiți colecționari și să asculte rapoarte despre diferite aspecte și probleme ale filateliștilor precum și să vândă sau să cumpere timbre de la mulțimea de standuri existente.

Oboșiți de vizionarea a multor colecții sau oboșiți de audierea mai multor rapoarte filatelice, patru participanți la târg, aproape în același timp, s-au așezat să se odihnească într-un loc liniștit unde se găseau pe mai multe fotolii confortabile, un englez, un francez, un german și un egiptean.

După o vreme, egipteanul a scos un pachet cu cărți de joc din buzunar și le-a spus vecinilor: *Ce întâmplare norocoasă! Suntem*

* Traducere din limba engleză de prof. Victor Necolau

patru persoane aici în acest colț exact cât este necesar pentru acest joc de cărți, care este foarte popular în Egipt, țara mea de baștină. Ieri i-am mai învățat și pe alții și au fost așa de fascinați încât au jucat toată ziua. Sunt convins că o să vă placă și Dvs. acest joc.

Egipteanul a început să explice regulile și după câteva minute au început să joace. Toți au găsit jocul deosebit de atractiv. Cei patru au jucat cu interes uitând de trecerea timpului.

La un moment dat, englezul a spus: *E deja târziu, e timpul pentru masa de seară. Eu va trebui să plec.*

Germanul a răspuns: *Propun ca să mergem cu toții să mâncăm ceva, după care ne putem întoarce să continuăm jocul.*

Îmi pare rău, spuse englezul. *Nu pot să vă onorez invitația. Presupun că știți că mai este un simpozion în această seară la care trebuie să mă duc.*

Deodată, francezul zise: *Vrei să te duci să participi la prelegerea*

d-lui Taylor despre primele emisiuni de timbre din Seychelles? Eu vă sfătuiesc să nu vă duceți. Mi s-a spus că sunt o mulțime de lucruri neînsemnate în acea prezentare.

La care germanul adăugă: *Fratele meu a participat la acea prezentare anul trecut în Edinburg și a fost foarte decepționat. Prezentarea a fost realmente plictisitoare. Haideți mai bine să jucați cărți cu noi.*

Englezul se ridică și în timp ce se îndepărta le spuse celor trei amici: *Plictisitor sau nu! Pentru mine este obligatoriu să merg, pentru că... eu sunt dl. Taylor. Vă doresc o seară plăcută! La revedere!*

► drept la replică ► drept la replică ► drept la replică

Teodor Ghiță Melnic¹, într-un articol interesant, face o foarte frumoasă prezentare pentru această ramură a sporturilor de iarnă precum și a exponatului (clasa un panou) d-lui dr. Andrei Rădulescu. Ce m-a surprins este, citez: *Geneza acestui material a pornit de la articolul publicat de dl Dan Țăran*².

Articolul² este la a doua apariție cu același subiect, prima ediție³ fiind prezentată sub formă de tabel și fără ilustrații. Probabil din titlurile diferite ale articolului se trage „confuzia”, cel din *Curierul Filatelic*³ era foarte precis în limitarea subiectului, cel din *philatelica.ro*² dând posibilitatea întinderii subiectului și la mărci poștale din alte țări. În ambele ediții s-a tipărit următorul pasaj: ... *Dar dacă seriile „Preolimpice” sau „Olimpice” reprezentau prin grafică speranțele noas-*

tre la ediția respectivă, seriile cu medalii olimpice aveau „subiecte precise” ...^{4,5}. Aceste serii de mărci poștale (medalii olimpice) editate de Poșta română au stat la baza articolului meu. Nu sunt eu de vină că nu apărut nici un timbru cu medalii ale sporturilor de iarnă, supărarea ar trebui să se îndrepte către Poșta română, care a rămas foarte datoare mai ales față de sportivi.

În finalul ambelor ediții ale articolului^{2,3} am dat exemple de sportivi care, după părerea mea, meritau o menționare pe o marcă poștală: echipa de rugby (1924), călărețul Henri Rang (1936), Iosif Sârbu - tir (1952), Lia Manoliu și alții, printre ei numindu-l și pe Ion Panțuru. Din contextul acestei înșiruii de medaliați olimpici nedreptățiți de Poșta română s-a extras citatul incomplet („răutăcios”): ... *Ion Panțuru, boberul care a participat la patru ediții ale JO de iarnă, unde din păcate nu ne-am prea văzut, cu toate că munți și zăpada avem!* Ceea ce numiți apreciere „răutăcioasă” este o constatare amară la lipsa de sprijin și interes arătată de mai marii sportului românesc de-a lungul anilor privind sporturile de iarnă. Chiar dl Melnic citează¹ „bunele” condiții în care își desfășoară munca sportivii noștri, citat ce vine în sprijinul afirmațiilor mele.

Dan ȚĂRAN

¹ Ghiță Melnic, Teodor - *Pledoarie pentru bob*, *philatelica.ro*, IV, nr. 6(23), noiembrie-decembrie 2012, 30-31.

² Țăran, Dan - *Remember (3) - Medaliați olimpici români*, *philatelica.ro*, IV, nr. 2(19), martie-aprilie 2012, 28-30.

³ Țăran, Dan - *Medaliați olimpici pe mărcile poștale românești*, *Curierul Filatelic*, nr. 74-75, mai-iunie 1996, 26-28.

⁴ *Ibidem*, pag. 26, aliniatul 2, rândurile 5-7.

⁵ Țăran, Dan - *Remember (3) - ...*, pag. 28, coloana 1, aliniatul 2, rândurile 9-13.

ROMÂNIA EMISIUNI 2012-2013

ROMANIA 2012-2013 ISSUES

Sursa imaginilor: UPU - WADP Numbering
System (WNS) <http://www.wnsstamps.ch/en>
și <http://www.stampnews.com>

Evenimente militare -

Ziua luptătorului antiterorist

Data punerii în circulație:
21.12.2012.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33 mm; coliță dantelată, 130x110 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Prezentare: coală de 32 mărci poștale; minicoală de opt mărci poștale, o vinietă și trei tabs-uri; coliță dantelată. Tipărit offset, la cinci culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia) + folio aur pe coliță dantelată.

Tiraj: 81.456 (valoarea nominală de 1 L), 20.656 (valoarea nominală de 8,10 L), 8.000 (coliță dantelată).

FDC - 750 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Military events -

Antiterrorist fighter's day

Date of issue: 21.12.2012.

Size: stamps, 48x33 mm, perforated souvenir sheet, 130x110 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: sheet of 32 stamps; small sheet of eight stamps, one label and 3 tabs; perforated souvenir sheet.

Printing system: offset, in five colours on chromo-gummed paper - UK origin + gold foiling on the perforated souvenir sheet.

Run printing: 81,456 (1 L face value), 20,656 (8.10 L face value), 8,000 (perforated souvenir sheet).

FDC's: 750 covers equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first day postmark.

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first day postmark.

Artă - Aniversări, Comemorări

Data punerii în circulație: 18.01.2013.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x48 mm; coliță dantelată, 140x100 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: coală de 32 mărci poștale; minicoală de opt mărci poștale și o vinietă; coliță dantelată.

Tipărit offset, la cinci culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 22.560 (valoarea nominală de 4,50 L), 19.360 (valoarea nominală de 9,10 L), 6.500 (coliță dantelată).

FDC - tiraj 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Cromolitografie tematică - tiraj de 200 exemplare, pe care este aplicată coliță emisiunii. Acest produs exclusiv este numerotat cu roșu de la 001 la 200 și are imprimată sigla Romfilatelia în timbru sec.

Ștefan Luchian
(1868-1916)

Nicolae Grigorescu
(1838-1907)

Art - Anniversaries, Commemorations

Date of issue: 18.01.2013.

Size: stamps, 33x48 mm; perforated souvenir sheet, 140x100 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: sheet of 32 stamps; small sheet of eight stamps and one label; perforated souvenir sheet.

Printing system: offset, in five colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 22,560 (4.50 L face value), 19,360 (9.10 L face value), 6,500 (perforated souvenir sheet).

FDC's: 300 covers equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first

day postmark.

Thematic chromolithography, into a run printing of 200 pcs., having applied the souvenir sheet of the issue. This exclusive product is numbered in red from 001 to 200 and has the Romfilatelia embossed logo.

Remember: Titus-Traian Orădean

Comemorăm un an de la trecerea în lumea celor drepti a lui Titus-Traian Orădean reproducând un desen, din ciclul Istoria filateliei în imagini, realizat de acesta în anii studenției (1947) și publicat în Der Rumäniensammler, nr. 142, p. 6.

Noi, cei ce l-am cunoscut, simțim un mare regret.

Dormi în pace și luminează Titus!

Dan N. DOBRESCU
pagina 23 ✓

Ceasul florilor (I)

Flowers' clock (I)

Macul roșu de câmp
Papaver rhoeas
Field poppy

Cicoarea
Cichorium intybus
Common chicory

Luceafărul
Scorzonera rosea
Viper's grass

Calcea calului
Caltha palustris
Marsh marigold

Floarea soarelui
Helianthus annuus
Sunflower

Stejărelul
Veronica chamaedrys
Bird's-eye speedwell

Data punerii în circulație:
25.01.2013.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x24 mm; bloc, 115x110 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Prezentare: **coală** de 80 mărci poștale și o vinietă; **minicoală** cu opt mărci poștale de aceeași valoare și o vinietă plasată în poziție centrală (rând 2, coloana 2); **bloc** de șase mărci poștale.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 257.600 (valoarea nominală de 0,60 L; 1,60 L; 2,40 L), 177.600 (valoarea nominală de 0,80 L), 2.097.600 (valoarea nominală de 1 L), 25.600 (valoarea nominală de 5 L), 500 (bloc).

FDC - tiraj 300 seturi (2 plicuri) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic - tiraj de 500 exemplare, echipat cu blocul de șase mărci poștale ale emisiunii și un carton filatelic special, numerotat și echipat cu mărcile poștale ale emisiunii „Ceasul florilor (I)”, obliterate cu ștampila P.Z., și respectiv mărcile poștale ale emisiunii „Flori din grădini botanice”, emisă în 1971, obliterate cu ștampila specială REMEMBER FILATELIC. Ambele ștampile sunt aplicate și în clar, cea de tip REMEMBER FILATELIC fiind în folio aur.

Date of issue: 25.01.2013.

Size: stamps, 33x24 mm; block, 115x110 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 80 stamps and one label; **small sheet** of eight stamps and one label; **block** of six stamps.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 257,600 (0.60 L, 1.60 L, 2.40 L face values), 177,600 (0.80 L face value), 2,097,600 (1 L face value), 25,600 (5 L face value), 500 (block).

FDC's: 300 sets (two covers) equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 500 pcs., equipped with the six stamps block and a special philatelic card, numbered and equipped with the set of the issue „Flowers' clock (I)”, cancelled with the *first day* postmark, and with the issue „Flowers from botanical gardens” issued in 1971, cancelled with the REMEMBER FILATELIC (philatelic remember) special cancellation. Both cancellations are also clearly imprinted, the REMEMBER FILATELIC one being in gold foiling.

► **pe scurt** ► **briefly** ► **pe scurt** ► **briefly** ► **pe scurt** ► **briefly** ►

Carte poștală ilustrată
personalizată
și marcă poștală
personalizată 2012, 45c
(<http://www.endicia.com>)
dedicate lui
Mihai Eminescu,
ștampilă de zi
ALEXANDRIA, VA,
NOV -6 2012.
Machetatorul cărții
poștale ilustrate:
Dorin Cojocariu
(<http://s289.photobucket.com/albums/li201/dorincard>)

O vinietă plasată în poziția rând 9 - coloana 9, diferită de vinietele existente pe minicoli, se află pe colile având în componență 80 mărci poștale (9 rânduri x 9 coloane).

A label placed (row 9 - column 9), different from the labels on the small sheets, on the sheets composed of 80 stamps (9 rows x 9 columns).

dr. Ioan DANILIU

Patrimoniul Cultural Evreiesc - Templul Mare Evreiesc din Rădăuți - 130 de ani

Jewish cultural heritage - The Great Jewish Temple in Radauti - 130 years

Data punerii în circulație: 08.02.2013.

Dimensiuni: marcile poștale, 48x33 mm; bloc de două mărci poștale, 156x151 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** de opt mărci poștale, o vinieta și trei tabs-uri; **bloc** de două mărci poștale (în album filatelic).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 22.240 (serii complete), 400 (blocul de două mărci poștale, în album filatelic).

FDC - tiraj total de 700 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic - tiraj de 400 exemplare, echipat cu blocul de două mărci poștale și FDC-ul emisiunii, ambele produse având elemente grafice în folio de aur și fiind numerotate cu negru de la 001 la 400.

Date of issue: 08.02.2013.

Size: stamps, 48x33 mm; block of two stamps, 156x151 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps, one label and 3 TABS; **block** of two stamps (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 22,240 (sets); 400 (block of two stamps, in philatelic album).

FDC run printing: 700 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first day postmark.

Philatelic album, into a run printing of 400 pcs., equipped with the block of two stamps

and FDC of the issue, both products having graphic elements in gold foiling and being numbered in black from 001 to 400.

Ateneul Român - 125 de ani de la inaugurare

Romanian Athenaeum - 125 years since the inauguration

Data punerii în circulație: 22.02.2013.

Dimensiuni: marcile poștale, 52x42 mm; coliță dantelată, 166x120 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 20 mărci poștale; **minicoală** de 10 mărci poștale; **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 21.000 (serii complete), 7.000 (coliță dantelată).

FDC - tiraj total de 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Ilustrează maxime: 250 seturi (2 imagini).

Date of issue: 22.02.2013.

Size: stamps, 52x42 mm; perforated souvenir sheet, 166x120 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 20 stamps; **small sheet** of 10 stamps; **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 21,000 (sets); 7,000 (perforated souvenir sheet).

FDC run printing: 300 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the first day postmark.

Maxicards: 250 sets (2 images).

Remember (7): Supratipare locale

Dan ȚĂRAN

Supratipărirea unor mărci poștale reprezentându-l pe Nicolae Ceaușescu și însemnele congresului al XIV-lea al PCR din noiembrie 1989 a fost o acțiune locală inițiată, la începutul anului 1990, de comitetul viitoarei Asociații Filatelice Timișoara - AFT. Despre inițiativa timișorenilor au apărut, în presa filatelică a vremii, două materiale^{1,2}.

Atât la filiala AFR Timiș cât și la cercul municipal Timișoara se găsea în stoc o cantitate mică de mărci poștale cu portretul lui Nicolae Ceaușescu emise în 1986 (Mi #4259) și 1988 (Mi #4428) achiziționate în vederea francării materialelor ce trebuiau realizate cu ocazia unor evenimente politice în cadrul așa-ziselor „expoziții omagiale”. Aceste mărci poștale au fost supratipărite cu două ștampile confecționate special (Fig. 1 și Fig. 2) și anume emisiunea din 1986 cu ștampila din Fig. 1, iar emisiunea din 1988 cu ștampila din Fig. 2. Nu s-a cerut nici un fel de aprobare³ (în fond de la cine?) pentru această acțiune, iar cantitatea astfel prelucrată nu reprezenta decât un „nimic” pe lângă marea cantitate de asemenea mărci poștale aflate în depozitele poștei. O parte din aceste supratipare locale s-au aplicat pe plicuri simple fiind apoi obliterate cu ștampila ocazională din 16 ianuarie 1990 (Fig. 5), iar restul au fost obliterate la sfârșitul anului 1990 cu ștampila ocazională din 20 decembrie 1990 (Fig. 6).

Odată cu mărcile poștale s-au supratipărit și plicuri ocazionale realizate pentru expoziția omagială - „al XIV-lea Congres PCR”, echipate cu marca poștală emisă în 1989 (Mi #4583) în vederea aceluiași eveniment (Fig. 4) - câteva zeci de exemplare (tirajul total fiind de 50 buc.), precum și exemplarele din stoc al IP cod 0159/89 emis de Poșta română cu ocazia evenimentului mai sus citat (Fig. 3).

Trebuie să subliniez că supratiparul a fost aplicat și la cererea unor filателиști pe piese proprii. Din păcate această acțiune a rămas o realizare locală care, dacă ar fi fost făcută de către Poșta română, putea fi comunicată și cataloagelor internaționale de mărci poștale.

Așa ne-au rămas doar puține piese și amintirile.

¹ Martin, Tiron - *Viața filatelică - Constituirea Asociației Filatelice Timișoara*, Filatelia, nr. 5, 1990, p. 3.

² Opreș, Ion - *Inițiativă laudabilă*, Curierul Filatelic, nr. 2, 1990, p. 2.

³ *Ibidem*, citez câteva rânduri: Am așteptat și noi, ca mulți alți filателиști, să consemnăm apariția unui eveniment însemnat în filatelia românească, ce se impunea în urma victoriei Revoluției din decembrie 1989. Am crezut că Poșta română va supratipări întregul stoc de mărci poștale aflate

în depozite și în comerț cu o ștampilă specială, care ar fi putut însemna semnul victoriei pe fundalul tricolorului cu gaură la mijloc (cum l-a eternizat Revoluția) și data de „22.12.89”. Așteptam lucrul acesta deoarece aveam informația că asemenea sugestii au existat. Păcat că ele nu au fost receptate de cei în drept și au ales soluția, bună și asta, de a emite o marcă poștală de 2 lei a cărei imagine a fost reprodusă pe coperta 1 din numărul pe luna martie a acestei reviste. ... Până atunci, iată că înregistrăm o frumoasă inițiativă a filателиștilor timișoreni.

Wolfgang Amadeus Mozart

Prof. Victor NECOLAU

Wolfgang Amadeus Mozart (înregistrat în registrul de botez cu numele: Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus) - Fig. 1 (România, Mi #4122) s-a născut la 27 ianuarie 1756 la Salzburg (Austria, Mi #2603). Tatăl lui (Comore, Mi #1076), Leopold Mozart, era un talentat violonist în orchestra de la curtea prințului arhiepiscop din Salzburg. Mai târziu, în Italia și-a luat numele de *Amadeus*, traducerea latină a lui *Theophilus* (Iubitorul de Dumnezeu).

De mic copil, Wolfgang dă dovada geniului său muzical. La vârsta de 5 ani (Fig. 2, Jugoslavia, Mi #2472; Belgia, Mi #1037) compune câteva piese pentru pian (Fig. 3, Bhoemia & Moravia, Mi #81-2), transcrise imediat de tatăl său (Monaco, Mi #1470-2).

În 1762, acest miracol al lumii (Fig. 4), însoțit de tatăl său pleacă într-un lung turneu european (München, Viena, Augsburg, Aachen, Bruxelles, Paris - Franța - Mi #1172, Versailles, Londra, Verona, Milano, Florența, Roma și Napoli) care va dura 9 ani. Familia Mozart revine la Salzburg la 15 decembrie 1771, intrând în serviciul curților princiere (Sierra Leone, Mi #1729-31).

Împlinind 16 ani pleacă pentru câteva luni la Bologna, unde studiază cu Giovanni Battista Martini, renumit pedagog în arta compoziției. În 1781 se decide să plece la Viena, care era în acel moment capitala mondială a muzicii (Fig. 1).

Mozart se simte în sfârșit independent și-și creează un cerc de relații, conștient fiind că este un virtuoz fără egal al pianului (Fig. 3). Înregistrează primul mare succes cu opera *Răpirea din serai* (Franța, Mi #B58), fiind felicitat de însuși împăratul Iosif II cu cuvintele: *o muzică prea frumoasă pentru urechile noastre*.

La 4 august 1782 se căsătorește cu Constanze Weber. Compune într-un ritm neobișnuit, inclusiv operele: *Nunta lui Figaro* (Franța, Mi #B57), operă revoluționară ca muzică și conținut istoric; *Don Giovanni* (Fig. 5); *Così fan tutte* (Franța, Mi #B61), *Flautul fermecat* (Germania, Mi #B36). Începând cu noiembrie 1791, sănătatea lui Mozart se degradează progresiv, încetând din viață la 5 decembrie 1791. După un scurt serviciu divin la catedrala Sfântul Ștefan din Viena, este înmormântat la cimitirul Sankt Marx. Motto-ul lui a fost: *Mă simt cuprins de muzică. Muzica este în mine*. (Fig. 6)

Opera muzicală a lui Mozart cuprinde peste 600 creații (Albania, Mi #2447-9; Bulgaria, Mi #4736, RDG, Mi #B62; Senegal, Mi #1170-3), dintre care menționăm: 41 simfonii (Salvador, Mi #1859), 27 concerte pentru pian și orchestră, 7 concerte pentru vioară (România, Mi #6028) și orchestră, concerte pentru clarinet, pentru harpă și flaut, pentru cor și orchestră, 2 simfonii concertante, 6 cvartete pentru coarde, sonate pentru pian, sonate pentru vioară și pian, trios pentru vioară, violoncel și pian,

Fig. 1

Fig. 3

Fig. 2

Fig. 4

sextetul *O glumă muzicală*, 17 opere, 19 mise, cantate, motete pentru soprană și orchestră, oratoriul *Die Schuldigkeit des ersten Gebots*, și în fine, ultima sa lucrare *Requiem*-ul în re minor.

Geniul său excepțional îl situează mai presus de orice maestru, în toate domeniile artei și în toate timpurile.

Fig. 5

Fig. 6

Correspondență externă prin poșta militară

ing. Emanoil SĂVOIU, engineer

External mail through military post offices

Scrisoarea prezentată mai sus este singura piesă cunoscută expedită prin poșta militară română în străinătate în timpul mării bătălii de la Stalingrad (WWII).

Scrisoarea a fost expediată de un militar german arondat poștei militare germane 30641A *:

- OFICIUL POSTAL MILITAR 30 - 28 NOE (1)942 - oficiu care deservea Armata 3 Română;
- POSTA MILITARA CENZURAT în dreptunghi;
- Centrul de Cartare 6 XII (1)942 - ștampila de sosire la București;
- nr. 863 și 1232 aparținând cenzurii germane;
- ștampila ROMANIA CENZURA EXTERNA, cu stema țării în mijlocul ștampilei, aplicată pe o bandă albă lipită pe plic după cenzurarea română;
- cenzura germană cu tuș roșu OKW aplicată după deschiderea scrisorii pe o bandă de hârtie gri care sigila scrisoarea.

Scrisoarea a fost expediată de pe frontul Stalingrad - Cotul Donului - râul Cir.

De menționat, la Cotul Donului Armata 6-a Germană era încadrată la Nord-Vest de Armata 3-a Română (gen. Petre Dumitrescu).

Bătălia de la Cotul Donului începe pentru Armata 3-a la 18 noiembrie 1942 ora 5 și 20 de minute și se continuă și pe 20 și 21 noiembrie.

Începând cu 22 noiembrie unitățile care au fost distruse încep retragerea, ducând în continuare lupta, data de 25 noiembrie consemnând în mare sfârșitul mării bătălii.

Scrisoarea expediată în 28 noiembrie a ajuns în România în 6 decembrie ceea ce ne face să considerăm ținând cont de contextul militar net nefavorabil atât germanilor cât și românilor că aceasta a fost expediată prin poșta aeriană.

Faptul că un militar german a expediat o ▶▶▶▶

The above letter is the unique piece sent abroad by Romanian military postal service during the great battle of Stalingrad (WWII).

The letter was sent by a German soldier assigned to the German military post office 30641A *:

- OFICIUL POSTAL MILITAR 30 - 28 NOE (1)942 / Military post office no. 30 - the post office serving the Romanian 3rd Army;
 - POSTA MILITARA CENZURAT / Military Postal Service - censored - in a rectangle;
 - Centrul de Cartare 6 XII (1)942 / Sorting Center 6 XII (1)942 - Bucharest arrival postmark;
 - No. 863 and 1232 belonging to German censorship;
 - ROMANIA CENZURA EXTERNA / Romania external censorship postmark with the country coat of arms in the middle, applied on a white tape glued to envelope after Romanian censorship;
 - OKW German censorship in red ink, applied after opening the letter on a grey tape which sealed the letter;
- The letter was sent from the Stalingrad Front - Don's Elbow - Chir River.

To mention that at Don's Elbow the German 6th Army was surrounded at North-West by the Romanian 3rd Army (gen. Petre Dumitrescu).

The battle at Elbow of Don begins for the Romanian 3rd Army on November 18th, 1942 at 5.20 a.m. and continues on 20th and 21st of November.

Beginning with November 22nd the units which have been destroyed begins to withdraw, continuing the fight, the date of November 25th being generally considered as the end date of the great battle.

The letter sent on November 28th and arrived in Romania on December 6th makes us believe, taking into account the military context which was obviously unfavorable both Germans and Romanians, that it was sent by airmail.

The fact that a German soldier sent a letter ▶▶▶▶

*Prin amabilitatea d-lui dr. Dan Grecu, oficiul de poșta militară 30641A reprezintă Statul Major al Bateriei IV din Regimentul 336 Artilerie (parte a Diviziei 336 Infanterie).

*By the kindness of Mr. Dan Grecu, the military post office no. 30641A represents the Army General Staff of the 4th Battery from the 336th Artillery Regiment (part of the 336th Infantry Division).

crisoare prin poșta militară română se datorează evenimentelor descrise mai sus.

Probabil, dacă nu sigur, în cursul retragerii s-a ajuns la un aliniament care avea acces la un aeroport militar prin care s-a putut expedia corespondența utilizând un avion românesc.

by Romanian military postal service is explained by the events above mentioned.

Probably, if not for sure, during the withdrawal it was created an alignment which had access to a military airport and by means of it was possible to send mail using a Romanian aircraft.

Bibliografie / Bibliography:

Pandea, Adrian; Pavelescu, Ion; Ardeleanu, Eftimie - *România la Stalingrad. Viziunea românească asupra tragediei din Cotul Donului și Stepa Calmucă / Romanians at*

Stalingrad. The Romanian opinion on the tragedy from the Don's elbow and Kalmuck steppe, Ed. Militară, București, 1992.

Viniete filatelice

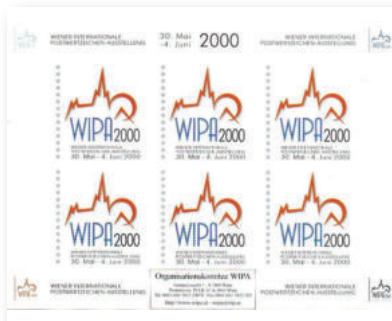
Prof. Valentin BEREZOVSKI

Pe lângă alte mijloace eficiente de popularizare a expozițiilor filatelice, sunt și vinietele, aceste ilustrații de mici dimensiuni, frumoase colorate și care prin desene sugestive și text adecvat, formează emblema expoziției respective.

Cum acestea au devenit nelipsite din materialele editate pentru marea majoritate a expozițiilor, organizatorii unor astfel de acțiuni, pur și simplu s-au străduit să le realizeze a fi cât mai atractive. Și așa,... odată cu trecerea anilor, de la o expoziție la alta (indiferent de rangul expoziției), ele au fost tot mai bine realizate, au devenit tot mai atractive. Lucrul acesta nu a scăpat din vedere colecționarilor (împătimiți) și nu au fost puțini aceia (printre care și eu), care au început să le colecționeze. Eu, încă din vremea când eram filatelist activ (o tempora!), am început să le colecționez. Atunci, pe lângă timbre, într-un alt clasor, erau așezate frumos și aceste viniete, iar alături de ele și diferite etichete de *Recomandare*, precum și cele legate de zborurile PAR AVION. Acum, ele zac uitate într-un clasorăș.

Selectând câteva dintre cele mai interesante (așa cred), sper că publicându-le ne vom aminti de aceste mici ilustrații, folosite la popularizarea expozițiilor filatelice, de orice nivel ar fi ele.

Alături sunt prezentate câteva din cele mai interesante viniete. Sunt frumoase și atractive. Admirăți-le!

Walter Marty Schirra, Jr. - Din moștenirea astrofilatelică *Mercury*

În anul 1964, la vremea când eram elev de gimnaziu și membru al secțiunii de tineret a AFR, am avut plăcuta surpriză să aflu că am fost trecut pe lista celor *fericiți filatelicește* care aveau dreptul să cumpere *una și numai una* serie de timbre numită de noi la acea vreme *Cosmonauții lumii*, așa după cum era scris pe colița respectivei emisiuni poștale (Mi #221, Block 55). În acei ani, când *Războiul Rece* se făcea bine simțit de o parte și de cealaltă a *Cortinei de Fier*, lansarea de către Poșta Română a unei emisiuni poștale intitulate *Navigația cosmică* (Mi #2238-2247; Mi #2248-2257, cu colița deja menționată) și ilustrate cu portretele a 4 astronauti americani (pe lângă cele alor 6 cosmonauți sovietici) dar și cu steagul american în partea de sus a fiecăruia din cele 4 timbre, reprezenta pentru noi un surprinzător gest de deschidere către SUA din partea României. Al treilea astronaut era Walter Schirra (1923-2007), care semăna foarte bine cu unchiul meu, românul Ion Vântu, un „pilot” mult mai mic - și anume - al... autobuzului care traversa orașul pe cel mai lung traseu existent, având ca unul din punctele terminus faimoasa și în prezent *Fabrică de antibiotice Iași*. Apoi, în primul meu an de studenție am avut ocazia să citesc - în limba română - o biografie a lui *Wally Schirra*, omul care era considerat *asul* celor 50 de astronauti americani după efectuarea celui de-al treilea zbor cosmic al său. Am fost impresionat de puternica personalitate a acestui pilot de testare, ofițer al Marinei Americane și unul dintre astronautii nominalizați pentru *Programul Mercury*, care a avut ca scop trimiterea unui american în cosmos. Schirra a fost la acea vreme primul om care a ieșit de trei ori în spațiul cosmic și singurul astronaut care a zburat în fiecare din primele trei programe spațiale americane - *Mercury*, *Gemini* și *Apollo*. A fost al nouălea pământean care a pilotat o navă cosmică, după cele trei misiuni îndeplinite totalizând un număr de 295 de ore și 15 minute petrecute în spațiu. Simpatia mea față de Walter Schirra s-a datorat mai puțin asemănării sale cu unchiul meu (un om altfel caracterizat prin profesionalism și disciplină în meseria sa pământeană) și mai mult performanțelor sale în domeniul spațial, fapt care m-a determinat - în ultimii 20 de ani - să machetez 5 stampile ocazionale dedicate misiunilor cosmice la care a participat, una dintre ele cu data 22.10.1993 (existentă în două variante, ce diferă prin unele detalii) având textul principal *Walter Schirra - primul recordman al zborurilor cosmice*.

La data de 2 aprilie 1959 Schirra a fost nominalizat ca membru al grupului inițial de 7 astronauti ►►►

Florin PATAPIE - RAICU

Walter Marty Schirra, Jr. - From the *Mercury* astrophilatelic legacy

In 1964, when I was a middle school student and a Youth section's member of the *Romanian Philatelic Association*, I was pleasantly surprised to find that I was included on the list of those *philatelically happy* members who were entitled to buy *one and only one* new set of stamps called by us at the time *The world's cosmonauts*, just as it was written on its postal souvenir sheet (Mi #221, Block 55). During those years, when the *Cold War* was well felt on both sides of the *Iron Curtain*, the launch by the Romanian Post of a postal issue called *The Cosmic navigation* (Mi # 2238-2247, Mi #2248-2257, with the already mentioned souvenir sheet) and illustrated with the portraits of four American astronauts (in addition to the six Soviet cosmonauts) and with the American flag at the top of each of the 4 stamps, represented for us a surprising gesture of openness to the USA from Romania. The third astronaut was Walter Schirra (1923-2007), who looked a lot like my uncle, the Romanian Ion Vântu, a much smaller „pilot” - i.e. - of the... city bus crossing the longest existing path, with the one terminus station - also now famous - *The Antibiotics Factory Iași*. Then, in my first year as a student in Iași University, I had the opportunity to read - in Romanian - a biography of *Wally Schirra*, the man who was considered *the ace* of the 50 American astronauts after his third cosmic flight. I was impressed by the strong personality of this test pilot, U.S. Navy officer and one of the astronauts nominated for the *Mercury program*, which was aimed to send an American in space. Schirra was at that time the first man to go out into space for three times and the only astronaut to fly in each of the first three U.S. space programs - *Mercury*, *Gemini* and *Apollo*. He was the ninth earthling to fly a spaceship, after the three missions cumulating 295 hours and 15 minutes in space. My sympathy to Walter Schirra was due less to its resemblance to my uncle (a man otherwise characterized by professionalism and discipline in his job on Earth) and more to his performance in space, which led me - in the last 20 years - to design 5 occasional postmarks dedicated to his space missions, one of which with the date 22/10/1993 (existing in two versions that differ in some details) with the main text *Walter Schirra - the first record holder of cosmic flights*.

On April 2, 1959 Schirra was nominated as a member of the original seven American astronauts, he entered the *Project Mercury* and was assigned the specialty area involving life support systems in space. On October 3, 1962 (see the *Sarzin* ►►►

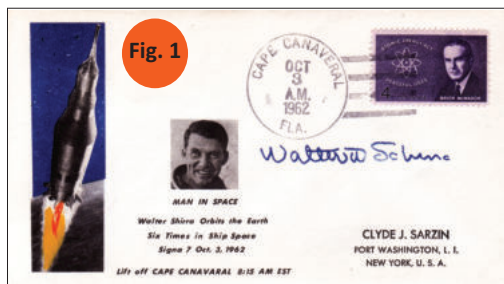

Fig. 1

Fig. 2

americani, fiind inclus în cadrul *Programului Mercury* la secțiunea de specialitate implicată în sistemele de menținere a vieții în spațiu. Pe 3 octombrie 1962 (*plicul Sarzin din Fig. 1*) Schirra a devenit al cincilea american în cosmos, pilotând nava Mercury - Atlas 8 (*Sigma 7*) într-o misiune parcursă de-a lungul a 6 orbite circumterestre, pe durata a 9 ore, 13 minute și 11 secunde. Capsula Mercury a atins viteza de 28.255 km/h și o altitudine de 282 km, la încheierea misiunii amerizând în Oceanul Pacific surprinzător de precis, și anume, la 7,2 km (4,5 mile) distanță de punctul țintă aflat pe coordonatele 2° 5' 0" N, 174° 28' 30" V și la 0,80 km (0,5 mile) de nava principală de recuperare (*Prime Recovery Ship - PRS*), portavionul USS Kearsarge (CV-33). În *Fig. 2* prezentăm plicul cu cașetul și stampila postală de la bordul navei la momentul recuperării lui Schirra și a capsulei sale.

Desigur, astrofilateliștii avansați colecționează și studiază orice plicuri dedicate unui astro-eveniment. Până la apariția navei, în cazul programelor spațiale americane cu nave pilotate vorbim, pe lângă nava principală (uneori, pentru astronaut și respectiv pentru capsula cosmică, de 2 nave principale) de recuperare (*Prime Recovery Ship - PRS*) și de navele secundare de recuperare (*Secondary Recovery Ships - SRS*), apoi de nave de comunicații și *tracking* (*Tracking & Communication Ships*) ori de o a patra categorie, cea a navelor care s-au aflat în preajma zonei de amezizare a unei capsule spațiale și pentru care găsim plicuri cu data respectivei recuperări, ale căror cașete chiar precizează uneori prin text că o navă sau alta din această categorie ar fi fost implicată în operațiunea de recuperare. Cunoscutul colecționar australian Dr. Ross J. Smith menționează pe *site-ul* său^[1] aceste nave cu termenul **Not involved** (adică neimplicate la modul direct în operațiuni de recuperare). În altă lucrare a sa^[2], Dr. Ross J. Smith nuanțează acest termen, folosind sintagma *navă de recuperare de urgență* (*Contingency Recovery Ship - CRS*), un alt termen - la fel de potrivit - dar care poate da loc la o confuzie prin abrevierea sa, fiind cel de *navă de recuperare în așteptare* (*Standby Recovery Ship*).

La momentul în care am început scrierea acestui articol mi-am propus să prezint și material astrofilatic legat de cercetarea proprie. Comparând piesele din colecția mea pentru misiunea Mercury - Atlas 8 (*Sigma 7*) a lui Walter Schirra cu multitudinea pieselor de pe *site-ul* precizat mai sus, am avut plăcuta surpriză să descopăr o serie de piese astrofilatice ►►►

envelope in Fig. 1) Schirra became the fifth American in space, piloting the Mercury - Atlas 8 (*Sigma 7*) spaceship on a six-orbit mission lasting 9 hours, 13 minutes, and 11 seconds. The Mercury capsule reached the speed of 28,255 km/h and an altitude of 282 km, landing surprisingly accurate at the end of the mission in the Pacific Ocean, i.e., at 7.2 kilometers (4.5 miles) away from the target point coordinates located on 2° 5' 0" N, 174° 28' 30" W and within 0.80 km (0.5 mile) of the main recovery ship (*Prime recovery ship - PRS*), USS Kearsarge (CV-33). In *Fig. 2* we show the cacheted envelope with the board postmark at the time of the Schirra's recovery and his capsule.

Of course, the advanced astrophilatelists are collecting and studying any envelope dedicated to an astro-event. Until the advent of the space shuttle, speaking about the American manned space programs, in addition to the *Prime Recovery Ship - PRS* (sometimes for the astronaut and respectively for the capsule - involving two Prime Recovery Ships) also about the *Secondary Recovery Ships - SRS*, then about *Tracking & Communication Ships* or about a fourth category, the ships which were sailing around the splashdown area of a space capsule and for which we find envelopes bearing postmark's dates of such recoveries, whose cachets sometimes even state by text that a ship or another in this class were involved in the recovery operations. The well-known Australian collector Dr. Ross J. Smith mentions these ships on his website^[1] with the term **Not Involved** (i.e. not directly involved in recovery operations). In another work^[2], Dr. Ross J. Smith nuances the meaning, using the term *Contingency Recovery Ship - CRS* (as an emergency recovery ship), another term - equally suitable - which in turn may give rise to a confusion by its abbreviation being *Standby Recovery Ship* (as a recovery ship on hold). At the moment I started writing this article I planned to introduce also astrophilatic material related to my own research. Comparing the pieces of my collection for the Schirra's mission Mercury - Atlas 8 (*Sigma 7*) with many parts of the above mentioned site, I was pleasantly surprised to find a number of astrophilatic covers not mentioned so far. For a more precise and concise presentation of them in the limited space of the magazine, I want to remind the ►►►

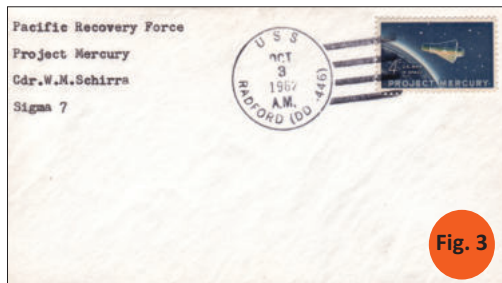

Fig. 3

nemenționate până în prezent. Pentru o mai precisă și succintă prezentare a lor în spațiul limitat al revistei, amintim cititorilor mai puțin avizați că NASA, în cooperare cu US Navy, alocă o serie de nave în Oceanul Pacific, respectiv în Oceanul Atlantic pentru operațiunile de recuperare a capsulelor cosmice după amerizare. Pentru amerizarea misiunii *Mercury-8*, pe site-ul [1] vom găsi prezentate - la acest moment - 8 nave (una **PRS** și șapte **SRS**) ale Flotei din Oceanul Pacific (TF-130), 19 nave (firește, toate **SRS**) ale Flotei din Oceanul Atlantic (TF-140), 6 nave de comunicații și *tracking* staționate în Oceanul Pacific și nu mai puțin de 41 de nume de nave, ale căror plicuri sunt probabil - pentru unele - simple piese comemorative, dar altele aparțin categoriei *navelor de recuperare de urgență (Not involved sau Contingency Recovery Ship - CRS)* aflate în *standby* în diverse locuri din ambele oceane. Avem astfel o imagine a uriașei desfășurări de forțe constituite în vederea recuperării astronautului și a navei sale după amerizare.

În rezumat, prezint în continuare piesele din colecția mea, care fie nu se regăsesc ca atare pe site-ul menționat, fie - în ceea ce privește componența cașetelor lor - se regăsesc doar parțial ori în alte combinații.

= Flota din Oceanul Pacific (TF-130): distrugătoarele anti-submarin USS Radford, DD-446 (Fig. 3) și USS Walker, DD-517 (Fig. 4, cu două cașete nemenționate pe site, din care unul - cel de culoare roșie - este mai spectaculos);

= Flota din Oceanul Atlantic (TF-140): purtătorul de avioane USS Lake Champlain, CVS-39 (Fig. 5), distrugătorul cu rachete ghidate USS Charles F. Adams, DDG-2 (Fig. 6), distrugătorul cu supraveghere radar USS Bordelon, DDR-881 (Fig. 7, o combinație de cașete Gordon) și distrugătoarele USS John Paul Jones, DD-32 ►►►

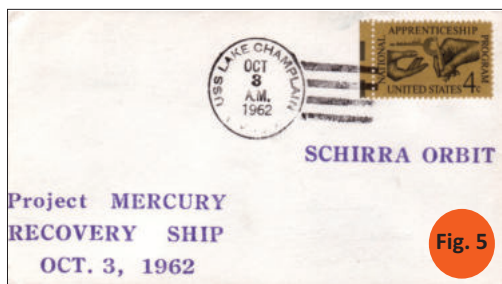

Fig. 5

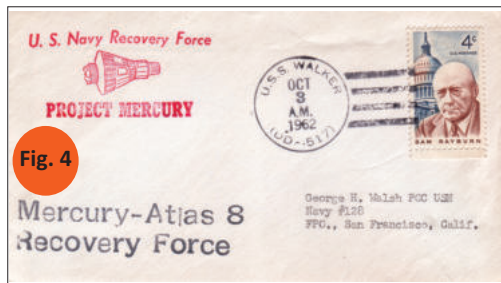

Fig. 4

less informed readers that NASA, in cooperation with the U.S. Navy, assigned a number of ships in the Pacific Ocean, respectively in the Atlantic Ocean for recovery operations of the cosmic capsules after splashdown. For Mercury-8 mission recovery, on the website [1] we find presented - at this time - 8 ships (one **PRS** and seven **SRS**) of the Pacific Fleet (TF-130), 19 ships (of course, all **SRS**) of the Atlantic Fleet (TF-140), 6 communications and tracking ships stationed in the Pacific Ocean and no less than 41 names of ships, whose envelopes are probably - for some - simple commemorative pieces, but others belong to the *emergency recovery ships category (Not involved or Contingency Recovery Ships - CRS)* in standby in various locations from both oceans. Thus we have a picture of the huge deployment of forces dedicated to recover the astronaut and his ship after splashdown. Further, I will present in short the cachets on covers from my collection that are not listed as such on the mentioned website, or - concerning their composition - they are found only partially or in different combinations.

= The Pacific Fleet (TF-130): the anti-submarine destroyers USS Radford DD-446 (Fig. 3) and USS Walker, DD-517 (Fig. 4, with two not mentioned cachets on the site, one of which - namely the red one - is more spectacular);

= The Atlantic Fleet (TF-140): the aircraft carrier USS Lake Champlain, CVS-39 (Fig. 5), the guided missile destroyer USS Charles F. Adams, DDG-2 (Fig. 6), the radar picket destroyer USS Bordelon, DDR-881 (Fig. 7, a combination of *Gordon cachets*) and the destroyers USS John Paul Jones, DD-32 (Fig. 8, with the same spectacular red cachet, met at the envelope for USS Walker, DD-517, having also the ►►►

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 9

Fig. 8

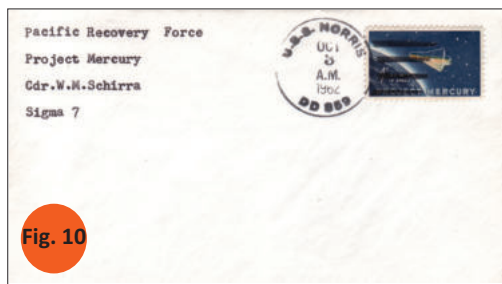

Fig. 10

(Fig. 8, cu același cașet spectaculos de culoare roșie înțâlnit la picul pentru USS Walker, DD-517, având în plus și cașetul *SIXTY YEARS of Destroyers*, dar ceea ce îi amplifică valoarea este semnătura de acum mai bine de jumătate de secol a lui Alfred Richard Olsen, Jr., comandantului navei în perioada 20 iulie 1961 - 2 august 1963), USS Willard Keith, DD-775 (Fig. 9) și distrugătorul anti-submarin USS Norris, DD-859 (Fig. 10) cu un cașet nemenționat pe *site* și cu un aspect modest pentru zilele noastre, dar având descrierea greșită precum că ar fi aparținut Flotei de recuperare din Oceanul Pacific; în realitate, deși a activat ulterior și în Oceanul Pacific, USS Norris a participat după decembrie 1961 - timp de mai bine de un an - la operații intensive de antrenament în cadrul Flotei Atlanticului, pe 7 august 1962 a fost reclassificat ca distrugător cu scop general (DD-859), iar în octombrie același an - după 13 zile de la zborul cosmic al lui Schirra - a staționat în apele Cubei în timpul blocajului provocate de *Crisa rachetelor* care a durat alte 13 zile în perioada 16-28 octombrie 1962.

Din categoria *navelor de recuperare în așteptare* (sau *pentru recuperare de urgență*) prezint plicurile pentru două portavioane, unul fără cașet (Fig. 11) pentru USS Antietam, CVS-36 (dar autoadresat - în creion - de *dealer*-ul Robert Boudwin, aflat atunci la începutul activității sale astrofilatice) și celălalt pentru USS Franklin D. Roosevelt, CVA-42 (Fig. 12) cu un cașet violet tip *baghetă*, purtând adresa portului de origine, New York, al respectivei nave.

Deși faimoasele *cașete Beck tipărite*^[3] vor fi la dispoziția publicului filatelice abia de la următoarea (și ultima) misiune a *Programului Mercury* - cea a lui Leroy Gordon Cooper, Jr. din 15-16 mai 1963 (Mercury-Atlas 9, *Faith 7*) - sunt cunoscute câteva piese precursore ale acestui domeniu, și anume:

cachet *SIXTY YEARS of Destroyers*, but what amplifies its value is the signature now more than half a century of Alfred Richard Olsen, Jr., the ship commander between July 20th, 1961 - August 2nd, 1963), USS Willard Keith DD-775 (Fig. 9) and the anti-submarine destroyer USS Norris DD-859 (Fig. 10) with a not mentioned cachet on the site and having a modest aspect for today, but with a wrong description as it would have belonged to the Pacific Recovery Fleet; in reality, though subsequently served also in the Pacific Ocean, USS Norris attended since December 1961 - for more than a year - in intensive training operations in the Atlantic Fleet, then on August 7th, 1962 was reclassified as a general purpose destroyer (DD-859), and in October the same year - after 13 days from the Schirra space flight - it stationed in the Cuba waters during the blockade due to the *Missile Crisis* which lasted other 13 days, from October 16 to 28, 1962.

From the category of *Contingency Recovery Ships* (as *emergency recovery ships*) I present the envelopes for two aircraft carriers, one without cachet (Fig. 11) for USS Antietam, CVS-36 (but self-addressed in pencil by the dealer Robert Boudwin, who back then was in the beginning of his astrophilatelic activity) and one for the USS Franklin D. Roosevelt, CVA-42 (Fig. 12) with a purple two-line text block type cachet, bearing the address of the port of origin, New York, of the respective ship.

Although the famous *printed Beck cachets*^[3] will be publicly available only beginning with the following (and last) mission of the *Mercury Program* - that of Leroy Gordon Cooper, Jr. from 15 to 16 May 1963 (Mercury-Atlas 9, *Faith 7*) - there are a few ▶▶▶

Fig. 11

= de la misiunea Mercury-Atlas 7 (*Aurora* 7) a lui Malcolm Scott Carpenter din 24 mai 1962 - un plic^[4] aflat doar la dispoziția membrilor echipajului distrugătorului USS John R. Pierce (DD 753), considerat **PRS** pentru că a recuperat capsula *Aurora* 7 (portavionul USS Intrepid (CV-11) fiind **PRS** propriu-zis deoarece l-a recuperat pe astronautul Carpenter) și un al doilea plic pentru distrugătorul USS English (DD-696), **SRS** din Flota Atlanticului, care a participat în octombrie 1962 la blocada Cubei în timpul *Crizei rachetelor* - cel mai periculos punct al *Războiului Rece*, când omenirea a fost la un pas de un război nuclear total;

= de la misiunea despre care vorbim - Mercury-Atlas 8 (*Sigma* 7) a lui Walter Schirra - se cunosc plicuri cu *cașete Beck* tipărite de la trei nave **SRS** din Flota Atlanticului (pe care le reproduc aici prin amabilitatea prietenului australian, Dr. Ross J. Smith), și anume: distrugătoarele USS John Paul Jones, DD-32 (Fig. 13) și USS Charles S. Sperry, DD-697 (Fig. 14) și în fine, distrugătorul anti-submarin USS Norris, DD-859 (Fig. 15), care aici are specificată corect flota din care face parte, spre deosebire de plicul menționat mai sus în Fig. 10; un fapt care nu se va mai întâlni de acum înainte pe *cașetele Beck* - fie ele aplicate cu ștampile din gumă sau tipărite - este că aceste 3 plicuri sunt personalizate în ceea ce privește denumirea fiecărei nave; lipsa acestei personalizări (asociată cu complicatele căi poștale pe care ajungeau plicurile destinate ștampilării la cerere până la o navă anume, cu varietatea tipăririi pe plicuri în partea de jos a literei **B** urmate de un număr format din 3 cifre și cu neatenția unor funcționari poștali) va conduce la o multitudinea de piese interesante nu numai pentru tema navală ci și pentru domeniul colecționării astrofilatelice; dacă a-dăugăm plicurile pentru categoria de interes ►►►

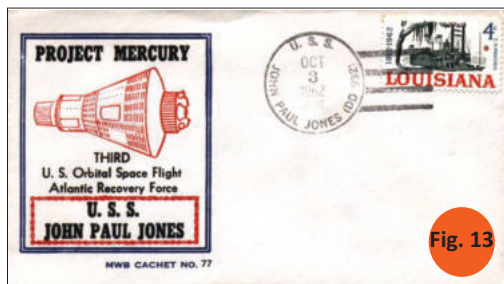

Fig. 13

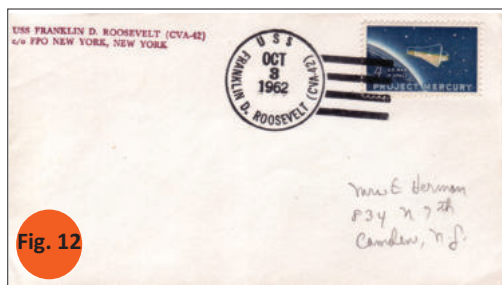

Fig. 12

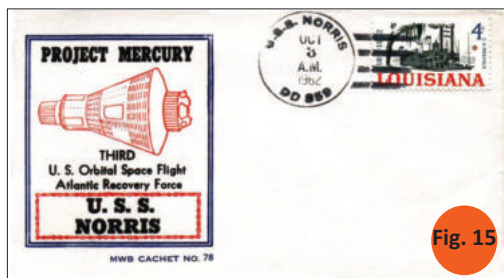
known precursor envelopes of this field, namely:

= From the mission Mercury-Atlas 7 (*Aurora* 7) of Malcolm Scott Carpenter on May 24, 1962 - an envelope^[4] available only to crew members of the destroyer USS John R. Pierce (DD 753), considered **PRS** because it recovered the cosmic capsule *Aurora* 7 (the aircraft carrier USS Intrepid (CV-11) as **PRS** itself since it recovered the astronaut Carpenter) and a second envelope for the destroyer USS English (DD-696), **SRS** from the Atlantic Fleet, which in October 1962 joined the Cuba blockade during the *Missile Crisis* - the most dangerous point of the *Cold War*, when the world was on the brink of a total nuclear war;

= From the mission we are speaking of - Mercury-Atlas 8 (*Sigma* 7) of Walter Schirra - there are known envelopes with *printed Beck cachets* for three **SRS** ships of the Atlantic Fleet (which I present here by courtesy of my Australian friend, Dr. Ross J. Smith), i.e.: the destroyers USS John Paul Jones, DD-32 (Fig. 13) and USS Charles S. Sperry, DD-697 (Fig. 14) and finally the anti-submarine destroyer USS Norris, DD-859 (Fig. 15), which specifies here the correct fleet of which it belongs, unlike the envelope above in Fig. 10; a fact that will not be met from now on the *Beck cachets* - whether they are rubber stamps or printed cachets - is that these three envelopes are personalized with the name of each ship; the further lack of this customization (associated with the complicated postal routes by which the envelopes to be stamped at request arrived to a specific ship, the various printed envelopes with a **B**, followed by a numbering with a progressive 3-digit number at the base of each cover design and the inattention of some postal clerks) will lead to many interesting pieces not only for naval theme but also for the collecting ►►►

Fig. 14

mai recent a *navelor de recuperare de urgență* - întâlnite în special la primele misiuni spațiale americane pilotate - atunci avem o imagine completă a ceea ce au reprezentat acei ani de la începuturile *Cursei spațiale*: mă gândesc ce s-ar fi întâmplat dacă o capsulă cosmică americană ar fi fost recuperată de o navă sovietică (oceanele lumii erau la fel de înțesate și de navele lor) și îmi trec prin minte mai multe scenarii posibile, de la comedie la dramă și până la *thriller*, scenarii pe care - după știința mea în ale artei filmului - cei de la Hollywood încă nu le-au materializat... dar niciodată nu este prea târziu!

Florin PATAPIE-RAICU, licențiat al facultății de fizică a Universității Al. I. Cuza din Iași, cercetător științific principal cu activitate în domeniul biofizicii membranelor celulare și în cel al științei materialelor cu aplicații în aeronautică și în energia nucleară. Domeniile de specializare filatelică: astrofilatelia, filatelia tematică axată în principal pe istoria științei, de la micro- la cosmos; machetator a peste 250 de ștampile ocazionale (în țară, dar și în străinătate), al unui număr similar de ilustrații pentru plcuri ocazionale și al unor întreguri poștale, autor a peste 220 de articole filatelice în diverse publicații din țară și din străinătate. Președinte al Societății Filatelice Moldova - Iași.
Contact: flpatapie@yahoo.com

field of astrophilately; if we add the envelopes for the more recent interest category of the emergency recovery ships - met especially at the first U.S. manned space missions - then we have a complete picture of what represented those years at the beginning of the *Space Race*: I try to imagine what would have happened if an American cosmic capsule was recovered by a Soviet ship (the oceans were as crowded also by their ships) and through my mind several possible scenarios take form, ranging from comedy to drama and up to thriller, scenarios that - to my knowledge in the art of film - those from Hollywood still have not materialized... but it's never too late!

Bibliografie / Bibliography:

- [1] Smith, Ross J. dr. - *Recovery ship cover & postmark varieties*, web site address http://recovery_ships.rossjsmith.com
- [2] Smith, Ross J. dr. - *Project Mercury 6 anomalies - Where Was This Ship on 20 February, 1962?*, web site address http://www.space-unit.com/recovery_ships/recovery_ships.htm
- [3] Beck, Morris W. - *US navy covers*, web site address <http://beck.ormurray.com/beckpg2.htm>
- [4] Cartier, Ray E. - *Primary Recovery Ship Cover Handbook*, 3rd printing, 1998

Florin PATAPIE-RAICU, graduate in Physics at University Al. I. Cuza - Iasi, senior scientific researcher in the field of biomembranes and in the aeronautics and nuclear energetic applied material science. Working in astrophilately and topical philately, mainly in the history of science, from micro - to cosmos; designer of more than 250 postmarks (in Romania and others countries), a similar number of commemorative cover's illustrations and some stationery covers; author of over 220 philatelic papers published in Romania, also in Germany, Switzerland and USA. Chairman of the Philatelic Society Moldova-Iași.
Contact: flpatapie@yahoo.com

Istoria bancnotei românești

Banca Națională a României - BNR a organizat marți 22 ianuarie 2013 simpozionul *Istoria bancnotei românești - momente, imagini și tehnologie* (<http://bnro.ro/Simpozionul-Istoria-bancnotei-romanesti---momente-imagini-si-tehnologie-8869.aspx>) având ca moderator pe dl Cristian Păunescu.

Simpozionul a fost deschis de dl Florin Georgescu, prim-viceguvernator al BNR.

Dedicate filateliei au fost două comunicări:

- *Ari Murnu, creator de bancnote și timbre*, Sabina Marișu (serviciul biblioteca BNR) și Cristian Scăiceanu (Muzeul BNR), prilej cu care au fost evocate mărcile poștale machetate de Ari Murnu.

- *Un proiect de bancnotă inedit - 20 lei 1950*, Erwin Schäffer (numismat) și Ștefan Vasilă (numismat), în care un capitol îi este dedicat lui Ion Dumitrana (1923-1976), gravor, pictor, machetator de mărci poștale. Cu acest prilej sunt prezentate o parte din mărcile poștale

machetate de acesta, precum și desene realizate în acest scop.

Textul integral al comunicărilor se găsește la adresa de link indicată mai sus.

Dumitru F. DUMITRU

Să ne aducem aminte: Cluburile filatelice postdecembriste (VI) - Clubul filatelic BARICADA

Dan N. DOBRESCU, AIJP

1. Clubul

Clubul filatelic BARICADA - CFB* a fost fondat la 23 august 1990 urmare a unei idei ce i-a aparținut lui Cezar Vasilescu. A fost înregistrat la Judecătoria Sectorului 1 București, primind personalitate juridică prin sentința civilă nr. 2111 din 3 octombrie 1990. S-a afiliat la Federația Filatelică Română (FFR) în 1990.

Obiectivele clubului: promovarea filateliei tematice din domeniul „știință - tehnică - cultură”, sprijinirea și îndrumarea membrilor săi în realizarea de exponate și / sau studii în domeniile enunțate mai sus, organizarea de activități filatelice (ședințe de informare, ședințe de lucru și schimb filatelic, simpozioane, întâlniri cu oameni de știință, expoziții tematice și comemorative), relații de colaborare cu Administrația poștală națională și unitățile sale specializate, în vederea realizării unor materiale filatelice în conformitate cu domeniile enunțate mai sus, stabilirea și dezvoltarea de legături cu organizații filatelice de profil din țară și străinătate, editarea de materiale filatelice tematice, precum și alte materiale cu caracter omagial, cataloage.

Conducerea a fost asigurată de Dan N. Dobrescu (președinte), Cezar Vasilescu și Dan Anghelescu (vicepreședinți) - Fig. 1, Dan Anghelescu fiind înlocuit după decesul acestuia cu Dan Țăran.

2. Expoziții

2.1. ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ '90¹

Expoziția filatelică interdețeană „ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ” - ed. a VI-a, organizată în anul 1990 pentru prima dată de CFB, în perioada 12 - 16 noiembrie 1990, a fost găzduită de sălile expoziționale ale Asociației Filateliștilor din București (AFB). Sponsorizată de Editura „Baricada”, IPA București, reprezentanța din București a firmei „Ecocentro” și Societatea comercială „ELPIS”, expoziția s-a bucurat de participarea unor împătimiti ai tematicii „știință și tehnică”.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de acad. Radu Voinea și de Dumitru F. Dumitru - președintele AFB. La vernisaj a participat un numeros public.

A fost realizat un catalog în care au semnat: acad. Radu Voinea - *Săptămâna internațională a științei și păcii*, dr. Valeriu S. Neaga - *O manifestare filatelică cu semnificație internațională*. De asemenea, catalogul a conținut lista materialelor filatelice cu tematica „știință și tehnică” realizate de club. Au fost realizate numeroase materiale². ▶▶▶

* Vezi adresa de web site <http://www.philatelica.ro/BARICADA-philatelic-club.htm>

¹ Dobrescu, Dan N. - *ST '90, Baricada*, I(45), 20.11.90, p. 10.

² Dobrescu, Dan N. - *Contribuții la evocarea unor evenimente / Contributions to the evocation of some events 1985-2008*, AXA 2008, p. 44-47, adresa de web site http://www.philatelica.ro/carte_rlz.pdf.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4 - László Kállai, redactorul-șef al revistei *philatelica.ro* alături de Sorin Roșca-Stănescu la expoziția filatelică Ziu - Salonul Campionilor 2003

Fig. 5

Fig. 6 - Expoziția filatelică națională Salonul LILIPUT 2005. Printre cei prezenți la vernisaj: Cristian Scăiceanu, Dumitru F. Dumitru

Fig. 7

2.2. Expozii personale

2.2.1. CEDAN '98³

Expoziția filatelică personală, având ca expozanți pe Dan N. Dobrescu și Cezar Vasilescu, găzduită de sălile expoziționale ale AFB, a fost organizată în perioada 24 - 26 martie 1998. Au rostit cuvinte de deschidere: av. Mircea Stănculescu - președintele FFR, Dumitru F. Dumitru - președintele AFB și Dan Anghelescu (Fig. 2).

O concluzie privind această manifestare i-a aparținut d-nei Ani Hortopan³: *Sedan, Franța, anul 1870 înseamnă înfrângerea lui Napoleon al III-lea. CEDAN, România, București, 24 martie 1998, înseamnă victoria unei pasiuni devastatoare a domnilor Cezar Vasilescu și Dan Dobrescu și reușita primei expoziții personale a acestor domni.*

Au fost realizate o serie de materiale⁴, printre care un întreg postal (cod 030/1998, *coperta 2*).

2.2.2. CEDAN2⁵

Am asistat la întoarcerea filateliei în Palatul Poștei (la data respectivă sediul Muzeului Național de Istorie a României) prin organizarea în sălile acestuia a unei expoziții filatelice personale, având ca expozanți pe Cezar Vasilescu, Dan Angheliescu, Dan N. Dobrescu. Expoziția s-a desfășurat în perioada 28 - 30 august 2001. Vernisajul expoziției (28 august 2001) s-a bucurat de o numeroasă participare, remarcând printre cei prezenți și pe Marcel Sapira (Fig. 3) - mentorul subsemnatului în filatelie.

Au fost realizate: un catalog, un întreg poștal (cod 134/2001, *coperta 2*) și trei obliterate⁶. Cu acest prilej

s-a realizat primul CDROM pentru literatură filatelică cuprinzând trei cataloage⁷.

2.3. ZIUA - SALONUL CAMPIONILOR 2003⁸

Organizată de CFB și ziarul ZIUA, în perioada 21 - 23 martie 2003, la Cercul Militar Național din București, expoziția a reunit cele mai bune colecții românești, fiind un veritabil succes (Fig. 4).

 Poșta Română, Romfilatelia și Fabrica de Timbre au sprijinit expoziția prin emiterea a 4 întreguri poștale (cod 069 ... 072/2003, *coperta 2*); s-au realizat și două stampile ocazionale (aplicate la un ghișeu special al oficiului 45 deschis în incinta expoziției)⁹.

A fost editat un catalog (format A4, 34 pagini)¹⁰ și s-a tipărit un afis (Fig. 5).

2.4. Salonul LILIPUT 2005^{11, 12}

Organizată în perioada 22 martie - 23 aprilie 2005 la Muzeul Național Filatelic, expoziția filatelică națională a fost dedicată în special exponatelor de la clasa *un panou*, clasa *o piesa* (noutate) și clasa de cartofilie (Fig. 6).

Un frumos catalog (coordonare: Dumitru F. Dumitru, Dan N. Dobrescu, Marian Jianu; copertă, vinieta și afiș: dr. Ioan Daniiluc)¹³ - *Fig. 7*, a fost pus la dispoziția vizitatorilor¹⁴. Au fost realizate o serie de materiale¹⁵, printre care trei înfățișări poștale (cod 010/2005, 012/2005, *coperta 2* și 011/2005 - *Fig. 8*).

3. Alte materiale

Dintre numeroasele materiale în care este evocat CFB le amintim pe cele dedicate lui Hermann Oberth (Fig. 9-10).

³ Harnaj, Angela - *Filatelie mondenă*, Filatelia, 4 (504), aprilie 1998, p. 16.

⁴ Dobrescu, Dan N. - *Contribuții...*, p. 78-79.

⁵ Harnaj, Angela - *CEDAN2 - expoziție filatelică personală*, Filatelia, 9 (545), septembrie 2001, p. 21.

⁶ Dobrescu, Dan N. - *Contribuții...*, p. 107-108.

⁷ Anghelescu, Dan - *Atomul în filatelia română 1947-1998*, București 1999, 80 pag. (http://www.philatelia.ro/carte_da.htm); Dobrescu, Dan N. - *Contribuții la evocarea unor evenimente cu tematică ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ 1985-2001*, București

2001, 96 pag; Dobrescu, Dan N. - *Complexul orbital SALIUT 6*, editia a 2-a revizuită si adăugită, Bucuresti 2001, 124 pag.

⁸ Angheliescu, Dan - *Un succes deosebit: Salonul campionilor*, Filatelia, 4 (564), aprilie 2003, p. 4-5.

⁹ Pentru detalii click la adresa de website <http://www.philatelica.ro/ziua-salonul-campionilor-2003.htm>

¹⁰ Au semnat: Anghelescu, Dan - *Filatelie* evocă descoperirea radiului; Dobrescu, Dan N. - *Quelques curiosités de la thématique ordinateur*; Vasilescu, Cezar - *Navigația de-a lungul secolelor*; Mircea Patrășcoiu - *Bancă de articole* -

revista „Filatelia” (1954-2002).

¹¹ Dobrescu, Dan N. - *Expoziția filatelică națională Salonul filatelic LILIPUT 2005, palmares*, Filatelia, 4, aprilie 2005, p. 1-3.

¹² Găbureac, Sergiu - *LILIPUT răstoarnă ... (impresii de jurat)*, Filatelia, 4, aprilie 2005, p. 4.

¹³ Pentru detalii click la adresa de web-site <http://www.philatelia.ro/00a.html>

¹⁴ Semnează: Scăiceanu, Cristian - *Muzeul Național Filatelic și Angheliescu, Dan - Din cinci panouri, un panou?*.

¹⁵ Dobrescu, Dan N. - *Contribuții...* , p. 117-118.

4. Presa vremii despre noi

CFB nu a trecut neobservat în presa vremii. Amin-tim aici, în afara celor menționate deja, pe cele publicate despre noi în ziarele: *Poștașul* (martie 2005) și *România Liberă* (23 martie 2005), precum și în revistele: *Flash* a FIP (nr. 92-2005, p. 28-29) și *FEPA News* (nr. 8 - decembrie 2005, p. 59).

Fig. 8

Fig. 9

Fig. 10

Fig. 11

Dan N. DOBRESCU, născut la 22 martie 1943, București, România, licențiat al Facultății de Matematică - Mecanică București (1965). Preocupări filatelice: România clasice litografiate (1865-1872), obliterări DAGUIN în România (1890-1909), filatelie tematică, astrofilatelie. Contact: dndobrescu_dannd@yahoo.com

BRIEFMARKENSAMMLERVEREIN DIETZEN-BACK, buletin editat de Heinz Freidberg (HFriedberg@t-online.de) inserează în nr. 12/decembrie 2012 și 1/ianuarie 2013 materiale privind automatizarea activităților poștale.

TOPICAL TIME, vol. 63, nr. 6(376), noiembrie-decembrie 2012, revistă de filatelie tematică a Asociației Tematicienilor Americani (ATA). Din sumar: *Does your topical collection have holes in it?* (Larry Dodson, Ruud van Dam & Wobbe Vegter), *The pictorial definitive postal cards of "Deutsche Bundespost" 1952-99* (Steffan Kober), *The*

Olympic Games in Stockholm 1912 (Fredrik Schreuder), *The Haywood music collection* (Alan Warren), *Sailing design errors* (Clemens Reiss), o prezentare a lucrării - *The stamp collector* de Jennifer Lanthier.

TRAIT D'UNION, revistă trimestrială a Academiei Europene de Filatelie - AEP, nr. 1, ianuarie-martie 2013. Din sumar: *Academia Slovacă de Filatelie la a 15-a aniversare* (Lumir Brendel), Regulamentul expoziției filatelice internaționale ROSICA 2013 (27-29 septembrie 2013), prima expoziție academică internațională de filatelie (necompetitivă) aflată sub patronaj AEP, AIJP și având susținerea FEPA. (dnd)

Ateneul Român - 125 de ani

Dr. Ioan DANILIU

Se împlinesc 125 de ani de când Bucureștii a fost înobilat cu impunătoarea și eleganta clădire a Ateneului Român, edificiu devenit atât simbol al orașului cât și simbol al culturii naționale. Ridicarea construcției, ca de altfel întreaga sa istorie, este legată nemijlocit de activitatea Societății Culturale „Ateneul Român”, societate înființată inițial la Iași în 1860, având ca membri fondatori pe M. Kogălniceanu, Șt. Micle, Petre Suciu și V. A. Urechia. În 1864 după numirea lui V.A. Urechia în funcția de director general al Ministerului Instrucțiunii și mutarea sa la București, activitatea societății ieșene a înțecat. Renașterea Societății „Ateneul Român” s-a datorat doctorului Constantin Esarcu care a inițiat și a susținut ideea Conferințelor publice „pentru popor...”.

Constantin Esarcu, cu doctorat în medicină și licență în științe naturale obținute în Franța, înființează astfel la București primele cursuri gratuite, Cursuri publice, ce se țineau lângă grădina Cișmigiu, pe locul caselor lui Costache Ghika, într-o sală mare, sumar mobilată. Prima conferință a fost ținută pe 28 ianuarie 1865, în fața unui auditoriu de cca. 500 de persoane. Însușim în total 32 de prelegeri, conferințele au fost ținute până pe 22 aprilie 1865 de către Constantin Esarcu, Gr. Racoviță, V. A. Urechia, B.P. Hașdeu, Em. Bacaloglu, Th. Văcărescu, Al. Petrescu, R. Ionescu, I. Fălcoianu și P. Grădișteanu.

Pe 31 octombrie 1865 renăște Societatea culturală „Ateneul Român” împărțită în trei secții: științifică, morală și literară. Primul președinte delegat a fost P. S. Aurelian iar în noiembrie 1866 a fost constituit biroul format din: Carol (Scarlat) Rosetti - președinte și doi vicepreședinți - V.A. Urechia și C. Esarcu. Tot la această dată a fost ales colegiul de redacție al revistei „Ateneul”, format din B. P. Hașdeu, C. Esarcu și poetul N. Nicoleanu. Încă de la începutul activității, Societatea și-a propus să construiască un edificiu propriu, un veritabil templu al artelor, științei și culturii românești. C. Esarcu menționa: „să avem ambiția de a construi în București un palat al științelor și artelor în care să putem primi cu mândrie celebritățile ce ne vor vizita sau pe care le vom chema în țara noastră.” În 1870 Carol Rosetti a lăsat prin testament întreaga sa avere noii instituții. Moștenirea care consta din două case în mahalaua Boteanu, o bibliotecă ce însuma 5.000 de volume și un fond lichid care împreună cu alte donații se ridica la suma de 115.000 de lei. Aceste venituri erau de bun augur intențiilor fondatorilor societății. În 1884, printr-un decret guvernamental, Primăria orașului primea autorizația de a ceda Societății „Ateneul Român” un teren din spatele grădinii Episcopiei, teren ce aparținuse familiei Văcăreștilor.

Pentru întregirea fondurilor necesare construcției, sub lozincă devenită foarte populară: „*Dați un leu pentru Ateneu*”, a fost deschisă o listă de subscripție publică și s-a instituit o loterie prin intermediul căreia intenția inițiatorilor începea să prindă contur. În anul 1886 a fost contactat arhitectul francez Albert Geron care secondat de marii arhitecți ai timpului, Grigore Cerchez, Constantin Olănescu, Ion Mincu și Ion Gr. Can-

tacuzino, a elaborat un proiect.

În februarie 1888 s-a inaugurat oficial localul Ateneului. Deși dată în folosință doar parțial din cauza insuficienței fondurilor, clădirea a determinat o vie diversifi- care a activităților. În sălile Ateneului aveau loc conferințe, expoziții de pictură, concerte simfonice ale Societății Filarmonice Române etc. Impresionant este faptul că Orchestra Filarmonicii înființate de Eduard Wachman în 1868, a concertat în sala Ateneului imediat după darea în folosință în 1888 și continuă să susțină concerte permanente și în prezent. Lucrările la clădirea Ateneului au durat încă nouă ani, până în 1897, iar în 1935 la inițiativa lui George Enescu care s-a implicat direct în strângerea fondurilor necesare, a fost construită și instalată orga de concert. Clădirea, construită în stil neoclastic cu elemente decorative specifice arhitecturii franceze de la sfârșitul secolului XIX, este precedată de un peristil așezat pe șase coloane ionice. Construcția se termină cu o cupolă elegantă, bogat ornamentată, ce se ridică până la înălțimea de 41 de metri (România, Mi #1797). Partea centrală a parterului este susținută de 12 coloane. Din rotundă pornește scara de onoare și patru scări monumentale din marmură de Carrara care duc în sala de concerte. Sala de formă circulară are un diametru de 28,5 m, o înălțime de 18 m și o capacitate de 794 de locuri din care 600 la parter iar restul în cele 52 de loji. Deasupra lojilor pe tot perimetrul interior al cupolei, cu excepția porțiunii ocupate de scenă, pe o lungime de 75 m și o înălțime de 3 m, se derulează o frescă realizată în perioada 1933 -1938 de pictorul Costin Petrescu. Fresca, alcătuită din 25 de scene ce se succed cronologic, surprinde aspectele cele mai sugestive ale istoriei neamului românesc. După 125 de ani, clădirea Ateneului continuă să impresioneze prin frumusețe și eleganță, stând mărturie a preocupărilor și năzuințelor unei generații pentru crearea, consolidarea și compunerea identității naționale a României.

A. F. București a marcat împlinirea a 125 de ani de la inaugurarea clădirii Ateneului Român prin emiterea unui plic ocazional obliterat cu o ștampilă ocazională aniversară (machete: dr. I. Daniliuc).

Parfum de trandafir (III)

László KÁLLAI

Mii de toponime din întreaga lume sunt legate de una dintre cele mai populare flori de pe mapamond: trandafirul. Nu are importanță că pe indicatorul rutier de la capătul așezării scrie *Rose, Rosa, Rosier, Роза, Rosen, Τριανταφυλλιά, 장미, गुलाब, درو, 玫瑰, Rózsa, Róza, Шиповник, Ruža, Ruusut, Rossläkter, Gülgiller* sau 蔷薇属 ori un derivat al acestor cuvinte, tot după planta cu țepi a fost denumită localitatea în care intră călătorul. În afara localităților o serie de nume proprii de loc (munți, râuri, plaje și chiar un ghețar) sunt legate de trandafir.

Consultând baza de date al *The National Geospatial-Intelligence Agency* (NGA)^[1] am constatat că numele trandafirului, doar în forma engleză *rose*, este folosit pentru definirea a 1.573 de nume proprii de loc - din care șapte sunt localități cu oficii poștale, ca atare cu ștampilă pentru anularea francaturilor, francaturi mecanice, ștampile ocazionale sau complementare folosite de serviciul poștal respectiv. Cele șapte localități cu numele *Rose* se află în Bosnia și Herțegovina (2), Croația, Franța, Italia, Muntenegru și Pakistan. În alte trei țări - Bahamas, Ecuador și Haiti - există localități a căror nume este *Roses* pluralul pentru substantivul trandafir în limba engleză.

Consultând aceeași bază de date rezultă că în lume există 1.142 de localități pentru care denumirea acestora conține referință la trandafir. Cele mai multe dintre acestea se află pe teritoriul SUA.

Trecând peste date statistice, localitățile care poartă numele trandafirului au ștampile poștale care fac parte integrantă dintr-o colecție tematică a căruia actor principal este floarea supranumită floarea dra-

Fig. 10

goste și a pasiunii.

Pieseile filatelice, trei francaturi mecanice prezentate în Fig. 10, aparțin oficiilor poștale din localitățile: Roseland, Rosemont, respectiv Roseville. Primele două amprente mecanice aparțin tipului IA2^[2] (IAB^[3]) de marcă poștală a seriei *Pitney Bowes* intrat în uz în SUA după 1940, iar cea de a treia face parte din IA7^{[2],[3]}, *Pitney Bowes* 5300 folosit după 1959.

Bulgaria este considerată țara trandafirilor. Acest atribut revine țării pe bună dreptate având în vedere hectarele întregi de plantație de trandafiri care servesc drept materie primă pentru o serie de produse, printre care uleiuri, parfumuri, săpun și dulceturi. În Fig. 11 vă prezint o scrisoare comercială, expediată de firma unuia dintre cei mai importanți botaniști bulgari ai secolului trecut, Ivan Raeff. Acesta, în 1926, a realizat un medicament^[4], o fiertură de mătrăgună cu vin alb folosit la tratarea bolii degenerative Parkinson, doctorie considerată și în zilele

noastre una eficientă. Raeff a deținut în localitatea *Şipka* (Шипка) - *Măceşul* în limba bulgară - o grădină în *Valea Trandafirului* (Розова долина) unde, printre altele, cultiva zeci de soiuri de trandafir.

În continuare vă prezint o piesă filatelică din Pakistan, unde se află una dintre cele mai curioase toponime legate de trandafir: *Ghețarul Siachen*. Numele ghețarului în limba baltă înseamnă *Locul unde cresc mulți trandafiri*^[5]. Siachen este de mai bine de cinci decenii locul unor conflicte militare între armatele din Pakistan și India, război denumit generic *Conflictul din Caşmir*. În 1960, expediția Saltoro a traversat *Locul unde cresc mulți trandafiri*, eveniment ce a fost marcat prin realizarea unor cărți poștale speciale. Cartea poștală al expediției Saltoro (Fig. 12) trimisă în Rawalpindi este francată cu marca uzuală din 1950. Inițial s-a aplicat ștampilă expediției pe vinieta realizată cu această ocazie (Saltor Expedition / Postal Point / No. 1 / 30=6=60). Ulterior, în data de 11 iulie 1960, cartea poștală a intrat în circuitul poștei din Pakistan, fiind transportată pe ruta Kaphlu-Rawalpindi, parcurgând cele 750 de km în zece zile.

Fig. 11 - Scrisoare de la Şipka, 25 mai 1944, la Nisa (Franța) cu banda și ștampilă de cenzură germană.

Fig. 11 - A letter from Şipka, May 25th, 1944, to Nice (France) with German tape and censorship cancellation.

[1] The National Geospatial-Intelligence Agency (NGA) este o agenție de luptă pentru sprijinirea Departamentului de Apărare a SUA, având misiunea principală de a colecta, analiza și distribui informații geospațiale în sprijinul securității naționale.

[2] Pătrășcoiu, Mircea - *Clasificarea amprentelor de francaturi mecanice din SUA și tipurile de mașini utilizate*, philatelica.ro anul IV, nr. 5(22), septembrie-octombrie 2012, p. 30-31.

[3] Wikibooks: *International Postage Meter Stamp Catalog*, http://en.wikibooks.org/wiki/International_Postage_Meter_Stamp_Catalog/United_States_of_America_Part_2

[4] Răican, Dan; Bălan, Luminița dr. - *Boala Parkinson*, Asociația Antiparkinson (<http://antiparkinson.blogspot.ro/2012/10/viata-cu-boala-parkinson.html>).

[5] Wikipedia, the free encyclopedia, Siachen Glacier (Naming) - http://en.wikipedia.org/wiki/Siachen_Glacier

Rose perfume (III)

László KÁLLAI

Thousands of toponyms from all over the world are related to one of the most common flower from the planet: the rose. It's not important that on the signpost from the end of the street is written *Rose*, *Rosa*, *Rosier*, *Роза*, *Rosen*, *τριανταφυλλιά*, 장미, गुलाब, درو, 177, *Rózsa*, *Róza*, *Шиповник*, *Ruža*, *Ruusut*, *Rossläktet*, *Gülgiller* or 蔷薇属 or a derivation from this word, the name of the city where the traveler goes to is given by the plant with thorns. Besides the localities, a series of places with proper names (mountains, rivers, beaches and even a glacier) are related to the rose.

Searching The National Geospatial-Intelligence Agency (NGA)^[1] database we see that the rose name, only that in English, rose, is used to define 1,573 proper names of places, 7 being localities with post offices, so with cachets to cancel the franking, mechanical franking, occasional or complementary cachets used by the irrespective post office. These seven localities bearing the name Rose are in Bosnia and Herzegovina (2), Croatia, France, Italy, Montenegro and Pakistan. In another three countries - Bahamas, Ecuador and Haiti - there are localities named Roses, the plural of the English word for rose.

Searching the same database, the result is that 1,142 names of localities make references to the rose.

Most of them are on USA territory. Ignoring the statistic data, the localities bearing the name of the rose have postmarks which are part of a thematic collection having the rose, the flower of love and passion, as main actor.

The philatelic items, three mechanical cancellations presented in Fig. 10, belong to the post offices from Roseland, Rosemont, respectively Roseville. The first two mechanical impressed signs belong to the type IA2^[2] (IAB^[3]) of the postage stamp of the series *Pitney Bowes* in use in USA after 1940, and the third one to the type IA7^{[2],[3]}, *Pitney Bowes 5300* used after 1959.

Bulgaria is considered the country of the roses. This attribute righteously belongs to this country, taking into consideration the hectares of rose plantations, which serve as raw material for a series of products as oils, perfumes, soaps and jams. In Fig.11 I present you a commercial letter, sent from the company of one of the most important Bulgarian botanists of the last century, Ivan Raeff. This one, in 1926 made a medicinal product^[4], a decoction of deadly nightshade with white wine used for the treatment of Parkinson degenerative disease, con-

^[1] The National Geospatial-Intelligence Agency is a combat support agency of the United States Department of Defense with the primary mission of collecting, analyzing, and distributing geospatial intelligence in support of national security.

^[2] Pătrăscoiu, Mircea - *Clasificarea amprentelor de francatură mecanice din SUA și tipurile de mașini utilizate*, philatelica.ro anul IV, nr. 5(22), septembrie-octombrie 2012, p. 30-31.

^[3] Wikibooks: *International Postage Meter Stamp Catalog*,

Fig. 12

sidered an efficient drug even today. Raeff owned a property in *Sipka* territory (Шипка) - wild rose in Bulgarian - a garden in *Rose Valley* (Розова долина) where, amongst others, grew tens of rose assortments.

Following, I present a philatelic item from Pakistan, where there is one of the most curious toponyms related to the rose: *Siachen Glacier*. The glacier name in Balti language means *The Place where many roses grow*^[5]. Siachen has been, for more than five decades, the place of military conflict between the armies from Pakistan and India, the war being generically named *Kashmir Conflict*. In 1960, the Saltoro Expedition passed through *The Place where many roses grow*, event marked by the making of some special post cards. The Saltoro Expedition postcard (Fig 12) sent in Rawalpindi, being franked by ordinary stamp in 1950. Initially they applied the cachet on the vignette made for this occasion (Saltoro Expedition / Postal Point / No.1 / 30=6=60). Afterwards, on July 11th, 1960, the postcard entered Pakistani postal circuit, being transported on the Khaplu-Rawalpindi route, traveling the 750 km in ten days.

http://en.wikibooks.org/wiki/International_Postage_Meter Stamp_Catalog/United_States_of_America_Part_2

^[4] Răican, Dan; Bălan, Lumința dr. - *Boala Parkinson*, Antiparkinson Association (<http://antiparkinson.blogspot.ro/2012/10/viata-cu-boala-parkinson.html>).

^[5] Wikipedia, the free encyclopedia, Siachen Glacier (Naming) - http://en.wikipedia.org/wiki/Siachen_Glacier

Galeria celebrităților botoșănene (XV)

dr. Gică MARIȚANU

Cleopa ILIE (1912-1998) 10 aprilie 2012 - 100 de ani de la naștere

„Unul dintre cei mai iscusiți duhovnici, sfetnici și predicatori ai monahismului românesc contemporan” - arhimandritul Cleopa Ilie, pe numele de mirean Constantin Ilie, s-a născut la 10 aprilie 1912, în comuna Sulița, județul Botoșani. Și-a petrecut copilăria în satul natal unde a urmat și cursurile primare după care a făcut trei ani de ucenicie duhovnicească la schimonahul Paisie Olaru, pustnic la Schitul Cozancea.

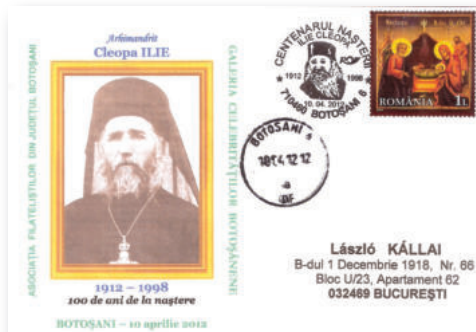
Educația profund creștină primită în familie și călugărirea surorii sale Ecaterina și a fratelui său mai mare Gheorghe îl determină să opteze pentru viața duhovnicească. Astfel în decembrie 1929, împreună cu fratele său mai mare Vasile, se alătură obștii schitului Sihăstria unde au fost puși să pască oile. La 12 decembrie 1932 sunt primiți în obștea schitului, Constantin primind ascultare de paracliser și talentat fiind la pictură, a început să picteze icoane sub îndrumarea călugărului Nil. După efectuarea stagiului militar, se întoarce la stăna schitului Sihăstria. La 2 august 1937, cu aprobarea Sfintei Mitropolii a Moldovei prin Ordinul nr. 100042, a fost tuns în monahism cu numele Cleopa având-ul ca naș de călugărie pe schimonahul Proclu Popa.

În iunie 1942, soborul schitului, distrus de un incendiu devastator în 1941, a hotărât numirea monahului Cleopa în funcția de locțiitor de egumen în condițiile în care precaritatea stării de sănătate a venerabilului stareț Ioanichie Moroi, în vârstă de 82 de ani, nu-i mai permitea acestuia să-și exercite funcția. Măsurile administrative luate de părintele Cleopa au permis reconstruirea chililor și reluarea vieții monastice la schit. Ca urmare, la 27 decembrie 1944 a fost hirotonit ierodiacon, la 23 ianuarie 1945 a fost hirotonit ieromonah de către Episcopul Galaction Cordon, starețul Mănăstirii Neamț, pentru ca nu după mult timp să fie numit oficial egumen al schitului Sihăstria.

Din ce în ce mai cunoscut prin harul cuvântului, predicator și sfaturilor duhovnicești, la 30 iunie 1947, protosinghelul Cleopa a fost hirotonit arhimandrit, cu aprobarea patriarhului Nicodim Munteanu, iar schitul Sihăstria a fost ridicat la rang de mănăstire.

În luna mai 1948, după ce a fost anchetat cinci zile în arestul Siguranței din Tg. Neamț pentru o predică rostită la sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena, s-a retras în munți unde, timp de 6 luni, a dus o viață de adevărat pustnic. A fost readus ca stareț în obștea Mănăstirii Sihăstria, iar pe 30 august 1949, în urma deciziei Patriarhului Justinian Marina, a fost numit stareț al Mănăstirii Slatina - Suceava. Sub conducerea sa Mănăstirea Slatina a devenit una dintre cele mai bine organizate mănăstiri din țară și ca urmare Mitropolia Moldovei a decis ca Arhimandritul Cleopa să supravegheze și să îndrume viața duhovnicească din alte mănăstiri.

În primăvara anului 1952, după ce a fost anchetat de Securitatea din Fălticeni pentru „propagandă religioasă”, Părintele Cleopa s-a retras împreună cu lero-

monahul Arsenie Papacioc în Munții Stânișoarei.

În vara anului 1954, Patriarhul Justinian dispune, cu acordul autorităților, reîntoarcerea celor doi părinți la Mănăstirea Slatina. În 1956 părintele Cleopa a renunțat la stăreție pentru a participa la o misiune duhovnicească în județele Timiș și Arad, iar după o scurtă ședere la Putna a revenit la mănăstirea Sihăstria.

Punerea în aplicare a prevederilor Decretului 410/1959 și declanșarea persecuției monahismului românesc de către autoritățile comuniste îl determină pe arhimandritul Cleopa să se retragă, pentru a treia oară în munți. Aici, timp de cinci ani a postit, a privegheat, s-a rugat și a scris o serie de predici și spovedanii. În 1964, după eliberarea deținuților politici printre care se aflau mulți slujitori ai bisericii și încetarea persecuției monahismului, părintele Cleopa a revenit la Mănăstirea Sihăstria ca duhovnic al întregii obști.

Cunoscând foarte bine Sfânta Scriptură, o parte dintre scrierile Sfinților Părinți și Sfintele Canoane ale Bisericii Ortodoxe, la îndemnul părintelui Dumitru Stăniloae și ale Mitropolitului Antonie al Transilvaniei, a început să scrie predici proprii și cărți de esență patristică, teologică și morală printre care: *Despre credința ortodoxă* (1981), *Predici la praznice împărătești și sfinți de peste an* (1986), *Predici la Duminicile de peste an* (1990), *Călușa în credința ortodoxă* (1991), *Valoarea sufletului* (1991), *Convorbiri duhovnicești* (tradusă în limba italiană, 1991 și în limba engleză, 1994), *Despre vise și vedenii* (1993), *Cum putem intra în rai* (2004, împreună cu Ioanichie Bălan) etc.

Arhimandritul Cleopa Ilie a părăsit această lume la 2 decembrie 1998. În anul 2005, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a propus inițierea procesului de canonizare a Părintelui Cleopa și trecerea sa în rândul sfinților cu numele: *Cuviosul Cleopa de la Sihăstria*.

Referințe:

Bălan, Ioanichie, *Patericul Românesc*, ediția a II-a, Editura Episcopia Dunării de Jos, Galați, 1998;

Bălan, Ioanichie, *Viața Părintelui Cleopa*, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei (Trinitas), Iași, 1999;

Păcurariu, Mircea, *Dicționarul Teologilor Români*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.

Nicolae LEON (1862-1931) 28 aprilie 2012 - 150 de ani de la naștere

Primul om de știință care a pus bazele entomologiei medicale românești, întemeietor al parazitologiei românești, susținător al darwinismului și al monismului haeckelian, doctorul Nicolae Leon s-a născut în Botoșani la 15/28 aprilie 1862, fiind fratele mai mare al lui Grigore Antipa.

După copilăria petrecută mai mult în satul Băiceni, urmează cursurile gimnaziale în Botoșani, iar cursurile secundare la Institutul Academic din Iași unde a avut profesori prestigioși ca: Petru Poni, A. D. Xenopol, Vărgolici, Naum sau marele Grigore Cobălcescu.

La Iași, sub influența fondatorilor ziarului *Contemporanul*, a îmbrățișat idealurile socialiste și a fost eliminat din școală pentru propaganda făcută ideilor socialiste ale fraților Nădejde. În 1882, după ce se pregătise în particular cu Ion Nădejde, ia bacalaureatul și devine student al Facultății de Științe și Medicină a Universității ieșene, Secția de Științe Naturale. Conform propriilor confesiuni, citirea celebrei opere a lui Haeckel *Istoria creației naturale* l-a determinat pe Leon să-și continue studiile în Germania, la Jena, în „fortăreața evoluționismului”, sub îndrumarea unor profesori celebri: Ernst Haeckel (zoologie), Oscar Hertwig (embriologie), Willy Kühnthal (histologie), Arnold Lang (anatomie comparată) ș.a.

Remarcându-se în munca de cercetare pe care o desfășura ca stagiar în laboratorul profesorului Haeckel, a participat alături de profesorul Willy Kühnthal la studierea faunei marine pe coastele Norvegiei, stabilindu-se inițial la Bergen după care și-a continuat cercetările la Alvoestrom, unde a colaborat cu Fridtjof Nansen. Experiența acumulată i-a permis lui Leon să-și continue munca de cercetare la Stațiunea zoologică din Neapole, sub îndrumarea profesorului Anton Dohrn și a lui Salvatore Lo Bianco.

În 1877, odată cu susținerea tezei *Beiträge zur Kenntnis der Mundteile der Hemipteren* (Contribuții la cunoașterea pieselor bucale ale Hemipterelor), apreciată cu mențiunea „magna cum laude”, Nicolae Leon obține titlul de doctor în zoologie.

În decembrie 1877, la întoarcerea în țară, a fost ales membru al „Societății de Medici și Naturaliști” din Iași și a ocupat, o perioadă scurtă de timp, funcția de conservator al Muzeului de Istorie Naturală, după care s-a dedicat cercetării și a optat pentru o carieră didactică. A început ca profesor secundar la Școala militară din Iași (1890), ca succesor al maestrului său Cobălcescu și suplinitor la Catedra de istorie naturală medicală a Facultății de Medicină (1890), a continuat ca profesor de științe naturale la Liceul Național din Iași și la Liceul Sf. Gheorghe din București, asigurând și suplinirea catedrei de zoologie medicală de la Facultatea de Medicină din București, pentru ca abia în 1899 să fie numit profesor universitar titular la catedra de zoologie a Facultății de Medicină din Iași. La Iași, unde a fost decan al Facultății de Medicină și rector al Universității, a creat primul laborator de parazitologie din țară în care și-a continuat cercetările asupra viermilor paraziți și a insectelor hematofage, descriind câteva ge-

nuri și specii noi de cestode și trematode, descoperind în același timp cu englezul Nuttall pompa salivară a țânțarului anofel și relizând în premieră cercetări asupra epidemiologiei malariei. Rezultatele muncii sale de cercetare au stat la baza unei vaste opere care numără peste o sută de titluri, printre lucrările de mari proporții numărându-se: *Istoria naturală medicală a poporului român* (1903), *Generațiunea I spontanee și darwinismul* (1903-1904), *Ereditatea* (1904); *Cunoștințele noastre asupra originii omului* (1909), *Studii asupra Culicidelor din România* (1910), *Insectele sugătoare de sânge din România* (1911), *Insectele vătămătoare la noi* (1912), *Fauna cadavrelor* (1923), *Contributions à l'étude des parasites animaux de Roumanie* (1924), *Entomologia medicală* (1925).

Un adevărat părinte pentru studenți, susținător fervent al darwinismului și a ideilor progresiste, „savantul cetățean” Nicolae Leon s-a implicat în refacerea Bojdeucii din Țicău a lui Ion Creangă, a susținut cursuri de educație a maselor, mai ales la Universitatea populară „Nicolae Iorga” din Botoșani și a scris numeroase articole despre originea vieții, generația spontanee, despre darwinism și despre originea omului, pe care le-a publicat în revista științifică a lui Vasile Adamachi, în *Viața Românească*, în revista ieșeană *Viața practică*, pe care a condus-o în 1893 etc.

În 1919 a fost ales Membru Corespondent al Academiei Române, iar după câțiva ani a refuzat onoarea de a fi ales Membru Titular, invocând respectul pe care îl datora marilor înaintași privați de acest titlu.

Savantul Nicolae Leon a încetat din viață la 4 octombrie 1931, în București.

Referințe:

- Iorga, Nicolae, *Nicolae Leon*, în „Oameni cari au fost”, București, 1936, pag. 348;
 Soran, V.; Farcaș, Sidonia, *Leon Nicolae*, în „Personalități românești ale științei și tehnicii”, Editura Științifică și Enciclopedică București, 1982, pag. 212-213;
 Leon, Nicolae, *Amintiri - I*, *Viața Românească*, Iași, 1922.;
 Leon, Nicolae, *Amintiri - II*, *Viața Românească*, Iași, 1925;
 Leon, Nicolae, *Amintiri - III*, *Viața Românească*, Iași, 1927;
 Motaș, C., *O sută de ani de la nașterea doctorului N. Leon - Viața Românească*, XV, 1962.

Rodrig GOLIESCU (1877-1942) 12 mai 2012 - 135 de ani de la naștere

Unul dintre pionierii aeronauticii românești, inventatorul Rodrig Goliescu s-a născut la 12 mai 1877, la Botoșani, ca fiu al polonezului Sigmund Dobjanschi, refugiat aici în urma revoluției de la 1863, care și-a schimbat numele în Goliescu după căsătoria cu Hortensia Gallo. Absolvent al Liceului „A.T. Laurian” din Botoșani, Rodrig a urmat în perioada 1898-1900 cursurile Școlii Militare de Artilerie și Geniu din București iar la 27 octombrie 1900 a fost avansat la gradul de sublocotenent.

Pasionat de aspectele teoretice ale aviației, Rodrig Goliescu a construit și a testat cu succes, încă din 1906, machete și aeromodele la scară redusă cu ajutorul cărora și-a dezvoltat cercetările în domeniul decolării și aterizării scurte, fiind preocupat, de asemenea, de zborul economic, cu un consum redus de energie.

În 1909, locotenentul Rodrig Goliescu a proiectat și a construit un aparat numit „Avioplan I”, primul aparat de zbor din lume cu fuselaj tubular, cu un unghi de decolare de 30 de grade realizat printr-o serie de inovații tehnice care au stat mai târziu la baza proiectării elicopterelor și a avioanelor cu decolare verticală. Cu sprijinul lui Spiru Haret, Goliescu s-a deplasat în Franța unde a achiziționat un motor care i-a permis testarea aparatului de zbor pe care îl concepușe. Cu această ocazie, inventatorul a prezentat Academiei de Științe din Paris studiul intitulat *Legile dinamismului diferitelor medii aeriene*, studiu publicat în numărul din 15 mai 1909 al revistei *La France automobile et aérienne* și a obținut brevetul de inventator nr. 402329 pentru *Aparatul de aviație Avioplan*, care folosea motorul doar pentru decolare, zborul desfășurându-se în regim planat. Entuziasmat de succesul raportat cu modelul „Avioplan I”, de numai 1,2 metri lungime, Goliescu ia lecții de pilotaj și în același an construiește la Paris „Avioplan II”, o versiune îmbunătățită a aparatului său, având de această dată dimensiuni reale. Cu un fuselaj în formă de jumătate de cilindru și folosind pentru

prima dată în istoria aviației „elicele tuboidale”, varianta „Avioplan II”, pilotată de inventator, atinge o altitudine de 50 de metri la primul zbor care a avut loc în noiembrie 1909, pe aeroportul Juvisy aflat în apropierea Parisului.

Rămân excepționalele contribuții originale la evoluția aeronauticii românești și universale care au fost preluate de o serie de inventatori printre care s-au numărat americanul Loose, francezii Jourdan și Bertrand sau inginerul italian Stipa. Inovații tehnice cunoscute sub denumirea de „conceptul aviatic Goliescu” au fost dezvoltate și perfecționate în perioada interbelică, fiind implementate cu succes în proiectarea unor elicoptere ca SA-365 Dauphin, RAH-66 Comanche sau mai noul X-35 Fighter.

Inventatorul Rodrig Goliescu a încetat din viață în 1942, la București.

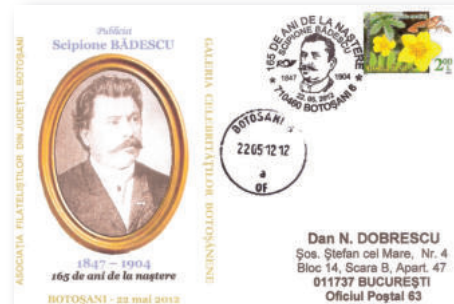
Referințe:

- Bălan, Ștefan; Mihăilescu, Nicolae Șt.**, *Istoria științei și tehnicii în România. Date cronologice*, Ed. Academiei, București, 1985, pag. 252;
Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșănenilor*, Ed. Moldova, Iași, 1994, pag. 117-118;
Ștefănescu, Paul, *Culisele României*, Ed. Obiectiv, Craiova, 2003.

Scipione BĂDESCU (1847-1904) 22 mai 2012 - 165 de ani de la naștere

Figură marcantă a învățământului botoșănean și dorohoiian din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Mihai Eminescu, poetul și publicistul Scipione Bădescu s-a născut la 15 mai 1847, în satul Răstolțul Mare, comuna Buciumi, județul Sălaj, ca al doilea fiu al protopopului Ion Bădescu. Deși la botez a primit prenumele de Ioniță va rămâne în istoriografie sub numele de Scipione.

Ioniță și-a petrecut copilăria și a urmat cursurile primare în satul natal. Ramas orfan de timpuriu, și-a făcut studiile secundare la liceele din Oradea și Beiuș. Din această perioadă datează și primele încercări literare. Distingându-se ca traducător și poet în cadrul „Societății de lectură din Oradea”, debutează în mai 1866, odată cu publicarea poeziei *Adio către Ardeal* în revista *Familia* a lui Iosif Vulcan. În 1867, după ce a luat bacalaureatul la Beiuș, și-a început studiile universitare la

Budapesta și a început să devină din ce în ce mai sonor în publicistică, semnând colaborări la revistele *Familia* și *Concordia*. A tradus mult în și din limba maghiară, iar în 1868 i-a apărut primul volum intitulat *Poesii originale* care, pe lângă propriile producții, cuprindea și ►►►

traducerile unor poeme ale lui Petőfi Sándor. Presiunile la care a fost supus de autorități, ca urmare a refuzului de a fi înrolat în armata austro-ungară, l-au determinat pe Scipione Bădescu să se stabilească în 1869 la București, unde s-a înscris la Facultatea de litere și filozofie. Aflându-se într-o situație financiară precară, intră ca redactor la ziarul conservator *Timpul* unde va lega o prietenie, devenită aproape legendară, cu Mihai Eminescu și cu Ion Luca Caragiale. Din 1870 și-a continuat studiile universitare la Iași. În 1872 obține licența în litere și filozofie și pentru o scurtă perioadă de timp va funcționa ca profesor la Iași. În 1874 a plecat la Viena unde a urmat cursurile Academiei Comerciale până în 1878, când s-a întors la București ca redactor la ziarul *Timpul*.

Numit director al Școlii Normale din Galați, s-a făcut remarcat ca bun organizator al învățământului public și în consecință a fost promovat în 1881 în funcția de revizor școlar al județelor Neamț și Suceava.

Data de 8 ianuarie 1882, când a fost numit revizor școlar al județelor Botoșani și Dorohoi, marchează momentul stabilirii lui Scipione Bădescu în Botoșani, oraș pe care nu-l va mai părăsi până la sfârșitul vieții.

La 2 martie 1886 a scos la Botoșani ziarul *Curierul român*, pe care îl va conduce în calitate de director și proprietar tot restul vieții. *Curierul român* a devenit în scurt timp o tribună de dezbatere a problemelor majore care preocupau societatea din acele vremuri, implicându-se activ în susținerea vieții culturale botoșănene, în fondarea unor societăți și în inițierea

unor acțiuni de susținere materială a poetului Mihai Eminescu. Marcat profund de dispariția marelui său prieten, Scipione Bădescu a publicat în *Curierul român* la 20 iunie 1889 articolul *La moartea lui Mihai Eminescu*, iar la 29 iunie 1889 articolul *O protestare* în care evoca figura genialului poet.

Mare animator al vieții culturale botoșănene, iubitor de teatru și muzică, și-a trăit cei 22 de ani de viață la Botoșani cu nostalgia locurilor natale, semnând o serie de articole cu pseudonimul Răstoilțeanu și implicându-se în cauza unității naționale.

Omul de cultură Ioniță Scipione Bădescu s-a stins din viață la 4 octombrie 1904 și a fost înmormântat la Cimitirul *Eternitatea* din Botoșani.

Referințe:

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 43-44;

Cozloschi, Ioan, *Monumentul lui Scipione Bădescu*, Botoșani, 1930;

Faifer, Floria, *Bădescu Scipione*, în „Dicționarul literaturii române de la origini până în 1900”, Editura Academiei, București, 1979;

Ivănescu, Ion, *Ioniță Scipione Bădescu - Cărturar sălăjean, pe nedrept aproape uitat*, în *Graul Sălajului*, nr. 2888 din 19 august 2003, pag. 3;

Predeescu, Lucian, *Enciclopedia „Cugetarea”*, București, 1940, pag. 66;

Șardin, Vladimir, *Din trecutul Botoșanilor. Figuri dispărute*, Tipografia Saidman, Botoșani, 1929, pag. 25-35.

Zulnia IORGA (1842-1934) 23 mai 2012 - 170 de ani de la naștere

Zulnia Iorga, mama savantului Nicolae Iorga, s-a născut la Botoșani în 1842, ca al treilea dintre copiii pe care Gherghie Arghiropol l-a avut cu Elena Drăghici, descendentă unei familii care a jucat un rol important în istoria Moldovei. Crescută într-un mediu dominat de pasiunea mamei pentru cultura franceză, aceasta traducând numeroase scrieri printre care s-a numărat *Adolphe* a lui Benjamin Constant, Zulnia și-a desăvârșit educația într-un pension polono-francez.

Căsătorită cu avocatul Nicolae (Nicu) Iorga, a adus pe lume doi băieți: Nicolae și Gheorghe, pentru a căror creștere și educare nici un sacrificiu nu i s-a părut prea mare, devenind în epocă un adevărat exemplu de devoțiune familială. Din nefericire, în anul în care împlinea 34 de ani a rămas văduvă și astfel a început o perioadă grea din viața familiei, cu mari lipsuri materiale care nu s-au rezolvat chiar dacă administrația locală l-a acordat sprijin financiar. În aceste condiții, se refugiază în literatură și își concentrează întreaga energie asupra atenției educării la copiii mai ales că „*Era o femeie excepțională. Cultă, isteată, cu vorba vioaie, puternică, dar caldă, cu un caracteristic accent moldovenesc, pe care și-l păstrat toată viața, Zulnia Iorga avea și o memorie neobișnuită*”, după cum sublinia acad. Ion Simionescu în scrierile sale. Rezultatele nu s-au lăsat așteptate și astfel, la vârsta de șase ani, Nicolae Iorga „*cunoștea cronicile Moldovei și știa pe de rost fabulele lui Florian și Orientalele lui Hugo*”, ceea ce a dus la trecerea lui în clasa a II-a.

Incontestabilele merite pe care Zulnia le-a avut în formarea ilustrului Nicolae Iorga au fost dublate de o intensă activitate de traducere și publicare a unor opere din literatura franceză.

Zulnia Iorga s-a stins din viață în 1934, la venerabila vârstă de 92 de ani.

Referințe:

Faifer, Floria, *Iorga, Zulnia*, în *Dicționarul literaturii române de la origini și până la 1900*, București, 1979;

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 138-139;

Ciubotaru, Ștefan; Bejenaru, Ionel, *Nicolae Iorga și Botoșanii*, în *Botoșanii de altădată*, Editura Axa, Botoșani, 1999, pag. 244-254.

Anul filatelic expozițional 2012 la Timișoara

dr. ing. Marius MUNTEAN
președinte
Asociația Filatelică Timișoara

În urmă cu vreo patru ani, un președinte de asociație filatelică, bun prieten de altfel mi-a spus: *Marius, nu am ce exponate să-ți trimit, nu mai vor ai mei să vină la Timișoara pentru un clasor și un plic acolo*. Mi-a fost teamă atunci că toate eforturile pe care le facem pentru a menține tradiția expozițiilor filatelice se vor duce cât de curând pe apa Sâmbetei. Au trecut câțiva ani de când unii colegi nu mai vin „pentru un clasor și un plic”; iată însă unde am ajuns.

Anul 2012 a însemnat pentru noi trei expoziții: **Luna Pădurii / Natura**¹ în luna martie, **Ziua Europei**² în mai și **Istoria** în decembrie.

Să le luăm pe rând.

Luna Pădurii / Natura, a ajuns la a 33-a ediție (Fig. 1). Ca de obicei a fost organizată la Cercul Militar, cu sprijinul CJ Timiș și al Direcției Silvice Timișoara. Au participat un număr de 42 de exponate (23 la maturi, 19 la tineret), însumând 129 de fețe de panou (95 maturi, 34 tineret). Au trimis exponate filателиști din 8 județe (Timiș, Arad, Sibiu, Harghita, Prahova, Galați, Suceava și Bacău), încât aproape că putem spune că a fost o națională. Trebuie să remarcăm calitatea exponatelor. S-a văzut clar faptul că multe din ele sunt proaspăt lucrate, aduse spre ceea ce se cere unui exponat modern. Juriul a acordat diploma în rang de medalie de *Vermeil* exponatelor următorilor participanți: Mihai Ceucă, Vasile Doros și George Gligor (Bacău), Nicolae Salade (Sibiu), Aurel Diaconu (Ploiești), Traian Șiclovian (Arad), Sorin Arădean și Tiron Martin (Timișoara), Ana Gheorghiu (Harghita). La tineret, cu *Argent Mare* au fost recompensați Irina Ene (Ploiești), Andra Bortun (Timișoara) și Sergiu Șiclovian (Arad). Tot la secțiunea ti-

¹ Muntean, Marius - *NATURA / Luna plantării arborilor 2012*, philatelica.ro, anul IV, nr. 2(19), martie-aprilie 2012, 25.

² Muntean, Marius - *Ziua Europei 2012 - Tradițiile sportive ale Europei*, philatelica.ro, anul IV, nr. 3(20), mai-iunie 2012, 39.

Fig. 1

neret consemnăm participarea, tradițională deja, a elevilor de la *Cercul Luca Arbore* condus de dl. prof. Dolinski și a celor de la *Cercul Ștefan Petică* din Liești conduși de doamna profesoară Mihaela Bulai.

În luna mai, aveam **Ziua Europei**. A fost anul *Campionatului European de Fotbal din Polonia / Ucraina* (Fig. 2) și al *Olimpiadei de la Londra*. Așa că ce ne-am zis, o dedicăm „tradițiilor sportive ale Europei” și rupem gura târgului. Nici nu a apărut bine regulamentul și au început telefoanele: *Și eu vreau, și eu voi veni...* Interesul a fost așa de mare încât până în final am rămas cu 7 exponate de sport la maturi și 3 la tineret. În plus ce am mai adunat, exponate tradiționale de „Europa” s-a ajuns la 17 în total (11 plus 6), pe 68 de fețe de panou (47 plus 21).

Din nou participare destul de largă: Timișoara, Botoșani, Bârlad, București, Reșița și Sibiu, dar surpriză, și un exponat din Lvov, Ucraina. Trebuie menționate exponatele prezentate de doamna Viorica Hrustovici, de domni Constantin Daniliuc, Andrei Rădulescu, Vasile

Paul sau Oleg Nicolaevici Suhinschi sau al Andreei Diaconu la tineret. Sincer, nu cred că doar atât avem pe tematica *Sport*, mai ales că este așa de generoasă. Pe de altă parte, mulți din cei cu care am vorbit în acea perioadă, „reclamau” faptul că nu a mai fost o expoziție cu tematica *Sport* de foarte multă vreme. Poate că de aceea, mulți au rămas descoperiți și asta ar putea fi o posibilă explicație.

Anul acesta am aflat de la Romfilatelia că se împlinesc 800 de ani de la prima atestare documentară a Timișoarei. Ne-am însușit ignoranța și ne-am hotărât ca să marcăm aniversarea în luna decembrie la *Istoria* (Fig. 3). Să vedem ce a ieșit: 52 de participanți (28 plus 24 la tineret), cu 161 de fețe de expunere (119 plus 42), reprezentând județele Timiș, Galați, Sibiu, Prahova, București, Botoșani, Caraș, Suceava și din nou Lvovul ucrainean. De data aceasta am primit exponatul domnului Valery Khomyn, vicepreședinte al asociației din Lvov, care a obținut de altfel *Vermeil*. S-au mai remarcat ▶▶▶

Fig. 2

exponatele: *Europa în al doilea război mondial* - Constantin Butiuc (Sibiu); *Deșteaptă-te române* - Dan Petre (București); *Femei celebre de-a lungul istoriei* - Viorica Hrustovici (Botoșani); *Istoria feroviară ilustrată prin întreguri postale* - Gustav Hlinka (Reșița) sau *Perforații pe timbre românești* - Ștefan Balazs (Timișoara) și *Securitate în Europa* - Arsenie Arădean (Timișoara).

La „neconvenționale” am putut admira exponatele pe un panou: *Aurel Vlaicu, ucenicul lui Dumezeu* - Cristian Diaconu (Ploiești), *Ștampile postale pentru ziare. 1895-1930* - Dumitru F. Dumitru (București), *Beethoven, miracolul muzicii* - Victor Necolau (București), *Banderole pentru ziare. 1896 - Emisiunea a V-a* - Andrei Bogdan Stanciu (București).

Iar cartofilia a oferit un adevărat regal: *Sibiul* - Ioan Dejugan (Sibiu), *Căile ferate convenționale și turismul* - Cornel Hamat (Timișoara), *Ada Kaleh, orientul scufundat* - Alina Mosiu (Timișoara); *Țiganii* - Simion Mosiu (Timișoara), *Cetățile Transilvaniei* - Monica Muntean (Timișoara), demonstrând că un exponat de cărți postale poate avea valențe istorice, culturale și artistice.

Exponatele de tineret provin în mare parte de la cercurile din Liești și Luca Arbore, dar și de la Cercul *Temerarii din Rădăuți* sau I. G. Sbierra din Horodnicul de Sus. Este extraordinar că se face filatelie în cadrul organizat la sau pe lângă școală. E un pas foarte important și îi așteptăm cu exponate oricând. În afara lor s-au remarcat Ana Maria Nicolau (București) cu exponatul *Corepondență PAR AVION 1965-2005*, un panou; Daniel Hueghel (București) - *Stampe japoneze*, un panou; Ruxandra Duță (București) - *Romania - Historical and Architectural monuments*, maximafile; Andreea Diaconu (Ploiești) - *Domeniul Peleş*, un panou; Andra Borțun (Timișoara) - *Colaborare în Europa*.

Câteva considerații de final. Așa cum am menționat deja, există preocupare de îmbunătățire și modernizare a exponatelor. Distincțiile pe care le-am acordat noi reprezintă părerea noastră. Și aici este o carență pe care o recunoaș-

Fig. 3

tem și o să încercăm să o corectăm pe viitor. Dar nu am crezut nicicum că vom ajunge să adunăm la o *Interjudețeană* 50 de exponate. Așa că, stimați colegi, dacă vă gândiți să ne mai trimiteți exponate să vă așteptați și să fiți cooptați pe viitor în jurii la Timișoara!!!

Mare parte din colecțiile expuse au fost exponate de cartofilie. Probabil că este momentul *cartofiliei*. Și pentru că apar destule colecții an de an, multe dintre ele valoroase, poate că nu ar fi rău să îi luăm sub aripa noastră. Cărțile postale sunt... postale și circulă francate.

Cea mai mare problemă în organizarea unei expoziții, atunci când ai exponate, este baza materială. Am vrut să schimbăm panourile, învechite pe care le avem, cu unele noi - profile din aluminiu, ușor de manevrat, cu un alt look, mai sigure din multe puncte de vedere. Am primit o ofertă de peste 200 € / panou, pentru panouri chinezești. Dacă le faci în regie proprie, ajungi tot pe acolo. Sponsorii se gândesc la supraviețuire nu la dotarea unei asociații. Problema rămâne deschisă!

Nu pot să închei fără a mulțumi

colegilor timișoreni care au depus o muncă extraordinară în pregătirea, montarea, întreținerea acestor trei expoziții. Mulțumesc expozanților, care, pentru un plic și o diplomă (e criză, clasoare nu mai putem da ca și premiu) vin la Timișoara, repet, **cu exponate noi**. Mulțumim Consiliului Județean Timiș, Cercului Militar care ne-au înțeles și ajutat de fiecare dată.

Anul 2013 ne duce cu gândul la centenarul din urmă cu un deceniu. Dacă atunci s-a putut organiza o expoziție națională de „talie internațională” de ce nu s-ar putea organiza și acum o *Națională de Filatelie Tematică*.

Dr. ing. Marius MUNTEAN, născut în 1958 la Brașov, licențiat în inginerie mecanică (1983), dr. ing. din 2006. Președinte al Asociației Filatelică Timișoara din 2005, președinte al Comisiei de Filatelie Tematică din cadrul FFR. Colecționar și expozant atât de filatelie cât și cartofilie, recompensat cu *Aur* la expoziții naționale și internaționale (Balkanfila - Plovdiv 2010, Hunfila - Visegrad 2009). Contact: mariusvasilem@yahoo.com.

► pe scurt ► pe scurt ► pe scurt

Expoziția națională de filatelie tematică *110 ani de filatelie organizată la Timișoara* se desfășoară în perioada 9-12 mai 2013. Expoziția este deschisă atât clasei de filatelie tematică cât și altor clase de competiție (istorie postală și filatelică, filatelie tradițională, maximafile, fiscalotie, open class, un panou, cartofilie). Expoziția are o secțiune dedicată *Zilei Europei*. Participarea la expoziție este gratuită. Numărul minim de fețe de panou admise în competiție este de 5 la maturi și 3 la tineret (15 foi A4 pe panou), cu excepția clasei *un panou*.

Cererile de participare se trimit până la data de 1 aprilie 2013 pe adresa: *Asociația Filatelică Timișoara, CP 204, OP 1 Timișoara* sau mariusvasilem@yahoo.com. Exponatele admise se trimit până în data de 1 mai 2013.

Filex Transsilvanica 2013

Anul 2013 va fi pentru Bistrița un an cu o deosebită încărcătură istorică. Se vor împlini 450 de ani de la sfințirea Bisericii Evanghelice, monument simbol al orașului. Amplele lucrări ce se execută pentru ștergerea urmelor devastatorului incendiu din 11 iunie 2008 se apropie de final, astfel că la 24 august 2013 acest monument să poată fi sărbătorit în toată măreția lui.

Zilele orașului, care se vor sărbători în perioada 19-25 august 2013 oferă filateliștilor din Bistrița ocazia realizării unei expoziții la nivel național cu invitați din orașele înfrățite și cu care orașul nostru are relații de colaborare.

Tematica manifestării: Barocul în filatelie (muzică și muzicieni, pictori, arhitectură); Mari evenimente, mari realizări (Jocuri Olim-

pice, campionate mondiale, cosmos, conflagrații, centenare, personalități etc.).

Expoziția va avea loc la Bistrița în perioada 19-25 august 2013.

Clase de participare: Filatelie, Maximafilie, Cartofilie, Open, Un panou. Se acordă maxim 6 fețe de panou (pe panou se pot expune 12 file A4).

Mircea CALU,
Președinte Societatea
Filatică Bistrițeană

Adrian Dumitrașcu (1931-2012)

La sfârșitul anului 2012 ne-a părăsit **Adrian Dumitrașcu** ziarist pensionar, bucureștean prin adopție de peste 60 de ani, așa ca mulți dintre bucureșteni.

Născut în Ploiești în februarie 1931, pasiunea pentru filatelie l-a acaparat de adolescent, după cel de-al Doilea Război Mondial, când după terminarea grozviilor războiului a renăscut dorința de viață și de vise de libertate. Corespondența cu tineri filateliști din străinătate, mai ales din Germania, când ajunsese să primească 100 (una sută) de scrisori de filatelie pe zi, cât și colaborarea cu școala filatică ploieșteană, crescută datorită inginerilor petroliști străini care lucraseră la rafinăriile din Ploiești, l-a făcut pe tânărul fila-

telist să învețe multe din tainele profunde ale unei filatelii avansate.

Nu a excelat în exponate filatelic, dar a ținut/publicat rubrici filatelic de înaltă ținută în diverse publicații: *Almanahul agriculturii* (1987, ...), *Universul timpului liber* (1991), *Curierul Național Magazin* (1993-1994), *Curierul Național* (1999-2001).

A avut un cuvânt important, ajutând cu sfaturi de specialitate, la publicarea volumului *Ștampilografie poștală - (România 1822-1910)* al regretatului Kiriak Dragomir, care îl considera prietenul său, cât și a primelor volume ale cercetătorului Călin Marinescu.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

► schimb filatelic ► cumpărare ► vânzare ► ► philatelic exchange ► buy ► sell ►

► Caut scrisoare sau fragment având aplicată ștampila ocazională *IXème Congres International de Medicine et de Pharmacie Militaires, București 1937*, dndobrescu_dannd@yahoo.com.

► Caut literatură referitoare la emisiunea Ziariști-1920-Üjságírók. Mă interesează articole din presa vremii, precum și materiale legate de Congresul Ziariștilor din Transilvania și Banat,

respectiv Ottó Ámon.

Contact: kallai_laszlo@yahoo.com

<http://www.stampland.net>

► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

lor.

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.

► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului: dndobrescu_dannd@yahoo.com

► licitații ► auction ►

	Christoph Gärtner Auktionen http://www.auktionshaus-gaertner.de
	David Feldman http://www.davidfeldman.com

Publicitate. Machete și negociere tarife Advertising. Up-making and publicity price list

László KÁLLAI

e-mail: office@stampland.net

► Minimum charge €4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, office@stampland.net and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: coriolan2006@yahoo.com

► Taxa de mică publicitate (schimb filatelic, vânzare-cumpărare) este de 0,20 € pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de 4,00 € - 20 de cuvinte. Pentru 6 apariții se plătesc 5 apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc 9 apariții. Textul se trimite d-lui László KÁLLAI (office@stampland.net), iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-lui Coriolan CHIRICHEȘ (coriolan2006@yahoo.com).

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ

Redactor: Dumitru F. DUMITRU

Traduceri: Gilda ROȘCA, Florin PATAPIE - RAICU

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

ilustrata maximă de pe copertă

Pagină realizată de ing. Coriolan CHIRICHEȘ

Ilustrate maxime realizate de A.F. Timișoara. Suporturi tipărite la Ed. *Aprilia Print* după desene ale artistului plastic Niculiță Dăărăștean, mărcile poștale din seria *Timișoara - 800 de ani de atestare documentară*, ștampilă ocazională - 3 August - *Ziua Timișoarei*, 3 August 2012 300790 TIMIȘOARA 1.

Ilustrată maximă realizată de Asociația Filateliștilor din București (machete: dr. Ioan Daniliuc).

Suport tipărit la Ed. AXA Botoșani, *Nașterea Domnului* după o fotografie realizată de Alex. Mateescu, marca poștală din seria *Crăciun 2012*, ștampilă ocazională - Crăciun 2012, 21.12.2012 014590 BUCUREȘTI 13.

cartea de pe copertă

Brașovul la început de secol XX

Tiron MARTIN

Brașovean la origini, dezertat însă de decenii în Timișoara, Marius Muntean păstrează legătura cu plăurile natale și prin intermediul colecțiilor sale. De ani buni, exponatul de cartofile *Brașovul la început de secol XX* a fost distins cu medalii strălucitoare la expoziții naționale și internaționale. Apare deci ca o continuare logică adunarea unei părți din tot materialul exponatului între copertile unei monografii, apărută la sfârșit de an 2012 la *East West Print* Timișoara.

Brașovul la început de secol XX, este o seamă de fapte și povești. Orașul și viața lui sunt prezentate prin intermediul a mai mult de 360 de imagini, marea majoritate litografii sau piese rare, care fac mân-

dria licitațiilor internaționale. Se mai găsesc reproduse în paginile cărții: o scrisoare de la 1892, având ca antet imaginea zidurilor orașului vechi și a Porții Vămii, Meniul Suchard (seria de la 1894) cu imaginea orașului vechi, viniete dedicate personalităților orașului - Appolonia Hirscher de exemplu.

Totul legat printr-un text care se citește ușor, deși e plin de informații „exacte” - ani, locuri, fapte.

Cele aproximativ 210 pagini format A4 sunt însă și din punct de vedere cartofil pastore de istorie și pot fi utile oricărui cercetător.

Ca și timișoreni, am fi așteptat de la președintele A.F. Timișoara să scrie despre orașul nostru. Ca și colegi credem că este un demers important, un pas înainte în punerea

în valoare a moștenirii lăsate de strămoșii noștri.

Colecționarii interesați de această monografie se pot adresa autorului - tel. 0722 594 608, e-mail mariusvasilem@yahoo.com.

O dată la 100 de ani odată - 12.12.12

Dan Tăran, Leonberg - Germania
12.12.12 ora 12

Asociația Filateliștilor „Grigore Pascu”, Bacău
12.12.2012

Asociația Filateliștilor din București,
12.12.2012 BUCUREȘTI 12 ora 12
Plic pentru felicitări tipărit de Ed. AXA Botoșani.
Machetă (plic și ștampilă ocazională):
dr. Ioan Daniliuc